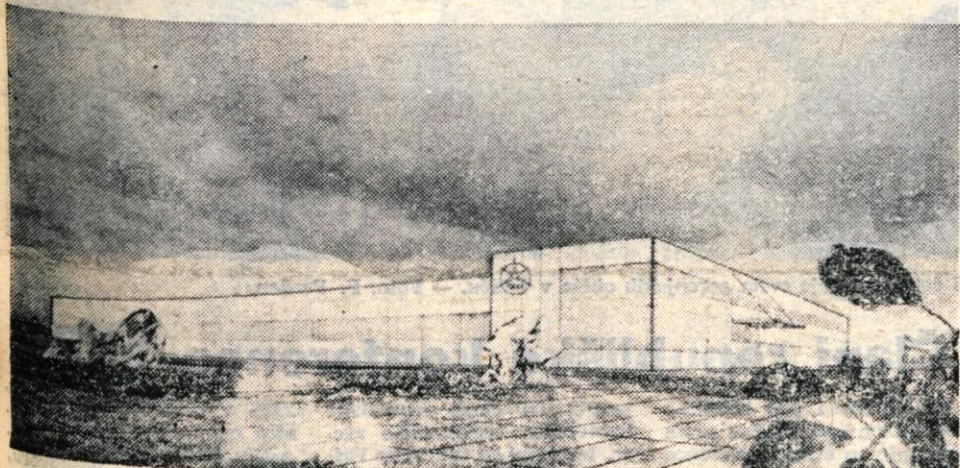

Ustanovitelj: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
in Trzin — Izdaja CP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

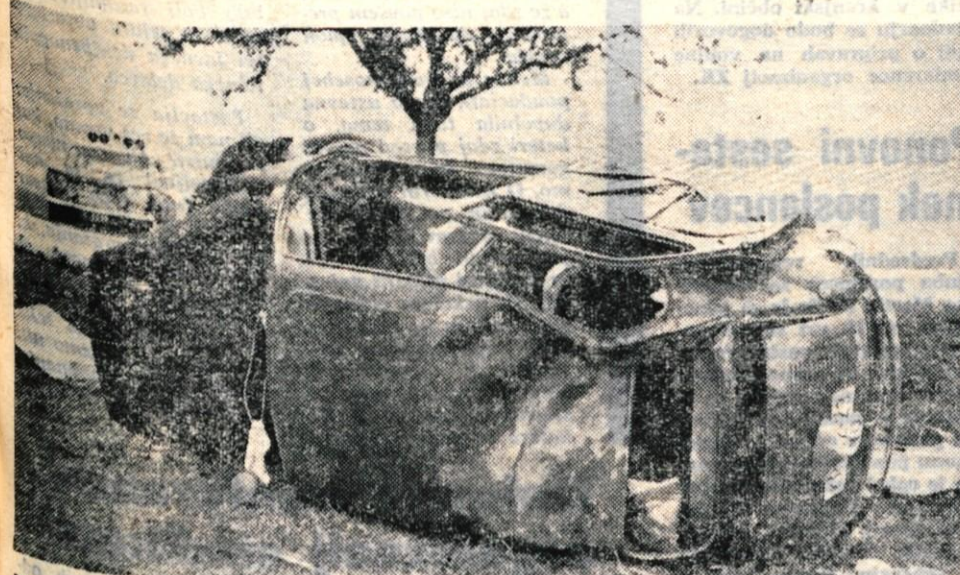
Takšen naj bi bil nov obrat kranjske Iskre za elektronsko telefonijo na Laborah.

Nova tovarna Iskre na Laborah

Znano je, da je Iskra letos podpisala več pogodb z jugoslovanskimi PTT podjetji za dobavo velikih telefonskih central. Da bi v kranjski Iskri uresničili sprejete obveznosti, so se že začeli pripravljati na povečano proizvodnjo. Ugotovili so, da v sedanjih prostorih v Kranju ne bodo mogli toliko povečati proizvodnje, zato so se izpolnili pogodbe. Zato so se odločili za gradnjo nove to-

varne. Ker ob sedanjih tovarni ni prostora za gradnjo novih prostorov, so se odločili za gradnjo novega obrata elektronske telefonije na Laborah, v podaljšku tovarne Sava. Vodstvo je opravilo več analiz različnih lokacij za gradnjo novih obratnih prostorov, vendar se je lokacija na Laborah pokazala za najugodnejšo. Tako strokovne službe že pripravljajo idejne rešitve zgradbe, instalacij in

tehnologije. Prav tako zbirajo tudi potrebna dovoljenja in se dogovarjajo za odkup zemljišč. Predvideno je tudi, da bodo novi prostori zgrajeni že konec prihodnjega leta. Ko bo stekla proizvodnja tudi v novem obratu na Laborah, bo v Iskri Elektromehaniki Kranj zaposlenih okrog 7000 delavcev. Samo v novem obratu na Laborah jih bo delalo okrog 1500. A. Z.

Na cesti prvega reda na Meji je v četrtek, 14. oktobra, nekaj po drugi uri popoldne zapeljal s ceste voznik osebnega avtomobila Leopold Hafner z Zg. Bele. Vozniku je menda med vožnjo postalo slabo in je izgubil oblast nad vozilom. Voznik je bil v nesreči lažje ranjen, škode pa je za 3000 din. — Foto: F. Perdan

Za združitev celotne banke

Svet gorenjskih občin je v četrtek dopoldne v Trzinu na redni seji razpravljal o poteku priprav za združitev Gorenjske kreditne banke z Ljubljansko banko. Predstavniki vodstva Gorenjske kreditne banke in njenega izvršilnega odbora so člane gorenjskih občin seznanili s potekom dosedanjih priprav na združitev. Povedali so, da se je združitev zavlekla zaradi usklajevanja različnih stališč vodstev obeh bank do organizacijske oblike povezovanja. Čeprav trenutno še vedno niso razčiščene vse nejasnosti, pa pričakujejo, da bo zbor banke še letos in če se bodo vlagatelji odločili za združitev, bo do le-te prišlo z novim letom.

Ljubljansko banko. Menili so, da celotna akcija poteka prepočasi in da ima zato od tega škodo predvsem gorenjsko gospodarstvo. Na seji pa so se tudi odločno zavzeli, da se Gorenjska kreditna banka kot celota vključi v Ljubljansko banko in ne po posameznih občinah oziroma sedanjih poslovnih enotah Gorenjske kreditne banke. Poudarili so, naj ima GKB s sedanjimi poslovnimi enotami pravo združitevne enake samoupravne in druge pravice kot sedaj. Tudi odnosi med posameznimi podružnicami naj se po združitvi urejajo tako kot sedaj, ne pa v centrali Ljubljanske banke. Nazadnje pa so tudi menili, naj se iz organizacije banke oziroma notranjih določil črtajo predvideni cenzi, ki bi bili merilo za osnovanje samostojnih podružnic.

A. Žalar

Člani sveta gorenjskih občin so se, tako kot pred meseci vlagatelji na posebnih zborih, strinjali z združitvijo Gorenjske kreditne banke z

Kitajska novinarja v Škofji Loki

V sredo dopoldne sta obiskala Škofjo Loko dopisnika kitajske tiskovne agencije Hsinhua iz Beograda Jang Ceng Ming in Čang Cing Hai. Sprejel ju je predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina. Kitajska do-

pisnika se med enotedenskim obiskom v naši republici želita čimbolj popolno seznaniti z gospodarsko in kulturno dejavnostjo Slovenije. V spomin na Škofjo Loko sta prejela tudi znane škofjeloške kruhke.

— Jg

Srečanje vojnih ujetnikov iz Kosovske Mitrovice

V soboto so se na Laborah zbrali nekdanji vojni ujetniki iz Kosovske Mitrovice. Srečanja so se udeležili pripadniki 114. polka težke motorizirane artilerije, ki so jih Nemci kmalu po začetku vojne v Srbiji zajeli in odpeljali v vojno taborišče v Kosovski Mitrovici. Takrat je bilo zajetih okrog 150 pripadnikov iz različnih krajev Slovenije, med njimi tudi z Gorenjske. Mnogi med njimi danes niso več živi. Po izpustitvi iz taborišča in prihodu v Slovenijo se jih je večina aktivno vključila v narodno-osvobodilno borbo.

Na sobotnem srečanju so obujali spomine in sklenili, da se ponovno zberejo prihodnjo pomlad.

17 tisoč obiskovalcev

V šestih dneh si je letošnji IV. sejem obrti in opreme v Kranju ogledalo okrog 17 tisoč obiskovalcev. Razstavljalci oziroma prodajalci pa so ta čas zabeležili že 3 milijone novih dinarjev prometa.

IV. SEJEM OBRTI IN OPREME OD 9. DO 18. X. 1971

JESENICE

● V sredo zvečer je bila v prostorih delavskega doma na Javorniku redna seja članov DPM, na kateri so se menili o letovanju v Novemgradu in o predavanjih za starše. V prihodnjem tednu bodo pripravili v delavskem domu na Javorniku predavanje o zdravju in boleznih šolarja. Predavanje bo organiziralo DPM Javornik-Blejska Dobrava, sodelovali pa bodo predavatelji delavske univerze z Jesenic.

D. S.

KRANJ

● V torek bo seja predsedstva občinske konference ZMS Kranj. Člani predsedstva bodo obravnavali predlog proračuna OK ZMS Kranj za prihodnje leto in predlog proračuna za mladinske grupe pri OK ZMS za stike s pobratenimi mesti. Predlog proračuna bodo predložili svetu za finance skupščine občine Kranj.

-lb

● V ponedeljek je bil v Kranju regionalni posvet občinskih organizacij ZMS pred sejo republiške konference ZMS, ki bo 23. oktobra v Ljubljani. Posvet je sklicala občinska konferenca ZMS Kranj in so ga udeležili predsednik RK ZMS Živko Pregl in predsedniki ter sekretarji občinskih konferenc, člani predsedstva republiške konference in člani RK ZMS iz gorenjskih občin. Razpravljali so o osnutku enoletnega programa dela RK ZMS in njenih organov, o osnutku programa družbenopolitičnega dela, osnutku sprememb statuta ZMS, osnutku dokumenta o medobčinskem povezovanju in sodelovanju regijskih občinskih organizacij in o osnutku dokumenta o materialnih sredstvih za dejavnost mladinskih organizacij. Sredstva za delo mladinskih organizacij naj bi se v bodoče delila v določenem odstotku od občinskega proračuna ali pa v obliki dotacij. Manjše občinske organizacije so bile za prvi predlog, večje pa za drugega.

-lb

● Pretekli teden se je na 11. redni seji sestalo predsedstvo občinske konference ZMS Kranj. Na seji so sprejeli programe dela komisij, ki deluje pri OK ZMS Kranj, in sicer: komisije za idejnopolitično, kadrovske in organizacijsko delo, komisije za družbeno ekonomske odnose, komisije za delo na terenu, komisije za delo mladinske organizacije v osnovnih šolah, komisije za delo mladinske organizacije v srednjih šolah in komisije za splošni ljudski odpor. Programe bo obravnavala še občinska konferenca ZMS Kranj. Na seji so pregledali tudi finančno poročilo OK za prvih osem mesecev.

-lb

● V četrtek popoldne se je sestala občinska konferenca socialistične zveze. Na seji so razpravljali o stališčih in sklepih javne razprave o dopolnilih republiške ustave, predlogu izhodišč za pripravo programa socialnega varstva v občini in o programu usposabljanja vodstev krajevnih organizacij socialistične zveze. Izvolili so tudi člane republiške konference socialistične zveze.

A. Z.

ŠKOFJA LOKA

● V ponedeljek, 18. oktobra, bo v Škofji Loki posvet sekretarjev aktivov in organizacij ZK. Pogovarjali se bodo o pripravah na volilno konferenco, o kadrovskih pripravah za volitve v novo občinsko konferenco ZK Škofja Loka in o družbenem izobraževanju.

● V torek, 19. oktobra, bo v Škofji Loki sestanek aktiva ZK prosvetnih delavcev. Razpravljali bodo o stališčih ZK o idejnopolitičnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja. Sprejeli bodo tudi akcijski program dela aktiva ZK prosvetnih delavcev in evidentirali kandidate v organe ZKS v Škofji Loki.

-lb

● V sredo je občinsko konferenco SZDL Škofja Loka obiskala delegacija občinske konference SZDL iz Litije. Goste je zlasti zanimalo delo kmetijske sekcije. V litijski občini se namreč s kmetijstvom ukvarja še skoraj 40 odstotkov prebivalstva. Popoldne so obiskali tri preusmerjene kmetije v Poljanski dolini. S kmeti so se pogovarjali o gospodarjenju, sodelovanju s kmetijsko zadrugo in drugem. Vodja kmetijske sekcije pri OK SZDL Škofja Loka Gartner Jaka in vodja kmetijske pospeševalne službe inž. Jurij Kumer, ki sta goste spremljala, pa sta jih seznanila s kmetijsko politiko v škofjeloški občini.

Popoldne je delegacija SZDL iz Litije obiskala Stari vrh. Pri kmetu Zgajnarju so se pogovarjali o možnostih za razvoj kmečkega turizma.

-lb

S četrtkove seje sveta gorenjskih občin v Trziču. — Foto: F. Perdan

Člani republiške konference SZDL

Na četrtkovi seji občinske konference socialistične zveze v Kranju so člani konference

Seminar za vodstva ZK

Jezerko, 15. oktobra — Dopoldne se je na Jezerskem začel dvodnevni seminar za sekretarje organizacij, oddelkov in aktivov zveze komunistov iz kranjske občine. S predstavniki vodstev zveze komunistov iz kranjske občine se bodo pogovarjali Franc Popit o sedanjem gospodarskem in družbenem položaju Slovenije in Jugoslavije in o vlogi zveze komunistov, Slavko Zalokar o uresničevanju stabilizacijske politike v kranjski občini. Na seminarju se bodo dogovorili tudi o pripravah na volilne konference organizacij ZK.

Ponovni sestanek poslancev

Predsednik regionalnega kluba poslancev za Gorenjsko Martin Košir je za ponedeljek ob 13. uri sklical ponovni sestanek poslancev republiškega in gospodarskega zbora. Sestanek sklican za 5. oktober je zaradi nesklepčnosti poslancev odpadel. V programu ponedeljkovega sestanka je ogled nekaterih obratov Kmetijsko živilskega kombinata Kranj (Oljatica, najmodernejše skladišče krompirja v Senčurju, farma krav v Zabnici in Mlekarna Kranj). Na sestanku se bodo poslanci pogovorili oziroma seznanili s sistemskimi problemi kmetijsko živilskega področja in s konkretnim položajem in dejavnostjo KZK Kranj. Na dnevnem redu pa je tudi razprava o stališčih in predlogih Gorenjske k tezam o starostnem zavarovanju kmetov.

A. Z.

izvolili tri člane republiške konference socialistične zveze. Izvoljeni so bili Tone Fajfar, rojen v Spodnjem Brniku pri Kranju, politični delavec in član predsedstva republiške konference SZDL, Francka Hribar, rojena v Tenetišah, predsednica aktiva

ZMS v Tekstilindustri in članica odbora krajevne organizacije SZDL Tenetiše, in Tone Roblek, rojen v Preddvoru, stanuje na Zgornji Beli, predsednik krajevne organizacije SZDL Bela in član občinske konference socialistične zveze Kranj.

A. Z.

Nezanimanje za javne razprave

Javne razprave o ustavnih dopolnilih, ki jih je na Jesenicah dokaj skrbno pripravila občinska konferenca SZDL Jesenice, niso med občani našle pravega odmeva in razumevanja. Po več krajih jih bodo morali ponoviti, a že zdaj niso povsem prepričani, da bodo sploh uspele.

Menda ni treba posebej poudarjati, da so ustavna dopolnila tista tema, o kateri zdaj povsod največ govorimo in razpravljamo. O nekaterih ustavnih dopolnilih pa bi morda želeli razpravljati in se pogovarjati bolj temeljito, poiskati in najti pojasnila na nekatera važnejša vprašanja in ne nazadnje, tudi s pripombami prispevati k osvetlitvi in boljšemu razumevanju bistvenih vprašanj. Marsikatera ustavna spremem-

ba nam najbrž tudi ni dovolj jasna, ne povsem razumljiva, saj predvideva novosti, o katerih prej še nismo govorili in se v praksi še niso uveljavile. O vsem tem bi se še najbolj menili na javnih razpravah in marsikaj bi bilo bolj razumljivo ob jasni in tehtni obrazložitvi javnega družbenopolitičnega delavca.

Postavlja se vprašanje: ali nam je res vseeno, kaj bo jutri? Ali res nismo pripravljani za ta naš boljši jutri prav ničesar storiti? V tem primeru gre za taka vprašanja, ki zahtevajo odločnega in doslednega sodelovanja prav vseh. In prav nerazumljivo je, da za taka vprašanja ne kažemo nič zanimanja, da jih puščamo ob strani.

D. S.

Delovne konference organizacij sindikata

V razgovoru vodstev osnovnih sindikalnih organizacij kranjske občine in občinskega sindikalnega sveta Kranj konec septembra v Radovljici je bilo dogovorjeno, da bodo osnovne organizacije sindikata pripravile posebne delovne konference, na katerih bodo pregledale svoje delo. Konference naj bi bile do konca oktobra.

Na sestankih izvršnih odborov sindikata, ki konference pripravljajo, so marsikje že pripravili vprašanja, ki naj bi jih konferenca obravnavala. Največ je govora o samoupravnem sporazumevanju, gospodarjenju delovnih organizacij, socialnem varstvu delavcev in drugem.

-lb

Varčujmo namensko

pri
Gorenjski kreditni banki

KLIRING

Vesti iz delovnih organizacij o čedalje hujši »denarni suši« so tako pogoste, da vprašanje nelikvidnosti zajema že skoraj častno mesto med gospodarskimi težavami pri nas. Kaj pomeni nelikvidnost, dovolj zgovorno pove podatek, da so dosegle ne-poravnane obveznosti našega gospodarstva 12 milijard dinarjev ali dva in polkrat več kot leta 1969. Nelikvidnost se je toliko razmahnila, da čedalje bolj ovira redno poslovanje gospodarstva in hitrejšo reprodukcijo. Zato ni prav nič čudno, da so razprave o vprašanjih nelikvidnosti zajele ne le delovne organizacije, temveč tudi vse druge družbene dejavnike; od občine in republike do zveze. Kaže, da bo spet treba seči po kliringu. Misel, da bi s splošno poravnavo dolgov in terjatev uredili vprašanje pomanjkanja denarja, je dokaj privlačna. Zdi se, da so slabe izkušnje prejšnjih kliringov iz leta 1962. in 1963. že pozabljene.

Da bi ozdravili to gospodarsko bolezen — nelikvidnost, moramo najprej poiskati vzroke. Ugodne rezultate prizade-

vanj za reševanje nelikvidnosti moramo namreč pričakovati le, če zatremo žarišča in jih izločimo iz gospodarstva. Vzroke pomanjkanja denarja pa dobro poznamo. Gospodarstvo je še vedno preveč obremenjeno. Tudi izhod iz takega položaja nam ni neznan. Morda je rešitev v takšnih odnosih delitve dohodka, ki bi onemogočali odtujevanje akumulacije delovnih organizacij. Izhod bi lahko iskali tudi v takem načinu gospodarjenja, v katerem bi prevladovalo tržno ravnanje, gospodarska prisila pa bi gnala gospodarske organizacije v razumno in učinkovito gospodarjenje. Umiriti bi se morale družbene gospodarske razmere, ustaliti odnosi na trgu in spoštovati bi bilo treba finančno disciplino. Namesto splošnega kliringa bi bilo torej pametneje poživiti zahteve o razbremenitvi gospodarstva, uporabi proračunskih viškov za kritje izgub, reviziji finančne porabe negospodarstva in ne nazadnje večjemu vplivu meril svetovnega trga na naša gospodarska gibanja.

L. B.

Ugodno poslovanje Ljubljana - transporta

V zadnjih devetih mesecih so pri poslovnih enotah Ljubljana-transporta na Jesenicah dosegli zadovoljive rezultate. Obseg poslovanja se je v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal za 28 odstotkov. Največji porast in največje uspehe je v poslovanju doseglo gostinstvo in tudi tovarni promet, saj so nabavili več novih vozil. Letos so prvič vključili v promet nova 28-tonska vozila s prikolicami.

Naiveč težav imajo s pomanjkanjem kadra strojniski dejavnosti. Težave so tudi z žičnico na Spanovem vrhu, saj bo tudi letos obratovala nerentabilno. V Planini pod Golico je še vedno premalo gostinskih objektov in tudi ce-

sta je zelo slaba. V prihodnjem letu bodo začeli z obnovo hotela Špik v Gozd-Martuljku in poleg tega poskrbeli tudi za zadovoljivo družabno življenje in rekreacijo.

V podjetju so povečali osebne dohodke in s tem omejili fluktuacijo. Računajo, da bodo svoje poslovanje zaključili ugodno, saj so precej omejili tudi stroške v podjetju.

V prihodnje bodo usmerili svoja prizadevanja tudi v izboljšanje delovnih pogojev svojih delavcev, predvsem v njihovi delavnici. Odkrito priznavajo, da so sicer v vseh svojih dejavnostih stopili velik korak naprej, toda nekoliko so zanemarjali delo in storitve v svoji delavnici.

Premije za mleko ostanejo

1. oktobra je prenehal veljati zvezni zakon o minimalnih odkupnih cenah za mleko. S tem je zveza prenesla pristojnosti za oblikovanje minimalnih odkupnih in maloprodajnih cen za mleko in mlečne izdelke na republiko. Slovenski izvršni svet je zaradi tega sprejel republiški odlok o premijah za kravje mleko, ki bo veljal do konca letošnjega leta.

Na osnovi tega odloka ostanejo pogoji gospodarjenja v delovnih organizacijah, ki pridelujejo kravje mleko same oziroma v kooperaciji z zasebnimi proizvajalci, nespremenjeni. Enako velja tudi za delovne organizacije, ki mleko predelujejo, sterilizirajo ali izvažajo. Republika Slovenija je namreč iz lastnih sredstev zagotovila denar za izplačilo ukinjenih zveznih premij za mleko, in to vsem dosedanjim uporabnikom pod enakimi pogoji, ki so veljali do 1. oktobra. -jk

Potrošnja cementa raste

Jugoslovanske cementarne so v letošnjih prvih osmih mesecih proizvedle 3,2 milijona ton cementa, kar je za 18 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. V tem času smo uvozili tudi 824.000 ton cementa ali za 19 odstotkov več kot v lanskih osmih mesecih. Slovenske cementarne so proizvedle 459.000 ton ce-

menta. Anhovska cementarna je proizvedla za 58 odstotkov več cementa, trboveljska cementarna pa je za en odstotek nazadovala. Skupno je torej jugoslovanski trg dobil v letošnjih osmih mesecih 4,1 milijona ton cementa, kar presega lanske dobave za 20 odstotkov. -jk

Nagrajevanje po delu

Zdaj je verjetno najbolj živahna in aktualna tema razgovorov in razprav v Zelezarni Jesenice nov sistem nagrajevanja. V Zelezarni ga bodo uvajali postopoma in tehtno, preišlejo, upoštevaje vse morebitne slabe posledice.

Najbolj bodo poudarili in obenem razmišljali o ocenjevanju delavcev na delovnih mestih. S tem bodo imeli tudi največ težav in problemov, saj že zdaj v javnih razpravah govore največ prav o tem. Ocenjevanje delavcev na delovnih mestih bo zahtevalo precej naporov in truda ter izredno pravičnih in dosledno objektivnih presoj tudi še tako izkušenih strokovnjakov in ocenjevalcev. Treba je računati s tem, da bo pogosto prihajalo do ugovorov in pritožb, treba je računati tudi z nenamernimi zmotami samih ocenjevalcev, ki pa prav v tem primeru lahko postanejo za same delavce hudo neprijetne ali celo boleče. In prav zaradi tega je tako zaželeno sodelovanje vsega kolektiva.

V Zelezarni Jesenice se dobro zavedajo, da ocenjevanje ne bo lahko delo in zato že zdaj pripravljajo vrsto analiz, ki jim bodo v veliko in izdatno pomoč pri kasnejšem ocenjevanju oziroma razporejanju delavcev v posamezne skupine. Najbrž bo dobrodošla tudi dodatna pomoč, ki jo bodo črpali iz izkušenj preteklih let, saj sedanje ocenjevanje ni nekaj novega in nerazumljivega. Uvedli so ga že pred leti, vendar ne na tako široki zasnovi. Tako bodo sistem pravzaprav le dopolnjevali, tokrat pa zares temeljito in dosledno.

Ocena posameznega delavca na njegovem delovnem mestu in s tem razumljivo tudi višina njegovega mesečnega osebnega dohodka bo zaostri la osebno odgovornost in opozarjala na izpopolnjevanje. Pokazala bo, kakšen je delavec pri delu, kakšna so njegova prizadevanja, produktivnost, kakšne so njegove sposobnosti. Ocenjevanje bo moralo biti javno, ocena pa kar najbolj objektivna.

Zelezarje čaka težka in odgovorna naloga. Tega se tudi sami dobro zavedajo in bolje kot doslej sodelujejo s svojimi pripombami v javnih razpravah. Večkrat ponavljajo, da jih je nekoliko strah pred novostmi, ki pa bodo verjetno začele veljati kaj kmalu. Boje se nepredvidenih težav in zapletov. Vedo, da bodo morali svoje napore podvojiti in zato zavzeto sodelujejo že v pripravah, javnih razpravah, ki so bile doslej vse plodne in bogate.

Vendar pa jih še vnaprej spodbuja in vodi misel, da uvajajo sistem nagrajevanja za večjo produktivnost, za pravičnejše izplačilo mesečnega osebnega dohodka in nasploh za ustvarjanje večjega dohodka v podjetju. D. Sedej

MAMICE!

Da ne bo zeblo vašega otroka, mu nabavite toplo obleko in zimsko perilo v naši otroški prodajalni v Trzinu, na Trgu svobode 9,

POSTREGLI VAS BOMO TUDI NA POTROŠNISKI KREDIT

Do leta 1973 dva nova vrtca

Na območju mesta Skofja Loka sta dve vzgojno-varstveni ustanovi. Vrtec na Novem svetu in vrtec pri osnovni šoli Cvetko Golar na Trati, ki lahko sprejmeta v varstvo okrog 250 otrok.

Vrtec na Novem svetu so zgradili 1962. leta. Pred dve letoma je bil zgrajen še prizidek s površino 80 kvadratnih metrov, kjer sta dve igralnici in sanitarije. V vrtcu je prostora za okrog 150 otrok. Pred nekaj leti so odprli vrtec pri osnovni šoli Cvetko Golar na Trati. V varstvo lahko sprejmejo nekaj več kot 100 otrok.

Vrtca sta varstvena. Da bi zagotovili pravilno čim več otrokom, je občinska skupščina odkupila bivšo poslovno stavbo podjetja Kroj v

Klobovsovi ulici, kjer bo prostora za 140 otrok. Vrtca na Novem svetu in v Klobovsovi ulici bosta imela skupno upravo in skupno kuhinjo.

Prostori v hiši v Klobovsovi ulici so razdeljeni tako, da bodo v pritličju lahko uredili skupne prostore (garderobo, razdelilnico hrane, čajno kuhinjo, sanitarije in kotlarno) in igralnico za najmlajše. V pritličju bodo tudi jasli za 25 dojenčkov. V nadstropju pa bo pet igralnic, izolirnica, sanitarije za otroke, soba za pogovore s starši in upravni prostor.

Za hišo je občinska skupščina plačala 1.000.000 din, preureditev pa bo po proračunu veljala 830.000 din. Za preureditev so najeli kredit pri republiški skupnosti otro-

škega varstva. Vračali ga bodo iz sredstev otroškega varstva in proračuna občine. Vrtec mora biti urejen do konca leta 1972.

Do septembra so starši zaprosili za sprejem sedemdesetih otrok v varstvo. Da so lahko vse prošnje ugodno rešili, so v hiši v Klobovsovi ulici odpili 3 oddelke, čeprav stavba še ni preurejena za potrebe otroškega varstva.

Drugo jesen mora biti vseživ tudi vrtec v Frankovem naselju na Trati, ki bo lahko sprejel v varstvo 130 otrok. V ta vrtec bodo začasno, ko bodo preurejali hišo, preselili otroke, ki so sedaj v varstvu v Klobovsovi ulici.

Število prebivalstva se je v zadnjih letih zaradi dosegljanja na območju mesta Skofja Loka, Vincarjev, Puštala in Podpurfelce, kjer naj bi v bodoče delovali dve vzgojno-varstveni ustanovi, močno povečalo. Letno se na tem območju rodi okrog 120 otrok. Če pogledamo anketo, ki je bila opravljena med zaposlenimi, bi potrebovalo varstvo prek 300 otrok do 7. leta starosti. Če pa upoštevamo še šolarje, je število še znatno višje.

L. Bogataj

Izvolili so medobčinski odbor

V gospodarski panogi prometa in zvez je na Gorenjskem zaposlenih prek 6000 delavcev. Po številu zaposlenih je ta panoga na petem mestu na Gorenjskem. Vendar to še ne opredeljuje širine njene dejavnosti, ki dejansko prehaja v vse pore gospodarstva in življenja sploh. Delovne organizacije prometa in zvez ustvarjajo dohodek, ki je enak prečju doseženega dohodka gospodarstva v republiki. To pa še ne pomeni, da je delavec v tej panogi gospodarstva tudi v enakem ekonomskem položaju. Kolektivi prometa in zvez so namreč zaradi velikih naložb in modernizacij zelo zadolženi, ker se pozna tudi pri osebnem dohodku. Večji del amortizacije se obračunava nad predpisano stopnjo. Naložbe v modernizacijo so večina dolgoročne, zmogljivosti pa le redko v celoti izkoriščene. Cene se v večini organizacij prometa in zvez ne izoblikujejo svobodno na tržišču. Vse to zahteva usklajevanje politične aktivnosti osnovnih organizacij sindikata prometa in zvez na Gorenjskem.

Zato so na predkongresni konferenci organizacij sindikata prometa in zvez Gorenj-

ske, ki je bila v sredo v Skofji Loki, izvolili medobčinski odbor sindikata. Odbor ima 11 članov. Za predsednika so izvolili Aleksandra Vilebald iz Lesc. V prvi mandatni dobi bo medobčinski odbor sindikata prometa in zvez imel sedež pri občinskem sindikalnem svetu v Radovljici, kjer bodo urejali tudi administracijo in finančne posle.

Na predkongresni konferenci so predstavniki sindikata prometa in zvez razpravljali tudi o osnutkih kongresnih resolucij. Kongres sindikata prometa in zvez Slovenije bo 28. oktobra v Ljubljani.

L. B.

Novi prostori IBM šole

Radovljica, 15. oktobra — V prenovljenem hotelu Grajski dvor so danes ob 10. uri odprli nove prostore IBM šole. V novih predavalnicah bo prostora za okrog 200 slušateljev. Šola bo poslej imela v hotelu Grajski dvor v Radovljici sedem predavalnic, knjižnico in mehanografsko dvorano.

A. Z.

Sposobnosti petošolcev

Komunalni zavod za zaposlovanje v Kranju je pripravil analizo o intelektualnih sposobnostih učencev petih razredov na Gorenjskem. Namen analize je bil predvsem odkriti nadarjene učence in poskrbeti, da bodo razvili svojim sposobnostim ustrezne poklicne interese. Nemaokrat je prav nesposobnost vzrok neuspešnosti učenca v šoli, so pa še seveda drugi vzroki kot neurejene družinske razmere, prenatrpan učni program, neprizadevnost itd. Prizadevanja za zmanjšanje osipa v osnovnih šolah so še posebej pomembna za službe, ki se ukvarjajo s poklicnim svetovanjem, saj je nepopolna osemletka lahko velika ovira pri vključevanju v poklic.

Z analizo so sodelavci zavoda ugotavljali intelektualni in pa verbalni nivo petošolcev. Intelektualne sposobnosti naj bi bile merilo učenceve uspešnosti v šoli; vendar pa ni vedno tako. Šola je še vedno pretežno verbalna in daje prednost verbalno sposobnejšim učencem. Zato je zelo zanimivo vprašanje koliko verbalna sposobnost vpliva na uspešnost v šoli.

Intelektualni nivo učencev petih razredov na Gorenjskem je višji od republiškega nivoja, tako kažejo podatki analize. Med redno generacijo, to so vsi učenci, ki obiskujejo osnovno šolo peto leto, je nadpovprečnih kar 43 odstotkov otrok. Razlik med spoloma ni. Po občinah je sicer nekoliko drugače, na primer v Kranju so fantje sposobnejši od deklet, v Radovljici je prav obratno, na Jesenicah pa ni razlik.

3 ponavljavci je drugače. Od skupno vpisanih v prvi razred jih je do petega razreda ponavljalo že 20 odstotkov. Med ponavljavci je več fantov kot deklet, vendar pa bi lahko rekli, da dekleta ponavljajo, ker po sposobnostih niso kos zahtevam šole, pri fantih pa je to redkeje.

Verbalna sposobnost oziroma besedni zaklad petošolcev je slabši kot bi pravzaprav lahko pričakovali. Analiza je pokazala, da dekleta niso verbalno spretnjša od fantov. Če si podatke podrobneje ogledamo — kranjski petošolci imajo slabši besedni zaklad kot petošolci na Gorenjskem. V jeseniški in škofjeloški občini so fantje slabši od deklet, v Radovljici pa razlik med spoloma ni.

V analizi so tudi podatki o poklicih staršev. Če smo na Gorenjskem lahko zadovoljni z intelektualnimi sposobnostmi petošolcev, pa je poklicna in izobrazbena struktura staršev manj razveseljiva. Tri četrtine otrok je delavskega porekla, zelo malo pa je petošolcev, katerih starši imajo srednjo, višjo ali visoko izobrazbo. Znano je, da ima izobrazba staršev vpliv na otrokov intelektualni razvoj: čim višja je izobrazba staršev, manj je otrok, ki so inteligentno podpoprečni. Največ ponavljavcev je iz kmečkih družin, slede otroci priučenih delavcev, nato otroci kvalificiranih delavcev itd. Med ponavljavci so le 3 odstotki učencev, katerih starši imajo višjo ali visoko izobrazbo. Največ ponavljavcev je v trziški občini — 30 odstotkov generacije, najmanj pa v jeseniški, radovljiški in škofjeloški občini. Med ponavljavci je več fantov kot deklet razen v trziški občini.

Kako šole upoštevajo sposobnosti učencev? Večinoma so intelektualno sposobnejši učenci tudi uspešnejši v šoli. Vendar pa šole bolj od splošne inteligentnosti poudarjajo verbalno razvitost. Seveda ni na vseh področjih tako: v jeseniški in škofjeloški občini ima splošna inteligentnost učencev prednost pred verbalno sposobnostjo.

Lahko zaključimo, da splošna inteligentnost in verbalna razvitost, vsaka po svoje, vendar pomembno vplivata na šolski uspeh.

Plodno sodelovanje z zamejstvom

Preteklo soboto je gostovala na Jezerskem dramska skupina prosvetnega društva Zarja iz Zelezne Kaple. Kapelski amaterji so se številnemu občinstvu predstavili s komedijo Tripče de Utolče. Z igralci sta prišla na Jezerko tudi podžupan občine Zelezna Kapla gospod Haderlap in občinski tajnik Pavle Kurnik. Z naše strani pa so bili na predstavi predstavniki družbenih in političnih organizacij z Zezerskega. Sobotna predstava je bila izredno uspešna in so zato Jezerjani napolnili dvorano kulturnega doma, kar je bilo za zamejske Slovence lepo priznanje.

Gostovanje Kapelčanov sodi v okvir tradicionalnega kulturnega sodelovanja med Jezerskim in Zelezno Kaplo, obenem pa tudi v okvir sodelovanja med občinama Kranj in Zelezna Kapla. Sodelovanje so začrtali pred leti in se ugodno razvija. Jezerjani pa ne sodelujejo le z Zarjo iz Zelezne Kaple, temveč tudi s prosvetnim društvom Danica iz Šentvida v Podjuni. Predstavniki jezerskega kulturnega društva tovariš Eržen nam je povedal, da nameravajo Jezerjani prihodnje leto organizirati večer poezije slovenskega koroškega pesnika Valentina Poljanška. S tem večerom se bodo predstavili tudi v Zelezni Kapli, zamejci pa naj bi na Jezersko poslali svoj pevski zbor. Tovariš Eržen nam je prav tako dejal, da sodeluje

pri kulturnih prireditvah v Zelezni Kapli veliko mladih zamejskih Slovencev. Slovenske organizacije se namreč trudijo, da bi pridobile čim več mladih. To je pohvalno. Kulturno sodelovanje mladih zamejcev zagotavlja, da slovenska beseda onkraj Karavank ne bo zamrla. Jezerjani se tega zavedajo, in se zaradi tega trudijo, da bi bilo nji-

hovo sodelovanje čim tesnejše in pogostejše.

Jezerjani za sodelujejo z Zelezno Kaplo tudi na športnem področju. Najvažnejša prireditve, ki sodi v ta okvir, je vsakoletni meddruštveni smučarski slalom pri Češki koči v počastitev 19. junija, krajevne praznika na Jezerskem.

J. Košnjek

Javne razprave končane

Oddelek za gospodarstvo pri skupščini občine Skofja Loka, je septembra pripravil javno razpravo o razvoju turizma, lova in ribolova ter zasebne in družbene obrti v škofjeloški občini. Javne razprave so bile v vseh krajevnih skupnostih. V razprave so pritegnili vse, ki se ukvarjajo s turizmom, gostinstvom, lovom, ribolovom ali obrtjo. Pokazale so, kaj pre-

bivalci določenega kraja želijo, da bi se najprej uredilo, kakšen razvoj turizma in obrti pričakujejo itd. Vendar je bilo ponekod opaziti, da so se preveč opirali na teze, ki jih je o teh vprašanjih pripravil oddelek za gospodarstvo, manj pa so razpravljali o tem, kaj bi morali storiti v svojem kraju ali krajevni skupnosti.

— 1b

Anketa o stanovanjskih potrebah

V Lesni industriji Jelovica Skofja Loka, socialno kadrovska služba pripravila anketo med zaposlenimi, ki naj bi pokazala potrebe po gradnji stanovanj in želje zaposlenih za povečanje zmogljivosti počitniških domov in kje naj bi jih gradili. Za anketo so se odločili, ker se je v zadnjem času močno povečalo število zaposlenih. Večina so to mladi delavci, ki danes še

nimajo težav, čez nekaj let pa bodo skoraj vsi potrebovali stanovanja.

Rezultate ankete bodo strokovno obdelali in jih potem dalj v javno razpravo v kolektivu, nato pa jih bodo obravnavali še samoupravni organi. Na podlagi ankete bodo pripravili program stanovanjske gradnje za delavce Jelovice.

— 1b

Tri podjetja v enem paviljonu

Na letošnjem IV. sejmu obrti in opreme v Savskem logu sodeluje tudi 13 obrtnih podjetij, kar je nekaj več kakor pretekla leta. Posebno zanimiv je paviljon, v katerem razstavljajo Elektromontaža Ljubljana, Elektrotehniško podjetje Kranj in Instalacije Škofja Loka. To je vse-kakor redek primer sodelovanja treh sorodnih družbenih obrtnih podjetij, posebno če pomislimo, da vlada tudi pri nas načelo ostre in kdaj tudi nelojalne konkurence. Omenjena podjetja prikazujejo na sejmu predvsem električno opremo po naročilu, in sicer razdelilne omare za klima naprave in lakirnice, tipizirane stanovanjske in gradbiščne razdelilce vseli velikosti, industrijske razdelilce v vodotesni izvedbi, večje razdelilne omare za trgovske hiše in industrijo itd. Razen tega najdemo v skupnem paviljonu tudi krmilne elemente z integriranimi vezmi, ki se uporabljajo za krmiljenje

obdelovalnih strojev. Vsako od treh obrtnih podjetij ima svoj prospekt, ki so združeni v posebni mapi.

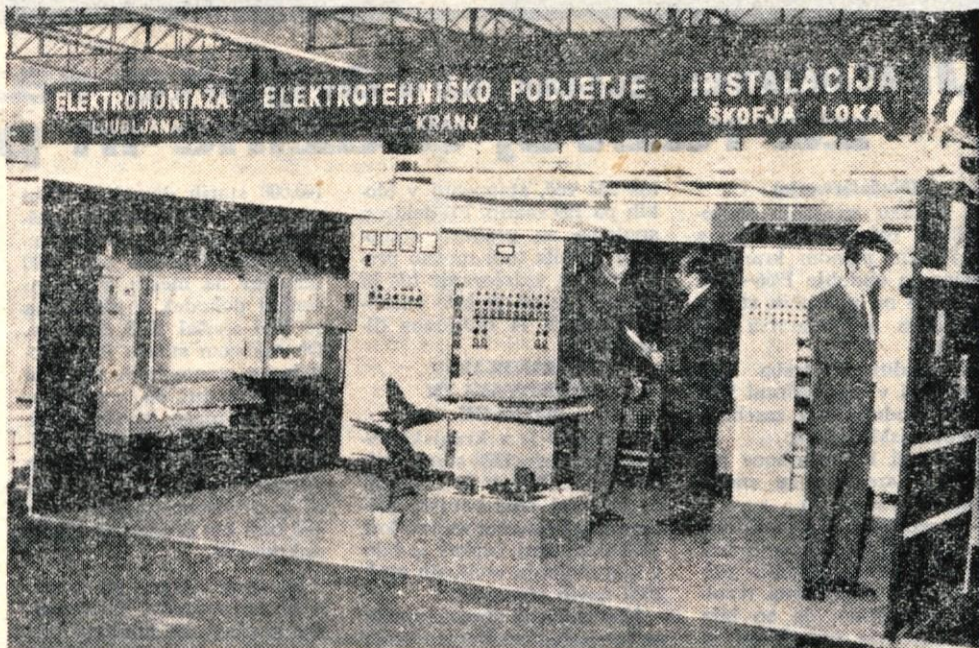
Zakaj so se Elektromontaža Ljubljana, Elektrotehniško podjetje Kranj in Instalacije Škofja Loka odločile za sodelovanje?

Vsa tri podjetja imajo skoraj enak proizvodni program in se zato združena lažje uveljavljajo v hudi konkurenci pri licitacijah za prevzemanje večjih poslov. To je ena od bistvenih prednosti sodelovanja.

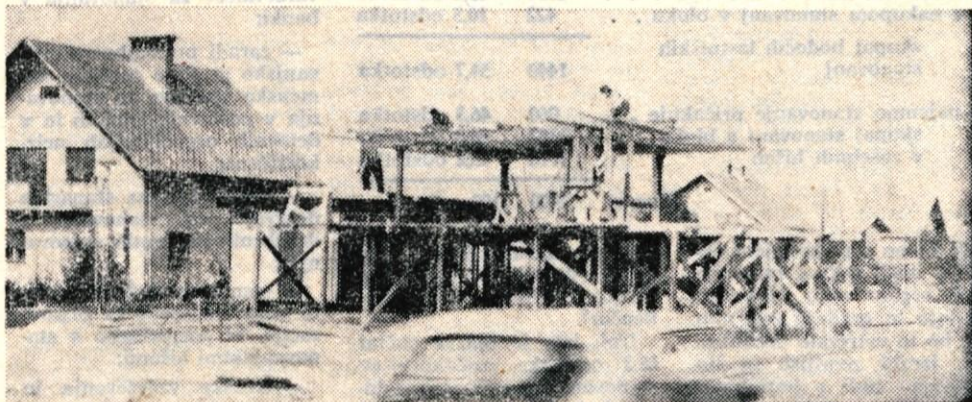
Omenjena podjetja so začela sodelovati na lanskem zagrebškem velesejmu, skupno pa so nastopali tudi na letošnjem. Ob tej priložnosti so izdali skupen prospekt, v katerem je prikazan proizvodni program vsakega podjetja. Začrtano pot nameravajo nadaljevati tudi v prihodnje, vendar bodo morali najprej, kot osnovno, osnovati skupno komercialno službo.

J. Košnjek

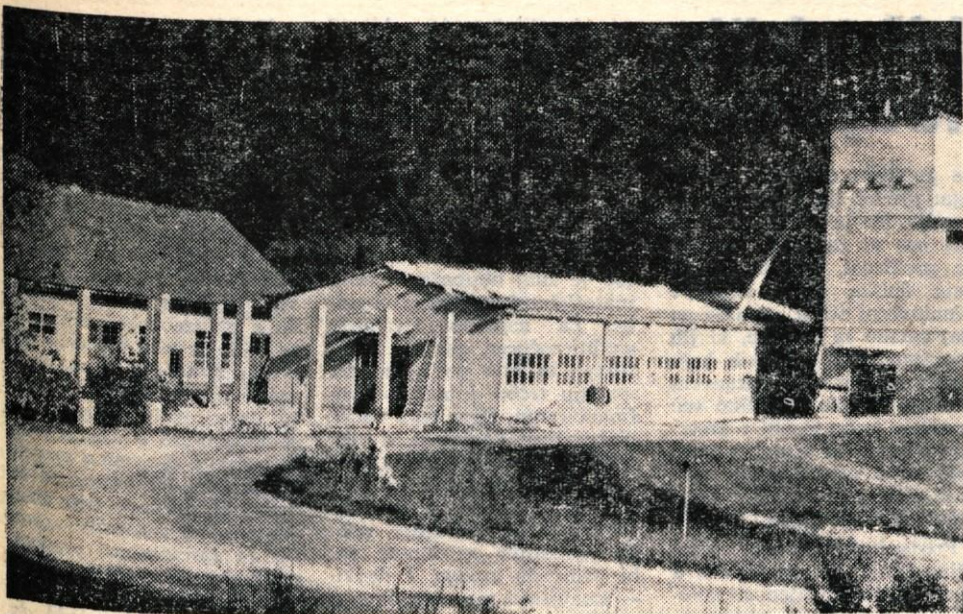
čanje poprečno izplačanih osebnih dohodkov je v tem obdobju za 8 odstotkov preseglo porast ustvarjenega dohodka na delavca. J. Vidic

Podjetja Elektromontaža Ljubljana, Elektrotehniško podjetje Kranj in Instalacije Škofja Loka so se na letošnjem sejmu obrti in opreme znašla pod isto streho. — Foto: F. Perdan

V Radovljici grade novo bencinsko črpalko. — Foto: B. Blenkuš

V obratu LIP Bled na Dovjem obnavljajo mizarško delavnico in povečujejo zmogljivost obrata, saj je po njihovih izdelkih vedno večje povpraševanje. Foto: B. Blenkuš

Na meji rentabilnosti

Na nedavni seji občinske skupščine so odborniki poslušali poročilo o poslovanju Rudnika kaolina Črna pri Kamniku. Predmet poslovanja rudnika je pridobivanje, predelava in prodaja na debelo in drobno plavljenega kaolina v kosih, plavljenega in suhega kaolina vseh oblik zrn, kalcita in dolomitne kamnine vseh vrst. V celotni proizvodnji rudnika je z 80 odstotki udeležen kaolin, z 20 odstotki pa kalcit. Polovico proizvodnje kaolina predstavlja papirniški kaolin, ostali kaolin pa uporablja industrija barv in obrt.

V rudniku je zaposlenih 320 delavcev. Zaradi notranjih razprtij je lani precej strokovnih delavcev zapustilo podjetje. Rudnik je lansko poslovno leto uspešno zaključil, čeprav je pri proizvodnji kaolina zadnje tri mesece nastajala izguba. Iz finančnih rezultatov letošnjih šestih mesecev je razvidno, da so porabljeni sredstva naraščala hitreje od celotnega do-

hodka, kar je vplivalo na slabšanje ekonomičnosti poslovanja. Podjetje posluje na meji rentabilnosti. Res je, da so v prvem polletju letos ustvarili 11 odstotkov več celotnega dohodka kot lani v enakem obdobju, toda porabljeni sredstva so zabeležila hitrejši porast od celotnega dohodka. Kljub temu so letos osebni dohodki na zaposlenega porasli za 10,4 odstotka. Poprečni osebni dohodki rudarjev znašajo 1465 din, kar predstavlja visoko poprečje v primerjavi z drugimi gospodarskimi organizacijami v občini; posebno še, če primerjamo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih. Nižje poprečne osebne dohodke kot v Rudniku kaolina imajo v Titanu, Svitlu, Tovarni usnja, Zivliski industriji itn.

V letošnjem polletju je v primerjavi z lanskim polletjem porasel delež bruto osebnih dohodkov, ki ga deli delovna organizacija, od 87,1 na 91,7 odstotka, medtem ko se je ostanek dohodka znižal od 6,1 na 0,1 odstotka. Pove-

vseh gostinskih šol iz Jugoslavije.

V strokovnem delu zbora se bodo številni udeleženci pomerili v svojih poklicnih veččinah. Pripravili bodo tudi razstavo pogrinjkov in kulturničnih izdelkov. 38 industrijskih podjetij iz Jugoslavije in tujine bo ob tej priložnosti razstavilo svoje izdelke, namenjene gostinstvu. Tovarna CIB iz Bovca bo pripravila modno revijo, na kateri bo predstavila delovne obleke za gostince. Posebnost zbora pa bo tekmovanje barmanov v pripravljanju mešanih pijač.

A. Ž.

Zbor gostincev na Bledu

20. in 21. oktobra bo na Bledu 19. zbor gostincev in turističnih delavcev Slovenije. Tako kot vsako leto, bo tudi letošnji zbor organiziral republiški sindikat delavcev storitvenih dejavnosti. Gostinski in turistični delavci bodo predvsem obravnavali problematiko gostinskih kolektivov v okviru samoupravnih in ustavnih sprememb.

Pričakujejo, da se bo letošnja zborstva udeležilo okrog 2000 gostinskih in turističnih delavcev in okrog 1600 učencev slovenskih gostinskih šol. Prvič pa se bodo letos udeležili zborstva tudi ravnatelji

Predsedniki slovenskih občin so razpravljali o kmetijstvu

Na pobudo Kmetijskega inštituta Slovenije in s soglasjem predsednika Komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri IS Slovenije so se v torek zbrali v Škofji Loki na posvet o kmetijstvu predsedniki slovenskih občinskih skupščin. Ze sama udeležba na posvetu je pokazala, da je tema, ki je bila tokrat izbrana za pogovore, za vse slovenske občine izredno zanimiva. V Škofji Loki se je zbral 101 udeleželec. Prisotnih je bilo 44 predsednikov občinskih skupščin, nadalje 4 podpredsedniki, načelniki za gospodarstvo, predstavniki banke in drugi. Namen posvetovanja je bil izmenjati izkušnje, ki so si jih občine pridobile z dosedanjim delom.

Za uvod v razpravo so spregovorili: predsednik skupščine občine Škofja Loka Zdravko Krvina o novih ukrepih v kmetijski politiki občine Škofja Loka, predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije ing. Rado Dvoržak o regionalnih posvetih o izdelavi srednjeročnega programa razvoja kmetijstva in predsednik komiteja za kmetijstvo in gozdarstvo pri IS Slovenije ing. Milovan Zidar o osnovah agrarne politike v federaciji.

Po prebranih referatih se je razvila živahna razprava. V njej so sodelovali zlasti predsedniki občinskih skup-

ščin z območja Primorske in Štajerske. Zal je bila Gorenjska z udeležbo na posvetu precej slabo zastopana.

Med ocenjevanjem težav in ovir so se predsedniki posameznih občin zavzemali za hitrejši razvoj kmetijstva in predvsem hitrejšo reševanje vprašanj, ki ob tem nastajajo. Poudarili so, da se le na tak način kot v Škofji Loki, ko so se uspehi pokazali s skupnim delom vseh, lahko nekaj doseže.

Predsednik občinske skupščine Lendava je najprej spregovoril o problemih na področju njihove občine. Tu

se je zlasti dotaknil vprašanja: preveč ljudi — premalo zemlje. To je problem, ki ga pri nas ni zaslediti. Nadalje je predlagal, naj bi živinoreja dobila večjo vlogo v planinskem svetu, ravnina pa naj ostane za žitarice, ki jih moramo zdaj v velikih količinah uvažati. Po njegovem mnenju bi bilo še veliko več sredstev treba vložiti v kmečki turizem. Na ta način ne bi bilo treba premeščati gostinskih delavcev in tudi tržni viški bi ostali doma.

Predsednik občinske skupščine Lenart je spregovoril o preveliki razdrobljenosti kmetijstva. Tega se po njegovem mnenju povsod premalo zavedajo. Zato bi bilo treba ob srednjeročnem načrtu postaviti določene zakone, zlasti je pomemben zakon o dedovanju. Zaradi raznih nepravilnosti zdaj propadajo lepe kmetije, na njih pa se naselijo vikendaši in vrtičkarji. Podpreti bi bilo treba politiko usmerjanja kmetij in povečati sklade za pospeševa-

nje kmetijstva, je zaključil predsednik lenarške občine.

Predsednik novogoriške občinske skupščine se je zavzel zlasti za hitro reševanje vprašanja kmetov, ki so socialni problem, in socialnega vprašanja nasploh. Po njegovem mnenju reševanje teh vprašanj zahteva zlasti veliko zavzetost družbe. Veliko kmetov je zdaj obubožanih tako materialno kot glede izobrazbe. Za uspešno izvajanje srednjeročnega razvoja kmetijstva bi bilo po njegovem mnenju treba dobiti nov vir financiranja. Brez tega načrt ni izvedljiv. Poskrbeti bi bilo treba zlasti za kredite in premije. Rešiti je treba vprašanje carin. Carine za državni proračun ne pomenijo veliko, oprostitev za kmeta pa bi pomenila mnogo. Z davki — zmanjšanjem — socialnega vprašanja ne bo rešila nobena občina. Ob koncu je zardil, da je za marsikoga že zdaj vprašanje plačevanje pokojninskega zavarovanja. Pokojnine bi bilo treba rešiti z neko splošno obremenitvijo na vse Slovence. Definirati bi bilo treba tudi pojem kmeta. Po mnenju novogoriškega predsednika je to le tisti, ki ima enake dohodke kot delavec v industriji.

Nadalje so nekateri diskutanti spregovorili še o nesmotrni širjenjih mestnega zemljišča na kmetijske površine. To bi bilo treba zaustaviti. Vprašanje zemljiškega maksimuma naj se ne rešuje z ustavo, ampak z zakonom. Treba je poskrbeti za boljše splošno in strokovno izobraževanje kmetov. Bolj naj se poskrbi za kmetije v hribovitih predelih, ki so pomembne z obrambnega vidika. Pa še in še je bilo kritičnih pripomb. Poudarili pa so, da je važno predvsem delo in tudi to, da so občine pripravljene sodelovati pri izvajanju srednjeročnega programa razvoja kmetijstva. Ob koncu so se domenili, da bodo trije člani komisije za zaključke zaprosili za sprejem pri predsednikih skupščine SRS in izvršnega sveta.

Po posvetu je sledil še ogled dveh kmetij v Vinharjih v Poljanski dolini in kosilo na teh dveh kmetijah, nazadnje pa še ogled strojne skupnosti na Godešiču. Splošna ugotovitev ob koncu je bila, da je posvetovanje zelo dobro uspelo. Domenili so se, da bo prihodnje leto prav tako posvetovanje pripravila občina Murska Sobota.

J. Govekar

Urejene stanovanjske razmere — osnova za razvoj družine in produktivnosti

(Nadaljevanje)

Na začetku izvajanja stanovanjske reforme je bilo z družbenim planom kranjske občine za obdobje 1966—1970 določeno na področju stanovanjskega gospodarstva naslednje:

— zgraditi je treba 1600 stanovanj v organizirani blokovni gradnji in v zasebnih stanovanjskih hišah;

— zbrati 165 milijonov namenskih sredstev za stanovanjsko gradnjo in

— zagotoviti 6,3 milijona dinarjev za vzdrževanje hiš.

Če ta predvidevanja primerjamo z doseženimi rezultati, ugotovimo, da so bila predvidevanja uresničena in celo presežena. Zgrajenih je bilo 1673 stanovanj (zasebnih

hiš 232 več, stanovanj v blokih pa 159 manj). Predvidena sredstva za gradnjo stanovanj so bila tudi močno presežena, za vzdrževanje hiš in stanovanje pa je bilo porabljenih prek 11 milijonov dinarjev.

POMANJKANJE STANOVANJ IN POTREBE

Leta 1964 je v kranjski občini manjkalo 1328 stanovanj, lani pa že 2400. V šestih letih se je torej stanovanjski primanjkljaj povečal za več kot 1000 stanovanj, čeprav je bilo v tem obdobju vseljenih prek 2000 novih stanovanj.

2400 sedanjih stanovanjskih pričakovalcev namerava svoje stanovanjsko vprašanje rešiti takole:

— v zasebni hiši	1018	43,2 odstotka
— z nakupom stanovanj v bloku	422	10,5 odstotka
skupaj bodočih lastniških stanovanj	1440	54,7 odstotka
— najemno stanovanje pričakuje	960	46,3 odstotka
skupaj stanovanj v bloku v zasebnih hišah	1382	56,8 odstotka
	1018	43,2 odstotka
Skupaj	2400	100 odstotkov

Če bomo v prihodnjem obdobju imeli takšno razmerje med organizirano blokovno gradnjo in gradnjo zasebnih hiš, bo to ustrezalo urbanizaciji, izrabi zemljišča in bo usklajeno tudi s potrebami urbanističnega programa celotne občine in urbanističnih

načrtov mesta Kranja ter večjih naselij (Cerklje, Jezersko, Naklo, Preddvor, Senčur).

1964. leta je bilo v občini 68,2 odstotka pričakovalcev stanovanj, katerih osebni dohodek je bil pod povprečnim osebnim dohodkom v občini

(40.000 starih dinarjev). Lani pa je bilo 65,3 odstotka takšnih pričakovalcev, ki so imeli osebni dohodek pod 1200 dinarjev na mesec. Povprečni osebni dohodek v občini pa je lani znašal 1325 dinarjev. Ob takšnem stanju in potrebah po stanovanjih torej ni moč več trditi, da je stanovanje tržno blago, marveč predvsem elemente socialne politike. Rešeno stanovanjsko vprašanje pomeni, da človek ni le družbeno aktiven marveč tudi kot proizvajalec produktivnosti.

Po drugi strani pa s stanjem na področju stanovanjske gradnje ne moremo biti zadovoljni. Poglejmo nekatere nasprotja:

— nenehno narašča število varčevalcev za stanovanja v banki;

— zaradi premajhne stanovanjske gradnje ostajajo namenska sredstva za stanovanja v poslovnih bankah in v delovnih organizacijah neizkoriščena;

— subvencijo na stanarine dobivajo vsi stanovalci v družbenih najemnih stanovanjih;

— stanarine so že šesto leto nespremenjene za organizacije, ki gospodarijo s stanovanjskimi hišami;

— stroške vzdrževanja in gradnje stanovanj pa nerazumljivo hitro rastejo.

BODOCI PREDPISI

Dosedanja zvezna zakonodaja na stanovanjskem področju ni mogla vplivati in zagotoviti normalen razvoj. S spremenjenimi pristojnostmi, ki so rezultat sprejetih zveznih ustavnih sprememb, je pristojnost in dolžnost za reševanje teh vprašanj prenesena na republike in občine. Priprave na prevzem teh nalog v Sloveniji trajajo že od 1968. leta, ko je slovenska skupščina imenovala posebno delovno skupino. Ta je imela nalogo, da izdela predlog bodočega razvoja stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji.

Od 1968. leta do letos je bilo opravljeno pomembno delo. Izdelana je bila posebna študija, v katerih so stanovanjsko vprašanje in oblike njegovega razreševanja vsestransko obdelani. Na podlagi študije je bil izdelan tudi model bodočega sistema stanovanjskega gospodarstva. V prvi polovici minulega leta pa je slovenska skupščina dala v javno razpravo izhodišča za resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva.

Upoštevačoč načela izhodišč je bil izdelan osnutek resolucije o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva ter osnutka zakonov o programiranju in financiranju gradnje stanovanj in o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu v Slove-

niji. Tem dokumentom bodo sledili še nekateri drugi zakoni:

— zakon o stanovanjskih razmerjih;

— zakon o gospodarjenju z družbenimi stanovanji in stanovanjskimi hišami in

— zakon o stanarini. Ker bodo namenjene pomembne spremembe, bi predvidenim spremembam na področju stanovanjskega gospodarstva lahko rekli »mala reforma«. Pomembna je na primer že sprememba glede pristojnosti za razreševanje stanovanjskih vprašanj. Republika bo namreč sama predpisala načelne okvire in sistem, težišče nalog in odločanja pa bo v občini in v delovni organizaciji.

Rezultati dosedanjega sistema v stanovanjskem gospodarstvu so glede na naraščajoče družbene potrebe preskromni, da bi bili lahko zadovoljni. V sedanjem sistemu se namreč ni uveljavilo programiranje stanovanjske gradnje kot stalna oblika. Tehnični dosežki in organizacija gradnje pa še vedno zaostajajo za dejanski možnosti. Zelo se je zmanjšal neposreden vpliv družbe na usmeritev stanovanjske gradnje nasploh, še posebno pa na obseg izgradnje družbenih najemnih stanovanj.

Prihodnjič: Programiranje stanovanjske gradnje

Slovenija — država delavskega razreda

Tudi ekonomski amandmaji XXXI. — XXXV. imajo še posebej nekaj skupnega. Vsi namreč urejajo vprašanja, pomembna za funkcioniranje enotnega tržišča na območju vse države. — V prvi točki XXXI. amandmaja so našeti elementi enotnega trga, s katerimi se zagotavlja delavcem temeljne organizacije združenega dela, da ustvarjajo dohodek in razpolagajo z njim, da del svojega dohodka združujejo z drugimi, torej zagotavljajo pravice iz zveznih amandmajev XXI. in XXII. na celotnem jugoslovanskem prostoru. Pogoj za to pa so svobodno gibanje delovne sile, delovnih in finančnih sredstev, menjava blaga in storitev ter znanja brez omejitev na ožjih družbenopolitičnih skupnostih, po domače povedano: brez diskriminacije na ozemlju vse Jugoslavije. Enako pomembni pogoji so tudi konkurenca na tržišču, preprečevanje monopolov, enoten denarni in kreditni sistem, enoten sistem ekonomskih odnosov s tujino in usklajeno planiranje gospodarskega in družbenega razvoja.

Seveda se takoj pojavi vprašanje, kako naj SR Slovenija zagotavlja enotno tržišče na območju Jugoslavije. Na dva načina: predvsem mora naša republika preko svojih organov skrbeti, da se bodo v prvi točki obravnavanega amandmaja našeti elementi enotnega tržišča uresničevali na njenem območju. Zato bo morala sprejeti predpise in ukrepe za odprtost slovenskega prostora za delavce, delovna sredstva, finančna sredstva, blago in storitve iz drugih republik. Enake možnosti bodo morale nuditi tudi druge republike delavcem in delovnim organizacijam iz SR Slovenije na svojem območju.

Drugi način pa je sodelovanje SR Slovenije z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinami pri zagotavljanju temeljev enotnega trga na ravni federacije v smislu 2. točke obravnavanega amandmaja, saj se bodo vprašanja enotnega denarnega in deviznega sistema, carinskega in deviznega sistema in druga že navedena vprašanja tudi v bodoče urejala z zveznimi zakoni in zveznimi ukrepi, vendar po poprejšnjem soglasju republik.

V sklopu obravnavanih vprašanj zavzemajo posebej vidno mesto nadomestila oziroma kot pravijo gospodarstveniki »kompenzacije«, vsebovane v 4. točki. Gre za gospodarstvo izredno pomembno kategorijo administrativnih ukrepov in povračil za škodo, ki jo gospodarstvo utrpí zaradi takih ukrepov državnih organov, oziroma njihovih posegov v pravico delavca iz XXVI. republiškega amandmaja, da na trgu ustvarja dohodek. V vsakdanjem življenju poznamo kompenzacije kot premije in regrese za kmetijske pridelke, na primer za tobak, volno, mleko in

nekatero pomembnejše vrste repromateriala, kot na primer umetna gnojila ter kot garantirane cene za pšenico, olje itd. Večina omenjenih kompenzаций že prehaja iz pristojnosti federacije na republike, tako da bodo v bodoče priznavali zvezna nadomestila le izjemoma za tiste proizvode, ki so v resnici pomembni za delovne ljudi z območja vse države.

XXXII. amandma je namenjen družbenemu planu Slovenije. Novost je v tem, da je postavljen od spodaj navzgor kot družbeni dogovor delovnih ljudi, samoupravnih organizacij in občin o skupnem ekonomskem in družbenem razvoju. Skupaj z zveznimi plani drugih republik in avtonomnih pokrajin, izraženimi v družbenem planu Jugoslavije, je pomemben element enotnega tržišča.

Amandma XXXIII je posvečen narodni banki Slovenije, v katero se bo preusmerila sedanja Centralna narodna banka Jugoslavije za Slovenijo. Naloge narodne banke Slovenije so dvojne. V prvi točki tega amandmaja so navedene tiste, ki jih bo opravljala skupaj z narodno banko Jugoslavije in narodnimi bankami drugih republik in avtonomnih pokrajin kot ustanova enotnega monetarnega sistema zaradi zagotovitve enotnega tržišča. Sem spada predvsem sodelovanje pri uresničevanju skupne emisijske politike, stabilnosti valute in splošne plačilne likvidnosti.

V drugi in četrti točki amandmaja pa so opredeljene naloge, ki jih narodna banka Slovenije opravlja na področju emisijske in kreditne politike za potrebe naše republike, z zakonom določena finančno-tehnična opravila pa za republiko in tudi občine. Podrobnejše določbe o statusu narode banke Slovenije, njenih organih in nalogah bodo vsebovali zakoni, ki jih že pripravljajo.

Služba družbenega knjigovodstva je v našem XXXIV. amandmaju izvzeta iz bančnega in monetarnega sistema in se obravnava samostojno. To je razumljivo, saj gre za posebno finančno-nadzorno službo, ki mora imeti zagotovljeno docela samostojno in od raznih vplivov neodvisno delovanje.

SAMOSTOJNOST REPUBLIKE PRI DAVČNI POLITIKI

XXXV. amandma opredeljuje pristojnosti SR Slovenije na področju davkov, določa temelje davčnega sistema in hkrati predstavlja konkretizacijo 1. odstavka 9. točke XXVI. amandmaja. Najpomembnejši sta določbi 1. točke XXXV.

amandmaja, po katerih so dohodki proračunov družbenopolitičnih skupnosti samo davščine (davki, takse in druge davščine) ter da sistem, vire in vrste teh davščin določajo republiški zakon in ne več zvezni zakon kot je bilo sedaj. Gre torej za izrazito samostojnost republik na področju davčne politike. Ker pa je prevelik razkorak med davčnimi sistemi posameznih republik lahko v škodo enotnosti jugoslovanskega tržišča, je v 6. točki istega amandmaja ponovljena zvezna določba, da SR Slovenija usklajuje z drugimi republikami in avtonomnimi pokrajinama temelje davčne politike in davčnega sistema.

Pomembnejše je tudi načelo, da so davčni obvezniki dolžni prispevati v skladu s svojimi dohodki, ki naj bi postalo odločilen regulativ pri odpravljanju prevelike socialne diferenciacije; nadalje načelo o tem, zakaj vse se uporabljajo sredstva republiškega proračuna, med katerimi je treba še posebej opozoriti na pomoč nerazvitim območjem republike; in načelo, da republika, občine in samoupravne interesne skupnosti usklajujejo obveznosti delovnih ljudi in organizacij, kar se sicer v praksi dogaja že sedaj, z namenom zagotoviti približno enake davčne in prispevne obveznosti na območju vse republike.

Končno velja omeniti še določbo o prispevku republike za pokrivanje potreb federacije, znanem pod imenom »kotizacija«, ki v skladu z zveznimi amandmaji postavlja financiranje federacije na povsem nove temelje. Federacija namreč po zveznem XXXIV. amandmaju, razen carin in zveznih taks, nima več pomembnejših neposrednih virov financiranja. Ker pa opravlja v sporazumu z republikami federacija tudi v bodoče določene skupne naloge, so ji potrebna sredstva dolžne zagotoviti republike s svojim prispevkom.

XXXVI. amandma spada med ekonomske amandmaje zato, ker ureja materialno podlago za samoupravno življenje občanov v krajevni skupnosti. Predvideni so praktično vsi možni viri za pokrivanje skupnih potreb občanov v okviru teh skupnosti. Posebej velja opozoriti na krajevni samoprispevek, ki je z obravnavanim amandmajem končno izločen iz davčnega sistema kot posebna prostovoljna oblika združevanja sredstev občanov za določene namene. Predloženi amandma torej rešuje le materialna vprašanja krajevne skupnosti, vsa ostala vprašanja teh skupnosti, ki se že pojavljajo tudi v javni razpravi, pa ostajajo odprta do naslednje faze ustavnih sprememb, ki bo zajela tudi komunalni sistem vključno s krajevno skupnostjo.

Fedor Tomiňek

Mladinska brigada AVNOJ 1971

V Lokvah pri Crnomlju smo se 22. julija letos zbrali mladinci iz vse Slovenije, da bi prehodili zgodovinsko pot, po kateri so šli slovenski delegati na II. zasedanje Avnoja v Jajcu.

Ob prihodu v brigado smo dobili enotne uniforme, sive srajce in rjave hlače, nato pa smo bili na proslavi dneva vstaje, kjer so nam predali brigadni prapor.

Pozno popoldne smo odšli v Vinico, kjer smo postavili prvi tabor. Bilo nas je 82 mladincev in 10 vojakov, imeli pa smo tudi kamion in poljsko kuhinjo. Že prvi ve-

čer smo ugotovili, da s hrano ne bomo imeli težav.

Naslednjega dne smo se odpravili na prvo daljšo pot. Odšli smo do približno 40 km oddaljenega Ogolina. Na tej poti smo srečali tovariša, ki je pred 25 leti prepeljal slovensko delegacijo čez Kolpo. Ko smo se seznanili z njim, se je kljub visoki starosti takoj ponudil, da nas prepelje čez Kolpo na Hrvaško. Že po prvem maršu smo ugotovili, da pot ne bo lahka in da bo od nas zahtevala mnogo napоров.

V Ogolinu smo zjutraj sedli na vlak ter se odpeljali

do Rudopolja, od tam pa smo peš odšli do Plitvic. V Plitvicah smo izdali prvi brigadni list na terenu. Naslednji dan smo odšli v Bihać, od tam pa z vlakom do Srba, kjer smo se udeležili proslave v počastitev dneva vstaje.

Iz Srba smo se odpeljali do Drvarja, od tam pa smo odšli zopet peš do Glamočkega polja, kjer smo se prvič srečali z najhujšim sovražnikom — dežjem. Po dveh dneh hoje po Glamočkem polju smo prišli do Livna. Tu se je naše pešačenje končalo, naprej smo potovali z avtobu-

som in vlakom. V Jajce smo prišli ponoči 1. avgusta in postavili naš zadnji tabor. Drugi dan smo si ogledali dvorano, v kateri je bilo zgodovinsko zasedanje, potem pa še druge znamenitosti mesta. Po družabnem večeru, ki so se ga udeležili tudi tamkajšnji mladinci, smo sedli na vlak in se odpeljali v Sarajevo, potem pa po ogledu mesta v Ljubljano.

Med to dolgo in naporno potjo smo spoznali mnoge kraje in ljudi. Spoznali smo njihove običaje in navade. Po ložili smo mnogo vencev k spomenikom padlih borcev

in se seznanili z okrutnimi dejanji okupatorjev.

V sami brigadi je bilo življenje zelo zanimivo, saj smo organizirali kulturno skupino, prirejali družabne večere ter izdajali brigadni list. Ustanovili smo tudi osnovno organizacijo ZK, ki si je zadala za najvažnejšo nalogo sprejem novih članov v ZK.

Med potjo do Jajca smo prehodili približno 180 km. Med to potjo je med nami vzkliklo neizmerno prijateljstvo, ki nam je pomagalo premagati še tako hude napore.

Po slavnostnem sprejemu v Ljubljani smo se pred odhodom domov domenili, da se bomo ponovno sestali v Slovenj Gradcu. B. Stritih

Na amaterski osnovi 150-letnica muzejstva na Slovenskem

Na Jesenicah so ustanovili temeljno kulturno skupnost razmeroma zelo pozno. Čeprav v tem kratkem obdobju še niso mogli doseči posebnih rezultatov in uspehov v prizadevanjih za uresničitev svojega programa, smo prosili predsednika kulturne skupnosti za krajši razgovor.

»Kako ste premagovali prve težave?«

»Vse naše dosedanje delo še ni obrodilo posebnih sadov. Še vedno smo ostali na amaterski ravni. Nismo uspeli dobiti profesionalnega družbenega in kulturnega delavca, ki bi poskrbel za redno, stalno delo, vzpostavil stik v okviru občinskih organov, družbenih organizacij, ustanov in zavodov.

Že v prvem, okvirnem programu smo se domenili, da bomo sprejeli finančni plan

septembra, sprejeli smo ga še pred prejšnjim teden. Vzrok težav in problemov je vedno znova isti: amaterizem. Seveda pa bo treba ponovno premisliti, pretehtati in se temeljito pogovoriti, za kaj bomo namenili denar, ki nam je na razpolago. Pravilno in smotrno bo potrebno uskladiti potrebe in zahteve.«

»Kako je usklajeno delo kulturne skupnosti z Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij v občini?«

Nova gledališka sezona v Šk. Loki

V petek, 15. oktobra, se je v Loškem gledališču prvič odprla zavesa v novi gledališki sezoni 1971/72. Za otvoritveno predstavo sezone je gostoval Prešernovo gledališče iz Kranja z dramo loškega rojaka Antona Leskovca: Dva bregova v režiji Marjana Beline.

Čeprav v Škofiji Loki obstajajo kar tri gledališke skupine: Loško gledališče, EG Oder galerija in dramska skupina škofjeloške gimnazije, je bila dosedanja bera bolj slaba. Le Oder galerija je v zadnjih letih ohranjal z uspešnim delom in priteganjem naraščajočo loško gledališko tradicijo, medtem ko je delo Loškega gledališča skoraj zamrlo.

Bližajoča se tisočletnica škofjeloškega ozemlja (nekdanjega »loškega gospostva«) in dejstvo, da bo Loka kljub tisočletnici ostajala še vedno brez osrednjega, novega kulturnega žarišča (nove stavbe), da bodo vse skupine še vedno morale delovati v sedanjih prostorih in ob danih skromnih pogojih — vse to je končno privedlo do medsebojnega sodelovanja vseh skupin. Prvi sad tega sodelovanja je skupni razpis abonmaja za sezono 1971/72. Celotni repertoar pa preveča osnovna misel — predstaviti slovenske ali celo domače avtorje (rojake).

Loško gledališče je letos še vedno bolj skromno v svojem programu, ker se mora po večletnem zastoju najprej tehnično-organizacijsko in igralsko utrditi. Predvideva dve premieri v abonmaju: komedijo Cvetka Golarija: »Vdova Rošinka« v režiji Jožeta Audiča in Joke Zigona: »Če se utrga oblak«, v režiji Janka Kreka. Izven abonmaja pa bodo uprizorili še mladinsko

predstavo v režiji Poldke Stigličeve in zabavno-glasbeni večer. V Loškem gledališču bodo tudi še gostovanja Prešernovega gledališča iz Kranja in Mestnega gledališča iz Ljubljane.

Oder galerija pa ima letos izredno bogat in pester program. Se ta mesec bo premiera dela Branka Hofmana: »Mož brez obraza«, ki ga režira Janče Blaznik. Peter Jamnik bo režiral Janka Majarona: »Grmenje brez dežja«. Nadja Strajnarjeva pripravljala predstavo z delovnim nazivom Presenečenje, ki bo primer sodobnega »living« teatra. Zdenko Furlan pa bo režiral Brechtovo »Beraško opero«. Bogata bodo tudi gostovanja pri Odru galerija. Eksperimentalna skupina iz Idrije bo uprizorila Bevkovo »Mater«, Ogleđalo iz Maribora pa delo »Otroci atomskega veka«. Mala drama iz Ljubljane bo gostovala z »Lastovkami« v režiji Jurija Součka, snujoča se eksperimentalna skupina pri Sentjakobskem gledališču iz Ljubljane bo tudi prišla na Loški grad.

V razpisani abonma bo vključenih osem predstav iz Loškega gledališča in Odra galerije. Od teh bodo štiri domače predstave in štiri gostovanja. S ponudbo abonmaja delovnim kolektivom poskušajo v Loki pritegniti tudi delovnega človeka v bogato in pestro gledališko dogajanje. Posamezniki pa se lahko prijavijo za abonma v pisarni Zveze kulturno-prosvetnih organizacij na Snodnjem trgu. Ob koncu želimo vsem, ki skušajo obogatiti kulturno življenje škofije Loke tudi z gledališke strani, da bi jim uspelo uresničiti bogato načrtani program.

J. Krek

»Seveda poskušamo, želimo najti z ZKPO in z občinsko konferenco SZDL, občinskim sindikalnim svetom in ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami v občini pravilno rešitev, tisto oporo in pomoč, da bomo kot organizirana skupnost nastopili v delovnih kolektivih in se vsi skupaj dogovarjali o nadaljnjem razvoju kulture v občini.

Z ZKPO odnosi niso zadovoljivo rešeni. Pravi nesmišelj je, da dve organizaciji pravzaprav stremita za uspeh in napredek iste stvari, a gledata vsaka zase iz drugih zornih kotov. Naloge obeh pa se vendarle morajo nekeje uskladiti. Kulturna skupnost pomeni že v svoji osnovi mnogo širši krog formiranja sredstev. Vse možnosti so, da poiščemo skupni jezik in da si naloge razporedimo. Skrajni čas je že, da se o tem temeljito pogovorimo.«

»Kako sodelujete z ostalimi kulturnimi skupnostmi po Gorenjski?«

»Nastaja več vprašanj: treba bi bilo rešiti probleme v okviru občine in v okviru posameznih regij. In to naj bi bila potem potrebna osnova za nadaljnje delo in usmerjanje republiške skupnosti. Na Jesenicah dokaj dobro sodelujemo s kulturno skupnostjo v Radovljici.«

D. Sedej

60 mladih iz Križev na shodu slovenske mladine v Mozirju

V soboto, 16. oktobra, bo v Mozirju shod slovenske mladine, na katerem bo sodelovalo prek tisoč članov zveze tabornikov, počitniške zveze, klubov OZN in mladih planincev.

Namen shoda, katerega organizator je koordinacijski odbor pri republiški konferenci ZMS, je plemenitenje idej ene organizacije z idejami druge in proslava 30-letnice vstaje naših narodov.

Shoda slovenske mladine se bo udeležilo tudi 60 tabornikov odreda Kriške gore in mladih planincev, ki delajo na osnovni šoli v Križah. Po končanem zboru bodo skupno obiskali nekatere znane kraje iz NOB in se povzpeli na bližnji Okrešelj.

K.

Letos slavijo Narodni muzej v Ljubljani, Prirodoslovni muzej Slovenije in Slovenski etnografski muzej 150. obletnico svoje ustanovitve in z njimi proslavljajo vse muzejske in galerijske ustanove Slovenije stopenetdeset let muzejstva na Slovenskem.

V okviru tega jubileja se že vse leto vrste prireditve, osrednja proslava pa je določena za 14., 15. in 16. oktober 1971. Narodni muzej je za osrednjo proslavo pripravil posebno občasno razstavo z naslovom: »150 LET NARODNEGA MUZEJA«, ki dokumentira nastanek in razvoj Narodnega muzeja. Strokovno je razstavo pripravila kustodinja Grozdana Kozakova, oblikoval pa jo je ing. arh. Branko Simčič.

Na razstavi so zbrani najvažnejši dokumenti in viri, ki ilustrirajo ustanovitev muzeja kot Deželnega muzeja za Kranjsko, njegovo delo in razvoj v 19. stoletju ter delitev ustanove v današnje osrednje republiške ustanove: Arhiv Slovenije, Narodni muzej v Ljubljani, Prirodoslovni muzej Slovenije in Slovenski etnografski muzej. Arhivsko gradivo na razstavi pestri slikovno gradivo (portreti, ilustracije in dokumentarne fotografije) ter izbor za muzej najbolj pomembnih pridobitev od prazgodovine do začetka 20. stoletja.

Razstava obsega vse prostore razstavišča Arkade in je razdeljena na pet delov. V prvi in drugi sobi je prikazana ustanovitev Deželnega muzeja za Kranjsko s sklopom kranjskih deželnih ustanov na plenarni seji 15. oktobra 1821, zbiranje denarja in gradnja za muzej in postavitve prve javne zbirke 1831.

Tretja soba obravnava gradnjo današnje stavbe (dograjena je bila jeseni 1885, slovesna otvoritev je bila 23. XII. 1888) kot osrednjega dogodka v razvoju muzeja v 2. polovici 19. stoletja. Poleg te izredno skrbno prikazane akcije je v tej sobi še zbrana dokumentacija o strokovnem delu muzeja, še posebej arheologije.

Četrta soba nadaljuje dokumentacijo razvoja ustanove v prvi polovici 20. stoletja. V tem oddelku so še posebej zanimivi dokumenti o razvijanju strokovnega dela, ki končno vodi v odcepitev oz. osamosvojitve iz zdaj vse pretesnega okvira kompleksnega muzeja, kakor je bil zasnovan v 19. stoletju in kakršen je bil muzej tudi še v prvih letih po koncu prve svetovne vojne, v tri osrednje muzeje Slovenije.

Zaključek razstave na hodniku je ilustracija nekaterih dogodkov in momentov iz zgodovine Narodnega muzeja, ki bi v kronološkem zaporedju tem po sobah morda ne našle pravega in pravičnega mesta: dokumentacija o pomenu in delu muzejskega društva, diplome in priznanja sodelavcem muzeja za njihova strokovna, organizacijska in donatorska prizadevanja, galerija muzejskih ravnateljev ter končno delo Narodnega muzeja po letu 1945 kot osrednjega kompleksnega muzeja zgodovinske stroke v Sloveniji.

Pripravo tovrstne dokumentarne razstave je kolektiv Narodnega muzeja narekovalo dejstvo, da so bili doslej širša javnost pa tudi strokovni krogi le površno seznanjeni z zgodovino muzejstva v Sloveniji; častitljivi jubilej pa je dobrodošel povod za popolnoma vrzel v naši vednosti o kulturnem in znanstvenem žitju v naši ožji domovini. Prikaz, razumljivo osredotočen za najstarejšo muzejsko ustanovo v Sloveniji, nam namreč tudi ilustrira silovitost vsestranskega razvoja in napredka slovenskega naroda in njegove domovine v zadnjih stopenetdesetih letih.

Razstava bo odprta vsak dan od 10. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 13. ure do predvidoma 10. novembra 1971. Vstopnina za odrasle 3 dinar, za mladino in otroke 1 dinar.

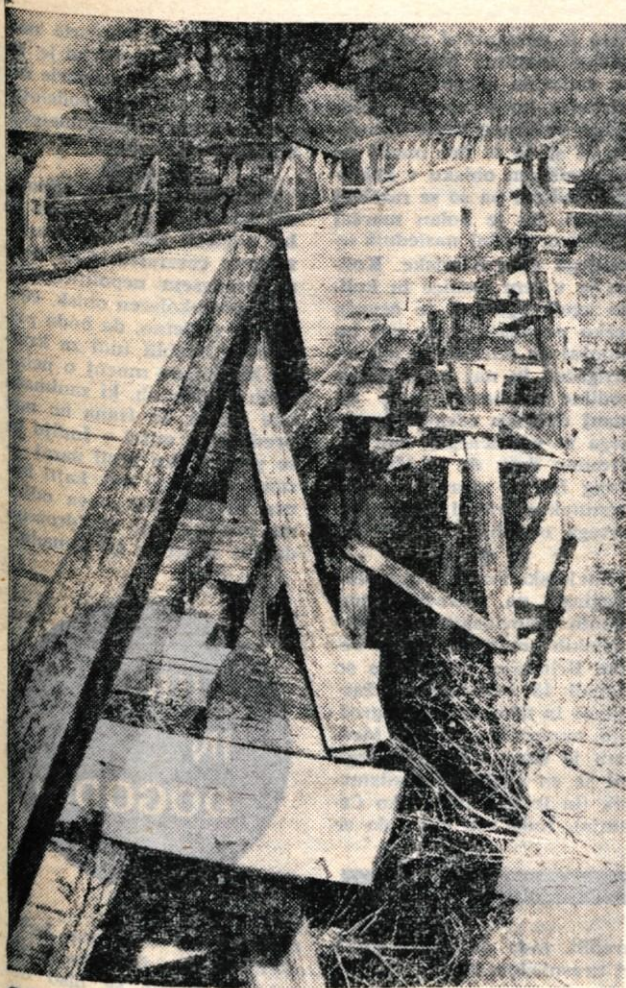
Kdaj mladinski klub na Jesenicah

Mladi Jeseničani se že dalj časa pritožujejo, da nimajo primerne prostora, kjer bi se lahko v prostem času sestajali. Mladinski klub, ki je bil v spodnjih prostorih gledališča Tone Cufar, so zaprli pred dvema letoma. Klub je sprva uspešno deloval in mladi so vanj radi zahajali.

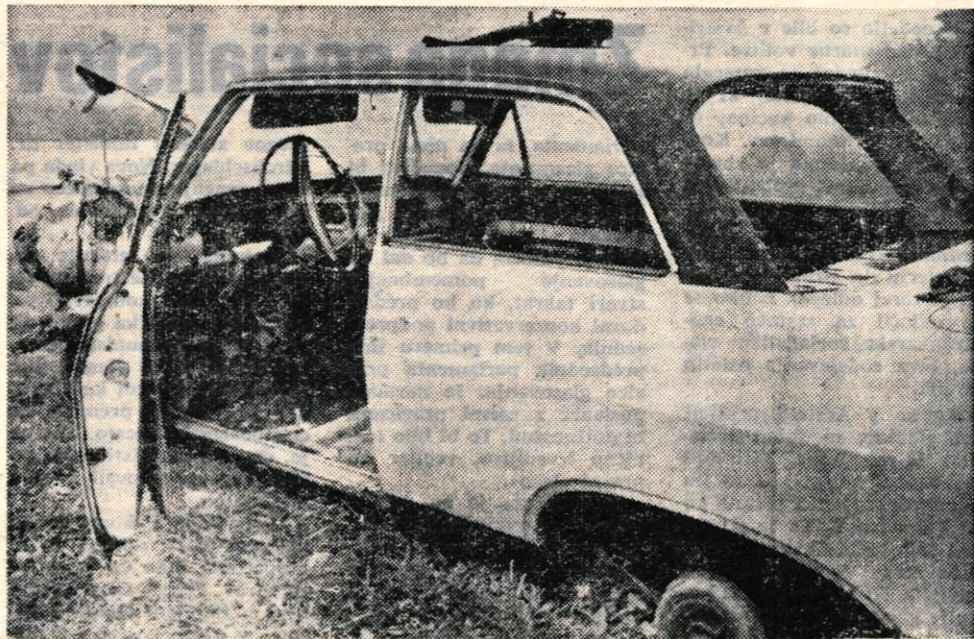
Zdaj pa se mladina zbira v mlečni restavraciji poleg gimnazije. Edina zabava je mladinski ples pri Jelenju, ki ga vsako soboto organizira občinska konferenca ZMS Jesenic. Plesi slovijo po nerednih, ki jih povzročajo mladoletni objestneži.

Sprašujemo, kdaj bo delo mladinskega kluba spet živo?

J. Rabič

Godeški most čez Soro pri Gosteačah je bil zgrajen 1945. leta. Prebivalcem Pungerta, Gosteač in Drage pomeni edino zvezo z vasmi na drugi strani Sore. Most je že tako dotrajan, da grozi nevarnost, da ga Sora odnese. Vožnja prek mostu je že dalj časa prepovedana, čezenj pa vsak dan hodijo otroci v šolo. (Ib) — Foto: F. Perdan

Ob cesti prvega reda na Polici pri Kranju je nekako dva tedna leži razbitina osebnega avtomobila. Turški državljani je povzročil nesrečo, nato pa je avtomobil, ki je nosil carinsko tablico, pustil kar na cesti. Razbitine pa je vsakdan manj, ker »mrhovinarji« čez noč odnašajo vrednejše dele, stekla ni več, prav tako sedežev, tudi koles ni. Carinska uprava bo lahko odpeljala le še nekaj pločevine ... — Foto: F. Perdan

ZMAJ
baterije

Zlata poroka v Begunjah na Gorenjskem

Peter Resman in Julijana iz Begunj na Gorenjskem slavita v nedeljo, 17. oktobra, zlato poroko.

Pred prvo svetovno vojno se je Peter Resman izučil mizarške obrti in odšel za kruhom v Celovec in kasneje v Meran na južnem Tirolskem, kjer je delal do leta 1917, ko je bil poklican v vojsko. Pri služenju vojske ga je zatekla vojna in moral je oditi s prvimi transporti vojakov v daljno Galicijo. Tam je bil eno leto, nakar je bil prestavljen na italijansko fronto pod Krn na Dupljo planino. Od tu so ga vodili vojni pohodi do reke Piave. Po razpadu Avstrije se je zaposlil leta 1919 pri Jugoslovanskih državnih železnicah v Ljubljani, kjer je delal kot mizar v železniških delavnicah v Šiški do upokojitve leta 1946.

Julijana Resman pa se je kot mlado dekle leta 1913 zaposlila pri nekdanjem blejskem hotelirju Kenda kot kuhinjska pomočnica. Kenda je vzel v najem v Bolgariji v Sofiji tri hotele z imenom »Splendit«. Leta 1913 je Kenda zbral ekipo 40 deklet z Bleda in okolice ter jih zaposlil v svojih hotelih. Po razpadu Avstrije se je Julijana Resman vrnila v Begunje leta 1918. Med NOB je družina Resman podpirala osvobodilno gibanje.

Zlatoporočencema želimo še mnogo let skupnega življenja in zadovoljstva.
T. D. — I. K.

Uredniku »Aktualnosti po kranjski deželi«

Antireklama

Svetlozelen reklamni listek se je znašel na domu, kjer je bil pravkar kupljen nov štedilnik na plin.

No iz reklamnega listka so deč je novo tudi skladišče za plin Plinarna Ljubljana na Primskovem pri Kranju.

In ni naključje, da je nov tudi skladiščenik, ki je dal eni od prvih strank napačno informacijo o ceni montaže. Ce-

nika skladišče 12. 10. 1971 še ni imelo.

Star pa tudi ni monter, ki opravlja delo na domu.

Prišel je. Pripraven, prijazen, mlad, kot bi bil nov, je nataknil gumijaste cevke na plinsko bombo, drugi konec pa na plinski štedilnik in oba konca pritrdil s spojkami. Rabil je izvijač in desno roko. »Vsa montaža« je bila gotova v petih minutah. Stran-

ka je vžgala štedilnik. Gorelo je.

Potem se je pisal račun. Veš, bralec, da dalj časa, kot pa je bilo potrebno za »montiranje«. Je bil pač eden od prvih računov Ljubljanske plinarne v Kranju. No, napisal se je.

Ob pogledu računa se je svetila tarifa: »montaža 40,00 N din. Material seveda posebej. Na žalost.

Komentar je bil dolg približno toliko kot montaža in pisanje računa skupaj. Ne več kot četrt ure. No pa monter ni kriv. Tarifa je tarifa.

Mogoče bi vam ta novi monter »montažo pod roko« napravil za četrtninsko ceno. Bil bi postrežen celo z žganim, če bi želel. Gotovo. Mogoče bi vam to napravil. Samo prosite ga, preden bo šel na pisanje računa. Prihranil si bo čas za to. Jaz se tega nisem spomnil. Sem se pa zato tega, da imamo v Kranju Glas.

M. Stempihar,
C. 1. maja 12, Kranj

Čakalnica na avtobusni postaji v Pungertu. — Foto: F. Perdan

V nedeljo so bile v Avstriji parlamentarne volitve. Prvič v zgodovini je zmagala socialistična stranka, ki je dobila absolutno večino, to je 93 od 183 mandatov. Konzervativna stranka je zbrala le 80 mandatov, svobodnjaki pa 10. Volilo je okrog 90 odstotkov upravičencev. Predsedniku stranke in zveznemu kanclerju dr. Brunu Kreiskyju je torej odleglo. Lahko se je odločil za sestavo enostrankarske, socialistične vlade, brez sodelovanja ostalih strank.

Ko so v Avstriji prešteli vse glasove, so dobili socialisti 92 mandatov. Niso bili upoštevani glasovi, ki so jih oddali državljani v pismih ko so bili odsotni. To je po avstrijskih zakonih mogoče in prav zaradi tega se je stvar zapletla. Ni bilo jasno, za koga je glasovalo 105.000 državljanov, ki so bili odsotni. Za socialiste ali za koga drugega. Dr. Kreisky se je kljub temu odločil za enostrankarsko vlado. Naletel pa je na težavo. Stvar je namreč v tem, da mora stranka, ki zmaga, izbrati iz svojih vrst poslanca, ki bo predsednik

Zmaga socialistov

parlamenta, ta pa nima pravice glasovanja. Socialisti bi imeli na ta način le 91 mandatov, kar pa v primeru glasovanja ni večina. Kreisky se je zato odločil, da bo dal na glasovanje pomembnejše stvari takrat, ko bo predsedoval konzervativni podpredsednik. V tem primeru ima predsednik parlamenta pravico glasovanja. Je navaden poslanec z vsemi pravicami in dolžnostmi. To bi bilo tehnično izvedljivo, vendar ne preveč »lepo«.

Ta varianta je na veselje socialistov odpadla. Ko so prešteli še glasove 105.000 državljanov v pismih, so ugotovili, da so le-ti glasovali za socialiste. To jim je prineslo še 93. mandat. Večina je sedaj pristna. Tudi če predsednik parlamenta nima pravice glasovanja, so socialisti z 92 poslanci še vedno v absolutni večini.

Dr. Kreisky je dejal, da bo osnoval novo vlado prihodnji teden, ko se vrne iz Moskve

njegov zunanji minister dr. Kirchschrager. Nova vlada pa se po mnenju opazovalcev ne bo bistveno razlikovala od stare.

Zanimivo za letošnje avstrijske volitve je tudi to, da je izgubila konzervativna stranka 2 odstotka glasov in je v krizi. Komunisti so sicer dobili 60.000 glasov, kar je za 25.000 več kot lani. Vendar je bilo to premalo za eno poslansko mesto. Res pa je, da so komunisti prvič po 1956. letu napredovali, čeprav minimalno.

Iz daljnega Pekinga pa je medtem prišla novica, da je predsednik Mao Ce Tung čil in zdrav. Precej časa je bilo moč v zadnjem obdobju slišati vse mogoče napovedi (nekateri so celo trdili, da je mrtev oziroma zelo hudo bolan!) o kitajskem predsedniku in v zvezi s tem tudi o položaju v tej veliki deželi sploh — o tem smo malce podrobneje govorili v naši rubriki prejšnji teden. Toda

Mao je demantiral vse te govorce (namreč govorce, ki so zadevale njegovo osebno zdravje), ko je sprejel etiopskega suverena Haile Selasieja, ki se je te dni mudil na državniškem obisku v Pekingu. Medtem pa so se razširili glasovi, da je bolan maršal Lin Piao, uradni naslednik sedanega šefa Kitajske. Količino je v tem resnice in koliko zgolj ugibanj, je seveda težko povedati. Toda naj bo položaj na Kitajskem tak ali drugačen in naj bodo druge vodilne osebnosti bolj ali manj dobrega zdravja (osebne in politične), eno nedvomno drži: da je Mao Ce Tung živ in zdrav in da ta trenutek ni videti konca njegovega obdobja.

Sovjetska zveza je naposled reagirala na masovni izgon njenih trgovinskih in diplomatskih predstavnikov iz Velike Britanije: iz Moskve so izgnali 18 britanskih državljanov in tako uresničili grožnjo, napovedano v noti. Medtem je sicer iz Bruslja izginil še en sovjetski predstavnik (in iz Londona neka Čehinja), toda vse kaže, da se

bodo razmere vendarle normalizirale, kajti očitno je, da imata obe strani vendarle več želja po sožitju in sodelovanju kot pa po diplomatsko-vohunskih združbah.

Predsednik Tito je odpotoval na obisk v Iran, kjer se bo udeležil 2500-letnice ustanovitve cesarstva. Gre sicer za predvsem nepolitičen in bolj protokolaren obisk, vendar je verjetno, da bodo priložnost izrabili tudi za kratko izmenjavo mnenj o nekaterih problemih, ki zanimata obe strani. Iz Irana bo naš predsednik odšel v Indijo in se prek Kaira vrnil nazaj — samo za nekaj dni, kajti konec meseca bo znova odšel na pot, to pot v Združene države Amerike in Kanado.

LJUDJE
IN
DOGODKI

Občnanovo vprašanje

Ko novinarji hodimo po terenu, nas občani pogosto zasipajo z najrazličnejšimi vprašanji in problemi. Tako je bilo tudi zadnjič na Jezerškem. Kmet JOŽE ZADNIKAR z Zgornjega Jezerskega 127 je želel, da bi ga obiskali. Splošna vodna skupnost Gorenjske, ki ima sedež v Kranju, je namreč pri odcepu ceste proti njegovi kmetiji pred dvema letoma regulirala potok. Skupnost je regulacijska dela končala, na Zadnikarjevem travniku pa so po izkopu ostali kupi gramoza in drugega zemeljskega materiala. Zadnikar je Splošno vodno skupnost parkrat opozoril, da bi material na kupih, ki okolice res nič ne krasi, odstranili. Odziva ni bilo.

Ker Jožeta Zadnikarja med našim obiskom ni bilo doma, mi je dal kasneje pismeno obrazložitev svoje zahteve, ki je bila napisana 6. oktobra.

Zadnikar med drugim pravi:

»... 18. junija 1968. leta smo se s Cestnim podjetjem v Kranju in Splošno vodno skupnostjo v Kranju domenili, kje naj bi potekal preurejeni del ceste in potoka. Po ogledu sem se s spremembami strinjal, in odstopil Cestnemu podjetju potrebno zemljišče za boljšo izpeljavo ceste, vodni skupnosti pa zemljo za regulacijo potoka. Moram povedati, da sem s Cestnim podjetjem v Kranju zadovoljen, saj so uredili vse tako, kakor smo se dogovorili. Nabrežje ceste so lepo

zravnali in očistili ter zasejali s travo. Nisem pa zadovoljen z Vodno skupnostjo v Kranju, saj je minilo že več kot dve leti, nabrežje potoka pa še ni urejeno... Že večkrat so mi obljubili, da bodo nabrežje v čim krajšem času

uredili, toda do danes se to ni uresničilo.« Itd.

Menili smo, da je najboljši, če z vsebino pisma seznanimo prizadetega, to je Splošno vodno skupnost Gorenjske, in ga v imenu občana prosimo za pojasnilo. Tega smo dobili v sredo, 13. oktobra.

Predstavnik Splošne vodne skupnosti za Gorenjsko v Kranju nam je povedal, da

regulacijska dela na Jezerškem še niso končana in da potokne struge še niso dokončno urejene. Ko bo splošno opravilo zaključila, bodo tudi Zadnikarju kupe zemlje razgrnili. Predstavnik skupnosti je tudi dejal, da bodo poskušali čim prej, saj ob današnji mehanizaciji ni več kot za en dan dela.

J. Košnjek

Na Splošni vodni skupnosti Gorenjske so obljubili, da bodo čim prej razgrnili kupe zemlje na parceli Jožeta Zadnikarja z Zgornjega Jezerskega. — Foto: F. Perdan

Nova telefonska centrala na Jezerškem

Podjetje za PTT promet iz Kranja je začelo v prostorih Korotana, ki je last gostinskega podjetja Central, urejati novo telefonsko centralo, ki bo imela okrog 150 priključkov. Razširitev telefonske centrale je nujna, ker bi

nekateri Jezerjani radi napekljali telefone, razen tega pa se ob sedanji centrali zveza z drugimi kraji težko dobi. Dogajalo se je, da je poleti marsikdo tudi več kot eno uro čakal na zvezo s Kranjem. — jk

Vsako soboto v prostorih ALFA - STEREO disco kluba v hotelu Creina modna revija modelov Peko

54 Miha
Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJEŠ OLJE, OPARI
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Hitlerja ni veselilo samo to, da angleško-francosko-sovjetska pogajanja za sklenitev 'pakta treh velesil', kakor so ga nazivali Francozi, oziroma 'pakta o kolektivni varnosti', kakršnega bi radi Sovjeti, niso prišla po zaslugi Zahoda še tedaj bi vodila samo obrambno vojno za svoja ozemlja v Evropi in Afriki.

DIPLOMATSKI NEUSPEH V BELGIJI

Dne 8. junija 1939 je namreč belgijski ministrski predsednik Pierlot imel v belgijski poslanski zbornici namesto napovedane debate o belgijskem proračunu zunanje-politični govor in poudaril, da bi se 'Belgija odločila, oziroma je odločena prijeti za orožje samo tedaj, če bi ji grozil neposreden napad na njene življenjske interese, in še tedaj bi vodila samo obrambno vojno za svoja ozemlja v Evropi in Afriki'.

»Belgija že od nekdanj odklanja misel, da bi se izpostavila vojni nevarnosti v službi neke, ne izključno belgijske politike. Zato odklanja sklepanje zavezništva in ne sprejema nobenih zavezniških obveznosti. Niti v britansko-francoski izjavi o poročtvu iz leta 1938, niti v taki nemški izjavi, ki je sledila britansko-francoski, Belgija ne pristaja na obojestransko. Neutrarnost Belgije pomeni pogodbeno obveznost, ki je Belgija ne namerava prelomiti in intervenirati v kakršnikoli vojni (AdG, str. 4097 D).«

Nadalje je Pierlot omenil zahodno pobudo, da bi Belgija sklenila vojaško pogodbo z Nizozemsko in dejal:

»Za sklenitev takega zavezništva sta potrebna dva partnerja. Mislim, da ima nizozemski zunanji minister prav, ko je ponovno izjavil, da vprašanje vojaške zveze in vojaškega sodelovanja med Belgijo in Nizozemsko v sedanjem trenutku ni aktualna. S to izjavo se strinja tudi Belgija v celoti.«

Vse to je ustrezalo Hitlerju, za Zahod, ki je bil slabše in manj sodobno oborožen kakor Nemčija in ki je potreboval zato vojsko in divizije, ki bi se borile zanj, pa so bile take izjave diplomatski poraz.

»Zalostna povest o napačnih sodbah, ki so jo ustvarili dobro misleči in sposobni ljudje je sedaj (po Hitlerjevi likvidaciji CSR — prip. M. Kl.) dosegla višek. To, da smo se vsi znašli v tem položaju, meče na odgovorne, pa naj bodo njihovi nagibi še tako pošteni, pred SODBO ZGODOVINE mračno senco. Kratak pogled nazaj nam kaže, kaj smo polagoma dobili ali zapravili. S svečano pogodbo (v Versaillesu — prip. M. Kl.) razorožena Nemčija; s kršitvijo svečane pogodbe razorožena; izguba (zahodne) premoči in celo paritete v zraku; Porenje nasilno zasedeno (s strani Francije v času, ko ji Nemčija ni mogla plačevati vojne škode) in zahodni jez zgrajen ali v izgradnji; postavitev osi Rim—Berlin; Avstrijo požrl in prebavil nemški rajh; ČESKOSLOVAŠKA PUSCENA NA CEDILU IN RAZDEJANA z Münchensko pogodbo; NJENA MOGOČNA UTRDBENA CRTA V NEMSKIH ROKAH; NJENO MOGOČNO OBOROŽITVENO PODJETJE »SKODA« ODSLEJ DOBAVITELJ ZA NEMSKO VOJSKO; poskus predsednika Roosvelta, da bi stabiliziral in uredil položaj v Evropi z intervencijo ZDA na eni strani (s strani Zahoda — prip. M. Kl.) zavrnjen, po drugi strani pa NEDVOMNA PRIPRAVLJENOST SOVJETSE RUSIJE PRIDRUŽITI SE ZAHODNIM SILAM IN UPORABITI VSA SREDSTVA ZA REŠITEV ČESKOSLO-

VAŠKE IGNORIRANA; PEZA 35 ČESKIH DIVIZIJ PROTI SE ZMEROM NE POPOLNOMA PRIPRAVLJENI NEMSKI VOJSKI ZAPRAVLJENA,« toži Churchill v svojih spominih (str. 169) za zapravljenimi češkimi divizijami in vsem, kar je bila posledica zahodne diplomacije. »VTEM KO PA JE VELIKA BRITANIJA LAHKO POSTAVILA NA BOJIŠČE ZA OKREPITEV FRONTE V FRANCIJI SAMO DVE DIVIZIJI.

In zdaj ko smo zapravili in izgubili vsako teh pomagal in vsako teh prednosti, pohiti Velika Britanija s Francijo pod roko, da jamči za nedotakljivost Poljske — taiste Poljske, ki se je pred šestimi meseci udeležila z lakoto hiene izropanja Čehoslovaške. Ko je nemška vojska leta 1938 lahko postavila na zahodno fronto komaj pol ducata izvežanih divizij, ko bi bili Francozi z blizu šestdesetimi ali sedemdesetimi divizijami za trdno lahko prodrli čez Ren ali v Porenje, tedaj je bilo umestno boriti se za Čehoslovaško. Toda to je veljalo takrat nes pametno, brezglavo, za nevredno sodobnega inteligentnega mišljenja in morale. Zdaj naposled sta obe zahodni demokraciji izjavili, da sta pripravljene tvegati svoje življenje za teritorialno nedotakljivost Poljske...«

Vse to je res, vseeno pa Churchill ne omenja vzroka, zakaj Sovjetska zveza ni mogla poseči v boj za svobodo Čehoslovaške: CSR — ko je ostala sama in izdana od Zahoda — si ni upala nakopati zahodnih očitkov, da je 'odprla vrata boljše vizmu v Evropo'. Odklonila je Sovjetsko pomoč in bi jo najbrž tudi tedaj, če bi Romunija dovolila prehod sovjetskih čet preko svojega ozemlja v CSR.

Za vsem tem je bil seveda, Zahod. Tudi sedaj, ko se je vprašanje miru ali vojne že nagibalo k neizbežni vojni, je na pogajanja v Moskvo pošiljal neodločujoče diplomate in tako vedno bolj prepuščal iniciativo Hitlerju. Zaradi take politike, tudi to mora priznati Churchill, je Rusija morala sama 'skrbeti za svojo varnost' (Churchill, str. 175) in misliti nase.

»Spriči Münchna in marsičesa drugega je bila sovjetska vlada prepričana, da se Anglija in Francija nista hoteli vojskovati, dokler ju ne bi napadli, in da bi tudi potem ne bili kaj prida vredni. Kazno je bilo, da se bo bližajoča se vihra vsak čas razbesnela, Rusija je morala skrbeti za svojo varnost.«

Tako misli Churchill v svojih spominih. Če so tako mislili tudi v Moskvi, se o vrednosti zahodnih vojska niso kaj prida motili, ker so to dokazali dogodki. Odporniško gibanje, ki je nastalo po kapitulaciji rednih armad, je imelo tudi na zahodu drugačne družbene korenine in je zraslo iz le-teh podobno kakor pri nas.

Toda vrnimo se k Chamberlainovem gledanju na politiko. Dne 9. junija 1939 je v svojem govoru v Edgbastonu govoril

O DVEH SMEREH ANGLEŠKE POLITIKE

in med drugim dejal:

»Zasedujem dvoje različnih političnih ciljev, ki pa med seboj niti v najmanjšem nista nezdržljiva. Prvi cilj je, poiskati vzroke, ki bi mogli povzročiti vojno, in jih, če je le mogoče, odstraniti. Drugi cilj je, zgraditi in učvrstiti sile naše dežele do take mere, da bi nas kaka druga dežela mogla zaradi morebitne naše slabosti prisiliti k sprejetju pogojev, ki bi bili za nas nečastni ali ki bi bili pogubni za naše življenjske interese. V prvem načelu te dvojne politike sem doživel mnogo razočaranj in udarcev kakor tudi malo pomoči od dežele, s katerimi sem upal priti do določenega sporazuma. Po drugi strani pa je potekala izgradnja in napredek naše oborožitve za obrambo dežele tako naglo in obsežno, da lahko rečem, da na svetu ni dežele, ki bi bila tako močna, da bi zlahka tvegala zaplesti se z nami v konflikt...« (AdG, str. 4098 B)

Churchill je bil v tem drugačnega mnenja, saj vemo, da je zapisal, da bi Velika Britanija v tem

času okrepila zahodno fronto samo z dvema divizijama. In to je zapisal celo dvakrat. Naj navedem še drug citat iz Churchillovega dela o drugi svetovni vojni, ki ga lahko primerjamo z gornjimi Chamberlainovimi stavki kot dokaz, da državniki za javnost govorijo drugače in drugače prikazujejo položaj, kakor je v resnici.

»V avgustu 1942 je Stalin v Kremlju v zgodnjih jutranjih urah pojasnil eno stran sovjetskega stališča (poleti 1939): 'Dobiii smo vtis,' je menil Stalin, 'da britanska in francoska vlada (poleti 1939) nista bili odločeni za vojno, če bi bila Poljska napadena, da pa sta upali, da bo diplomatska demonstracija Anglije, Francije in Rusije Hitlerja spametovala. Mi smo jili prepričani o nasprotnem.' — 'Koliko divizij,' je takrat (poleti 1939) vprašal Stalin, 'bo lahko mobilizirala Francija proti Nemčiji?' — Potem je Stalin vprašal: 'Koliko divizij pošlje Anglija na bojišče?' — Odgovor se je glasil: »DVE in pozneje še dve — 'Tako, tako, DVE IN POZNEJE SE DVE,' je ponovil Stalin. 'Ali veste', je vprašal potlej: 'KOLIKO DIVIZIJ BI MORALI MI POSTAVITI NA RUSKO BOJIŠČE, CE BI PRISLO DO VOJNE Z NEMCIJO?' Po kratkem presledku: 'NAD TRISTO!'...« (Churchill, str. 128)

Po tem Churchillovem zapisu bi rekel preprost človek, da je bil Chamberlainov govor v Edgbastonu 9. junija 1939 navadno petelinjenje, spoznal pa bi, ko bi spoznal tudi zakulisje diplomacije in politike, da

POLITIČNA RESNICA NI SKORO NIKOLI CISTO PRAVA RESNICA

Vsaj za navadnega ubogega državljana ne, ki mora politični resnici' plačevati davek ne samo v denarju, marveč tudi s svojo krvjo ali celo z življenjem.

»Ves svet ve,« je nadaljeval Chamberlain, »da mi svoje ogromne sile ne bomo nikoli uporabili, da bi začeli proti komurkoli neizprovocirano vojno in, četudi kdaj pa kdaj slišimo nasprotne trditve, temelječe na propagandi in namenjene v propagandne namene, upam da se nobeno ljudstvo ne more prevarati s takimi potvorbami resnice. Vsekakor pa je dejstvo, ki se mu moramo postaviti po robu, in to je poizkus, da bi kdo prišel s silo in nasiljem do splošnega gospodarstva, ker v primeru takega poizkusa ne more priti v Evropi do pravega in urejenega miru... Dokler take ambicije ne obstajajo, se ni nikomur bati oborožene moči Anglije. S tem seveda nismo še izključili prvega načela naše dvojne politike. Kakor je izjavil že lord Halifax (v Gornjem domu brit. parlamenta — prip. M. Kl.), SMO SE VEDNO PRIPRAVLJENI SESTI ZA OKROGLO MIZO Z NEMCIJO ali katerokoli drugo deželo in razpravljati o nemških zahtevah, seveda pod pogojem, da za to obstajajo pametni razlogi za resnično rešitev. IMETI MORAMO LE ZAUPANJE, DA TAKI RAZLOGI RES OBSTAJAJO IN DA JIH POTEM REŠIMO S POGAJANJI IN NE S SILO. Taka je politika, ki ji bomo sledili tudi v bodoče.« (AdG, str. 4098 B)

Dne 12. junija je poslanec Henderson postavil v Spodnjem domu Chamberlainu vprašanje,

KAKSNE POGOJE IN MOŽNOSTI VIDI BRITANSKA VLADA O MOREBITNEM SKLICANJU SVETOVNE KONFERENCE

na kateri bi skušali najti rešitev za vsa odprta pereča mednarodna vprašanja.

»Po mnenju britanske vlade,« je Chamberlain odgovoril, »bi imela taka konferenca uspeh samo tedaj, če bi temeljila na občutju splošnega zaupanja in če bi udeležene vlade resno želele pravično rešitev problemov in da bi tudi potem sleherno, na konferenci dano obljubo spoštovale in do črke natančno izpolnile. Britanska vlada bo stalno delala najboljšo, da bi ustvarila občutje takega zaupanja. Uspeša pa bo samo tedaj, če bi se za ustvaritev takega vzdušja trudile tudi vlade drugih držav.« (AdG, 4101 A)

— Nisem vprašal, kdaj sta se videla, temveč kdaj pride? je še enkrat zavrtal Filip, ki je že težko krotil nestrpnost.

— Povedala bi ti, ker ti je toliko do tega. Pa ne vem.

Filip je zganil z rameni in obžaloval:

— Škoda, če ga ne dobim, bo spet nesreča. To je rekel tako, ko da je storil vse, kar je mogel, pa mu ona, sestra, pri tem ni hotela pomagati. Obrnil se je, kakor da misli oditi.

Martina se je zganila. Za malenkost ga Filip ne bi iskal in se izpostavljala nevarnosti. Vsa v skrbeh je vprašala:

— Če je kaj nujnega, pa povej meni ali komu drugemu. Eden ga bo že dobil!

— Dobil, ko bo morda prepozno. Mudi se, je silil Filip in se še vedno prestopal, kakor da hoče oditi. — Z njim moram govoriti sam.

Le kaj bi moglo biti takega, česar ne bi smel povedati njej, je razmišljala. Toda iz izkušenj z Alešem je vedela, kaj je prava skrivnost in da v nekaterih trenutkih ne sme kazati prevelike radovednosti. Zato je še vedno čakala, da bi Filip še kaj rekel.

Ta je, ko je spoznal, da ji je prišel do živnega, zaradi večje prepričljivosti dodal:

— Če bi komurkoli drugemu zaupal to, kar imam povedati, Alešu ne bi bilo prav.

Čez čas je Martina nedoločno rekla:

— Že, že. Tako ste jih, da še vedno vsi trepetamo! Si videl, koliko so jih potokli! Tudi vso vas še lahko uničijo!

Aleš je tudi to nekako razumel, ob takem Martininem razpoloženju pa se ni dobro počutil. Pričakoval je navdušenje. Dolgo ji je moral dokazovati, da s streljancem talcev kažejo Nemci svojo slabost. In fante bi morala videti! Zdaj so oboroženi in pripravljani na kaj večjega!

— Za vsakega nemškega vojaka deset Slovencev, za vsakega oficirja ... je ponavljala Martina nemški razglas.

Aleš ni imel veliko časa in tudi predolgo se ni hotel zadrževati, zato ni ovinkaril:

— Govoriš, kot bi se tega zdaj zavedela prvič ... Kar začniva! Je Filip te dni kaj več govoril s teboj?

Martina ga je radovedno pogledala:

— Zakaj sprašuješ tako odsekano? Kaj je narobe?

— Narobe. V teh časih je vedno kaj narobe. To, kar misliš ti, za zdaj še ni, varovati pa se moraš bolj!

Ta večer je bil Aleš resnejši kakor ponavadi. Hotel je reči, naj se varuje predvsem Filipa, a to je bilo čutiti že v izgovorjenem. Pred njo ni mogel izreči bratovega imena. In ker je tako čutila in razumela tudi ona, je hkrati z odgovorom zajela tudi sporočilo:

— Potem naj bi bila tu kakor vaba? Kaj mi boš še naložil?

— Samo nekaj dni še zdrži in pazi!

— Preveč vsakdanje za to nevsakdanjost. Povej, kaj se godi!

— Drug drugega lovimo. A prehiteli jih bomo in izdajalec nam bo potem odkril kaj več.

— Na koga meriš?

— Tega še sam ne vem dobro. Raje ne sprašuj!

Dekle je molče ugibalo, kaj se skriva za Aleševimi kratkimi besedami in trdo se je privila k njemu, kot bi ga hotela zadržati za vselej. Alešu se je mudilo. Ugibal je, kaj ima Filip spet za bregom.

Prišel bo do njega, pa če se mora spremeniti v svetega duha!

Ko je odhajal, se je otreseel mehke, ki se ga je lotevala. Odločno in trdo je rekel:

— Pričajte sporočilo in bodi pripravljena tudi na odhod. Najbrž ne bo treba dolgo čakati!

Martina se ni mogla ločiti. Se nikoli se ni tako težko poslavljala.

— Res moram še ostati? je zašepetala še enkrat. Nihče ne bo takoj zvedel, da me ni več doma! Ni me sram povedati, kako se bojim!

Aleš je bil z mislimi že drugod, kajti nevarnost je zaznaval bolj široko. Če zdaj popusti in jo odpelje, bo preveč škode. Lovcem je treba vzbuditi občutek, da so na sledi, kjer ni nobene nevarnosti, nobenih ovir. Zato mora Martina ostati. Še kak dan napetosti in nestrpnosti, pa bo olajšanje toliko večje in lepše.

— Misliš, da je meni vseeno. Tudi drugi se boje. Boš videla, da nam ne bo spodletelo. Zdaj pa moram iti, če hočem dobiti Filipa!

Dekle se je nazadnje vdalo:

— Sam veš, kaj delaš. Bolj kot kdaj pazi, kod boš hodil. Posebno okoli Goloba.

Aleš jo je pogledal:

— Zakaj pa ravno tam?

— V tisto smer odhajajo nemške patrulje največkrat. Tudi Filip to ve!

— Ze prav. Martina, varuj se! je spet ponovil.

— Hm, to je nekako tako, kot bi udaril na zvon, ki ne sme zadoneti! Vedno zahtevaš kaj nemogočega!

— Nič ni nemogoče, zapomni si!

— Da, nič, Aleš; če te bodo obvarovale moje misli, te ne bodo nikoli dobili!

Aleš je naglo utonil v megli. Dogovoril se je bil z Golobom. Zdaj se mu je še posebno mudilo, da bo morda še pred srečanjem s Filipom zvedel, kaj se je zgodilo. Po sporočilu o presejalni ekspediciji, ki so jo potokli, se ni dal preveč zapeljati. Med potjo pa se je premislil in zavil proti Filipovemu gradbišču, da potem ne bi imel tako daleč. Tiho se je pomikal naprej in hodil po krajih, ki so bili za zasede neprikladni. Filipu ni več zaupal. Z brzostrelko v rokah je pretaknil vso okolico, da bi odkril kakšno past, pa ni bilo nikogar. Nazadnje tudi Filipa ni našel. Ni ga bilo v novi hiši, v domači ga pa tudi ni bilo čutiti. Čemu ga je potem vabil k sebi? Kaj pa, če se moti in so ga Nemci medtem že aretirali?

Poln neurejenih misli je prišel k Golobu. Pri njem so se zdaj stekale poglobitve novice, zato ga je prizadelo, ko je zvedel, da tja tudi Nemci zahajajo vse pogosteje. Hotel se je tolažiti, da prihajajo tja predvsem zaradi Roze in malice.

Z Golobom sta za hlevom šepetala o vsem, kar bi moglo biti pomembnega. Potem se je Golob rahlo odkašljal, to pa je pomenilo, da bo povedal nekaj, kar mu ne bo šlo rado z jezika.

— Ne maram se vmešavati v tvoje stvari, je rekel, — pa te prav zaradi tebe in vse te naše reči moram opozoriti. Midva se poznava malo bolje in oba imava težave z ženskami. Vsak po svoje. Kajne? Zato ti svetujem, da ne bi več zahajal k Martini. Mislim, v hišo. Oba poznam, zato me tudi skrbi. Pa ne le mene! Si videl, koliko so jih spet potokli!

Če bi bil to izgovoril kdo drug, Aleš gotovo ne bi prenesel. Toda Golob ni bil človek, ki bi želel slabo. Te besede so zajemale več, kot je bilo izrečenega. Vse, kar je viselo nad ljudmi. Zato je Aleš prikimal, kakor pri kraji zasačen pobič, in rekel:

— Vsi me opozarjate pred vsemi, jaz pa naj zaupam vsem. Saj veš, da sem jo moral videti in opozoriti!

ivan jan • mrtvi ne lažejo 12

— Nemara se bo oglasil jutri zvečer. Samo nemara, pravim. Kaj naj mu torej sporočim.

— Dovolj je, če mu rečeš, naj pride k meni. Že ve, kje me bo našel.

Martina je vedno težko pričakovala Aleša, tako na trnih kot to pot, pa še ni bila nikoli. Iz nje je kar vrela želja, da bo zdaj odločno zahtevala, naj jo vzamejo v gozd. Ostati še doma, se ji je zdelo izgubljanje časa ob tveganju, da bodo njo in še druge z lahkoto in brez koristi prijeli. V takih razmerah ni mogla ničesar storiti. Zdelo se ji je, kot bi se vse skupaj zataknilo in obstalo kakor težak voz v blatu. To pa še zlasti zato, ker ji je Filip pred odhodom še enkrat namignil, da je morda Golob tisti, ki izdaja in ogroža vse skupaj. Težko je verjela tej novici, toda doslej je že lahko spoznala, da se v teh časih lahko zgode najbolj nepričakovane in nemogoče reči. To, kar je bilo včeraj resnica, je danes že laž. Tisti, ki je bil predvčerajšnjim še tvoj vzor in zanesljiva opora, bo jutri morda sprožil plaz nesreč in prelivanja krvi. Včeraj so sed, danes grobar, da bo lahko rešil sebe.

Čakala ga je v temi, in ko so zaškrebali kamenčki, je na okno brž obesila ruto, znamenje, da je prosto in varno.

— Samo da si živ in zdrav, fant moj! se ga je razveselila.

Aleš se je čudil tej izredni skrbi, saj je bila njena mladost vedno vse premagujoča in največkrat optimistična bolj, kot si je želel. Vendar se tudi on ni mogel nasmehnuti. Čeravno si je že večkrat očital in tudi sklenil, da ne bo več stopil v njeno sobo, je bil spet tu. Še v sanjah se mu je včasih prikazala kakor mišnica. A kaj, ko je prišel zaradi nje, zaradi Martine. To naj bi bilo zadnjikrat.

— Ali kaj več veš o zadnjem streljanju? jo je pogledal vprašujoče.

— Ne, je vzdihnila. — Vem pa, da nisi mogel biti daleč stran. Pomisli: zadnjič je padel eden izmed vaših, potem je v grapi spet pokalo. Prav tam, koder hodiš ti. Kakor da si pozabil, kako radi bi te dobili.

— Kaj hočemo. Včasih oni nas, drugič mi nje. Tako kot pod Pečevnikom jih pa še niso dobili, kaj?

Aleš je raje govoril o tem, o talcih, ki so ga težili, je molčal. Tudi ji ni hotel priznati, da so v grapi ob mostu streljali prav nanj.

— Da, Filip mi je naročil, še nočoj se oglasi pri njem. Nekaj ti ima povedati. Nekaj takega, česar ni zaupal niti meni.

To je bilo za Aleša, ki se je kljub zadnjemu tako pomembnemu sporočilu ogibal Filipa, spet nekaj novega. Nekaj, kar je bilo podobno že stisnjenemu obroču.

— In praviš, da ti ni hotel povedati, za kaj gre?

— Ni. Pa sem mu večkrat rekla. Trdil je, da bo nesreča in da bi se jezil, če ne bo povedal samo tebi. Svaril me je tudi pred Golobom. Čudno kaj, je zamišljeno rekla Martina.

— Pred njim? Hudiča! ... Je povedal še kaj drugega?

— Večkrat me je opozoril, naj se pazim. Zdaj bo res treba izginiti.

Aleš jo je strme ogledoval in pred očmi se mu je na hitro utrdilo vse, kar je vedel o Filipu, o Golobu, o izdajah, o vsem, kar je in tudi ni bilo mogoče. In kakor bi razmišljaj glasno, je pritrtil:

— Nemara imaš prav. Samo še malo potrpi! Martina je drhteče poprijela:

— Kaj se vendar godi? Saj bom ob pamet! Ti pa: še malo potrpi!

— Vse pa spet ni tako hudo. Boš videla, da se bo na koncu ujel.

— O kom govoriš?

— O kom? O izdajalcu vendar. Za to gre. Dokler se Filipu nič ne zgodi, se tudi tebi ni treba bati.

Zdaj se je Martini nekaj zataknilo in hlantila je:

— Kaj misliš s tem?

— Kakor sem rekla. On ima dobre zveze. Veliko novic, ki jih ni mogel izvrtati nihče, nam je prinesel že večkrat. Tudi zate bo poskrbel dosti zgodaj, saj ti je brat.

— Brat ali ne. Če me zapro, bo prepozno. Nič ne vem, kje čaka nevarnost. Aleš, vzemi me, samo da zginem!

Zdaj ji je Aleš na kratko odkril:

— Vidiš, prav to je tisto, česar zdaj ne smeš, ne moreš storiti. Če boš kam izginila, se bodo naši načrti podrli. Izdajalec bo opozorjen in gestapo tudi.

Martina je skušala slediti tem načrtom, zato je preskočila prošnjo in vprašala:

RADIO

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 19.30.

S 16. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pionirski tednik — 9.35 S pihalnim orkestrom RTV Ljubljana — 9.50 Zavarovalnica Sava radijskim poslušalcem — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Simfonična antiteza — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Po domače v veseljem tonu — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Sobotno popoldne za mladi svet — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Pojo naši operni pevci — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Glasbena medigra — 16.45 Z knjižnega trga — 17.15 Gramo v živo — 17.50 Z ansambliom Jožeta Kampača — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz operetnega sveta — 18.50 Pogovor s poslušalci — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambliom Borisa Kovačiča — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Melodije za razvedrilo — 22.15 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Lahka glasba za razvedrilo — 16.40 Sobotni mozaik — 17.35 Dobimo se ob isti uri — 18.40 Popevke iz studia — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Vedre melodije — 20.05 Mojstri vokalne polifonije — 20.30 Okno v svet — 20.45 Operni koncert — 21.40 Igramo kar ste izbrali — 23.55 Iz slovenske poezije

N 17. OKTOBRA

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.53 Skladbe za mladino — 9.05 Srečanje v studiu — 10.05 Se pomnite tovariši — 10.25 Pesmi borbe in dela — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 11.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

lajo — 12.00 Na današnji dan — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Nedeljsko popoldne z govorom, glasbo in športnimi dogodki — 14.30 Humoreska tega tedna — 17.30 Radijska igra — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Plesna glasba — 23.05 Literarni nokturno

Drugi program

9.35 Z orkestrom Werner Müller — 10.00 Nedeljski sprehodi — 11.35 Nedeljska reportaža — 13.35 Glasbeni variete — 14.35 Radi ste jih poslušali — 15.00 Izletniški kažipot — 15.15 Majhen koncert za nedeljsko popoldne — 16.35 Popevke slovenskih avtorjev — 17.00 Ples ob petih — 18.00 S popevkami po svetu — 18.35 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 19.00 Naši kraji in ljudje — 19.15 Igrajo veliki zabavni orkestri — 19.40 Popevke iz Sofije — 20.05 Sportni dogodki dneva — 20.15 Othello — odlomki — 20.50 Večerna nedeljska reportaža — 21.00 Glasba za razvedrilo — 21.40 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 18. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisani svet pravljic in zgodb — 9.20 Cicibanov svet — 9.40 Z velikimi zabavnimi orkestri — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz makedonske simfonične zakladnice — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz zborovske zakladnice Franza Schuberta — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Lepe melodije — 16.00 Vrtiljak — 16.40 Z orkestrom Gerhard Wehner — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Ob lahki glasbi — 18.35 Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s triom Vitala Ahačiča — 20.00 Stereofonski operni koncert — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Slovenski ansambli in pevci zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.20 Z Ljubljanskim jazz ansambliom — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Melodije slovenskih avtorjev — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Orgle v ritmu — 16.40 Popevke na tekočem traku — 17.35 Pota našega gospodarstva — 17.45 Za vsakogar nekaj — 18.40 Igra Plesni orkester RTV Ljubljana — 19.00 Naš intervju —

19.10 Zabavni zvoki na tekočem traku — 20.05 Od uverture do rondoja — 20.30 Literarni večer — 21.10 Z jugoslovanskih festivalov jazz — 21.40 Po sodobni komorni glasbi — 22.40 Iz romantične vokalno-instrumentalne literature — 23.55 Iz slovenske poezije

T 19. OKTOBRA

8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.35 Slovenske narodne — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Glasbene pripovedi Emila Adamiča — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Vedri zvoki z domačimi ansambli — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Glasbena tribuna mladih — 14.30 Z ansambliom Jožeta Privška — 14.40 Na poti s kitaro — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital violinistke Nevenke Revan — 16.40 Z orkestrom Cyril Orndel — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V terek nasvidenje — 18.45 Svet tehnike — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambliom Vilija Petriča — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Od premiere do premiere — 21.25 Koncert lahke glasbe — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Jazz na drugem programu — 16.05 Lahka glasba — 16.40 Melodije za vsakogar — 17.35 Ljudje med seboj — 17.45 Torkov omnibus — 18.40 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana — 19.00 Pet minut humorja — 19.05 Melodije po pošti — 20.05 Koncertni valčki — 20.25 V korač s časom — 20.35 Povabilo na ples — 21.40 Večeri pri slovenskih skladateljih — 23.10 Glasba Sebastiana Bacha

S 20. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Za mlade radovedneže — 9.25 Vesela godala — 9.40 Iz glasbenih šol — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Odlomki iz opere Manon — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi z domačimi pesmijo — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Poje moški zbor Laško — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Baletna suita

— 16.40 Z Londonskim festivalnim orkestrom — 17.10 Jezikovni pogovori — 17.25 Naša glasbena galerija — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Priljubljene slovenske popevke — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana v stereo studiu — 22.15 S festivalov jazz — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Od popevke do popevke

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 Glasbeni variete — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Ob lahki glasbi — 16.40 Izložba hitov in glasbeni ekspress — 17.35 Na mednarodnih križpotjih — 17.45 Glasbeni vsakdan — 18.40 Radi ste jih poslušali — 19.10 Mladina sebi in vam — 20.05 Slovenske narodne pesmi — 20.30 Iz moje mladosti — suita — 20.45 Žive misli — 21.05 Koncertantni jazz — 21.40 Iz manj znane operne literature — 22.10 Razgledi po sodobni glasbi — 23.55 Iz slovenske poezije

Č 21. OKTOBRA

8.10 Operna matineja — 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.35 Pesmi jugoslovanskih narodov — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Iz opere Rona — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Francoske pihalne godbe — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Iz mladih grl — 14.30 Z ansambliom Silva Stingla in Atija Sossa — 15.30 Glasbeni intermezzo — 15.40 Falla v Ozimovi in Janigrovi izvedbi — 16.40 Z orkestrom Andre Previn — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Ansambel Jožeta Kampača — 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana — 18.45 Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute z ansambliom Mojmir Sepeta — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Večer s slovenskim pesnikom Cirilom Zlobcem — 21.40 Glasbeni nokturno — 22.15 Med našimi letošnjimi jubilanti — 23.00 V gosteh pri tujih radijskih postajah — 23.30 Slovenske popevke

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Mehurčki — 14.10 Majhni ansambli igrajo — 15.40 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe — 16.05 Naš podlistek — 16.20 Klavir v ritmu — 17.35 Kulturni mozaik — 17.45 Iz naših javnih prireditev — 18.40 Godala v ritmu — 19.00 Filmski vrtiljak — 19.05 Melo-

dije po pošti — 20.05 Spanija v Albenizovih ritmih in napevih — 20.30 Radijska kinoteka — 20.40 Večerni concertino — 21.40 Odlomki iz opere Ero z onega sveta — 22.00 Salzburški festival 1971 — 23.55 Iz slovenske poezije

P 22. OKTOBRA

8.10 Glasbena matineja — 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.35 Od melodije do melodije — 10.20 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.10 Spominski list — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Čez polja in potoke z godci in pevci — 13.30 Priporočajo vam — 14.10 Kaj vam pripoveduje glasba — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.30 Napotki za turiste — 15.40 Lahka glasba slovenskih avtorjev — 16.40 Z orkestrom Alfonso D'Artega — 17.10 Clovek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.50 Ogljedalo našega časa — 19.15 Minute z ansambliom in vaško godbo Maksa Kumra — 20.00 Slovenski zbori tekmujejo — 20.30 Top-pops 13 — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakah — 22.15 Besede in zvoki z logov domačih — 23.05 Literarni nokturno — 23.15 Jazz pred polnočjo

Drugi program

13.05 Panorama zvokov — 14.00 Radijska šola za nižjo stopnjo — 15.40 Slovenski pevci zabavne glasbe — 16.05 Operetne uverture — 16.40 Popoldne ob sprejemniku — 17.35 Svet in mi — 17.45 Rad imam glasbo — 18.40 Od popevke do popevke — 19.00 Odmevi z gora — 19.20 Igramo za vas — 20.05 Radijska igra — 20.51 Trije češki mojstri — 21.40 Dubrovniške poletne igre 1971 — 23.00 Fantazija in preludiji — 23.55 Iz slovenske poezije

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1, stavba občinske skupščine. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1135 — Telefoni: redakcija 21-835, 21-860; uprava lista, maoložna in naročniška služba 22-152. — Naročnica: letna 32, polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10% popusta. Neplačanib oglasov ne objavljamo.

TELEVIZIJA

S

16. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 14.23 Napoved sporeda, 14.25 Nogomet Jugoslavija : NDR, 17.45 Ptujski festival, 18.15 Obzornik, 18.30 Nicholas Nickleby — film, 19.20 Mozaik, 19.25 TV kažipot, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1 (RTV Ljubljana) — 20.35 TV magazin (RTV Zagreb) — 21.35 Fantazija na smučeh, — 22.20 Nikoli grde besede — serijski film, 23.00 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.40 Poročila (RTV Zagreb) — 17.45 Narodna glasba (RTV Beograd), 18.15 Kronika, 18.30 Turobna jesen (RTV Zagreb), 19.20 S kamero po svetu (RTV Beograd), 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

N

17. OKTOBRA

8.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 9.30 Po domače z ansablom Richija Vadnala (RTV Ljubljana), 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Zagreb), 10.45 Mozaik, 10.50 Otroška matineja, 11.40 Mestece Peyton — serijski film (RTV Ljubljana), 13.00 Evropsko prvenstvo v telovadbi za ženske (RTV Beograd), 15.30 Mimohod športnikov ob proslavi 2500-letnice perzijskega cesarstva (RTV Zagreb), 16.30 Rokometno prvenstvo Jugoslavije Trešnjevka : Beograd, 16.10 Ujetnik v zasedi — ame-

riški film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 3-2-1 (RTV Ljubljana), 20.35 Humoriistična oddaja: Stare bajte (RTV Beograd), 21.35 Videofon (RTV Zagreb), 21.50 Sportni pregled, 22.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb), 21.00 Spored italijanske TV

P

18. OKTOBRA

9.05 Odprta univerza (RTV Beograd), 9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb), 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd), 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina, 15.55 Angleščina (RTV Zagreb), 16.10 Francoščina, 16.55 Madžarski TV pregled (RTV Beograd), 17.15 Sah Fisher : Petrosjan (RTV Zagreb), 17.45 Kljukčeve dogodivščine, 18.15 Obzornik, 18.30 S poti po Sloveniji, 19.00 Mozaik (RTV Ljubljana), 19.05 Mladi za mlade (RTV Zagreb), 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.40 3-2-1, 20.45 Kronanje — TV drama Beograd, 21.50 Večer z Danilom Lokarjem, 22.30 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 (RTV Skopje) — 18.00 TV vrtec (RTV Ljubljana) — 18.15 Kronika, 18.30 Znanost, 19.05 Mladi za mlade, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

T

19. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.40 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.25 Ruščina, 15.55 TV vrtec (RTV Zagreb) — 16.10 Angleščina, 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.50 Čarodejev klobuk, 18.05 Risanka, 18.15 TV obzornik, 18.30 Prometni film, 18.35

Srečanje v studiu 14, 19.00 Mozaik, 19.05 Srčni infarkt, 19.30 Osebna nega, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Krvava bajka — jugoslovanski film, 22.00 Glasbeni nočno, 22.15 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Daljnogled (RTV Beograd) — 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Reportaža (RTV Sarajevo) — 19.00 Narodna glasba, 19.20 TV pošta, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

S

20. OKTOBRA

8.15 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.45 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.05 Sah Fisher : Petrosjan (RTV Zagreb) — 17.50 Jelka, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Zabavno glasbena oddaja (RTV Sarajevo) — 19.00 Mozaik, 19.05 Na sedmi stezi, 19.30 Naš ekran, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.30 Monitor, 21.30 Koncert za čelo in orkester, 21.55 Naš vsakdan, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.25 Poročila, 17.30 Risanka, 17.45 Poljudnoznanstveni film, 18.15 Kronika (RTV Zagreb) — 18.30 Glasbena oddaja (RTV Sarajevo) — 19.05 Znanost (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Č

21. OKTOBRA

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina, 10.45 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Velika šolska ura, 17.15 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.55 Glasbeni cicipan, 18.15 Obzornik, 18.30 Zobato kolo, 18.55 Prometni film, 19.00 Mozaik, 19.05 Enkrat v tednu (RTV Ljubljana) — 19.20 Vse življenje v letu dni (RTV Beograd) — 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Četkovi razgledi, 21.35 Maupassantove novele, 22.00 Apoteza baleta, 22.35 Poročila — **Drugi spored:** 17.35 Poročila (RTV Zagreb) — 17.40 Otroški spored (RTV Skopje) — 18.15 Kronika, 18.30 Narodna glasba (RTV Zagreb) — 19.00 Enciklopedija, 19.20 Serijska oddaja (RTV Beograd) — 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

P

22. OKTOBRA

9.30 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.40 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10

Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 16.40 Sah Fisher : Petrosjan (RTV Zagreb) — 17.00 Madžarski TV pregled (RTV Beograd) — 17.45 V 80 dneh okoli sveta — I. del, 18.15 Obzornik (RTV Ljubljana) — 18.30 Glasbena oddaja, 18.45 TV variete (RTV Zagreb) — 19.00 Mestece Peyton — serijski film, 19.50 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.25 3-2-1, 20.35 Ko sem zadnjič videl Pariz — film, 22.25 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 17.30 Poročila, 17.35 Otroški spored, 18.15 Kronika, 18.30 Glasbena oddaja, 19.00 V petek ob 19. uri, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.35 Kar bo, pa bo — quiz oddaja (RTV Beograd)

Kranj CENTER

16. oktobra amer. barv. film UBIJ VSE IN VRNI SE SAM ob 16. uri, amer. barv. film DVOBOJ NA PACIFIKU ob 18. uri, premiera nemškega barv. filma SMRT V RDECEM JAGUARJU ob 22. uri

17. oktobra amer. barv. film V DEZELI PALCKOV ob 10. uri, nemški barv. film SMRT V RDECEM JAGUARJU ob 13. uri, amer. barv. film UBIJ VSE IN VRNI SE SAM ob 15. in 19. uri, amer. barv. film DVOBOJ NA PACIFIKU ob 17. uri, premiera amer. barv. filma TORA! TORA! ob 21. uri

18. oktobra nemški barv. film SMRT V RDECEM JAGUARJU ob 16., 18. in 20. uri

19. oktobra premiera franc. barv. filma NAJ CRKNE, ZVERINA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

16. oktobra amer. barv. CS film MOSTIŠČE ob 16. in 20. uri

17. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 14. uri, amer. barv. CS film MOSTIŠČE ob 16. in 18. uri, amer. barv. film DVOBOJ NA PACIFIKU ob 20. uri

18. oktobra amer. barv. CS film UBIJ VSE IN VRNI SE SAM ob 16. in 20. uri, amer. barv. film DVOBOJ NA PACIFIKU ob 18. uri

19. oktobra angl. barv. film SLED VODI V SOHO ob 16., 18. in 20. uri

Cerklje KRVAVEC

17. oktobra jugosl. barv. film RDECE KLASJE ob 16. in 19.30

Tržič

16. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 16. uri, amer. barv. CS film WILIE BOY ob 18. in 20. uri

17. oktobra amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 10. uri, amer. barv. CS film WILIE BOY ob 15. in 19. uri, amer. barv. film KATARINA VELIKA ob 17. uri

18. oktobra amer. barv. CS film WILIE BOY ob 18. uri, amer. barv. film KATARINA VELIKA ob 20. uri

19. oktobra premiera nemškega barv. filma PEPEK, STRAH IN TREPET PROFESORJEV ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

16. oktobra amer. barv. CS film SIN REVOLVERASA ob 18. in 20. uri

17. oktobra amer. barv. CS film SIN REVOLVERASA ob 15. in 19. uri, amer. barv. CS film NEVARNEJŠE OD MOŠKIH ob 17. uri

18. oktobra amer. barv. CS film SIN REVOLVERASA ob 18. uri

Jesenice RADIO

16. do 17. oktobra amer. barv. film MADAM BOVARY

18. oktobra amer. film TARZAN ZMAGUJE

19. oktobra amer. barv. film DOBER VEČER, GO-SPOD CAMPBELL

Jesenice PLAVZ

16. do 17. oktobra amer. barv. film DOBER VEČER, GOSPOD CAMPBELL

18. do 19. oktobra amer. barv. film MADAM BOVARY

Dovje-Mojstrana

16. oktobra nemški barv. film PEPEK, STRAH IN TREPET PROFESORJEV

17. oktobra franc. barv. CS film DOKTOR V RDECEM PLASCU

Kranjska gora

16. oktobra amer. barv. film UBIJALEC V KOLONI

17. oktobra amer. barv. film PRIDI, PRIDI, LJUBA MOJA

19. oktobra ameriški film TARZAN ZMAGUJE

Javornik DELAVSKI DOM

16. oktobra franc. barv. CS film DOKTOR V RDECEM PLASCU

17. oktobra amer. film TARZAN ZMAGUJE, amer. barv. film UBIJALEC V KOLONI

Radovljica

16. oktobra italij. barv. film PREISKAVA NEDOLZNEGA DRZAVLJANA ob 18. uri, italij. barv. film IZKOPLJI SI GROB ob 20. uri

17. oktobra italij. barv. film IZKOPLJI SI GROB ob 16. uri, angl. barv. film STRELI, POD VISLICAMI ob 18. uri, franc. barv. film ZACETNICA NA PLOČNIKU ob 20. uri

Škofja Loka SORA

16. oktobra franc. barv. film CAS VOLKOV ob 18. in 20. uri

17. oktobra amer.-špan. film REVOLVERJI ZA SEDEM VELICASTNIH ob 15., 17. in 20. uri

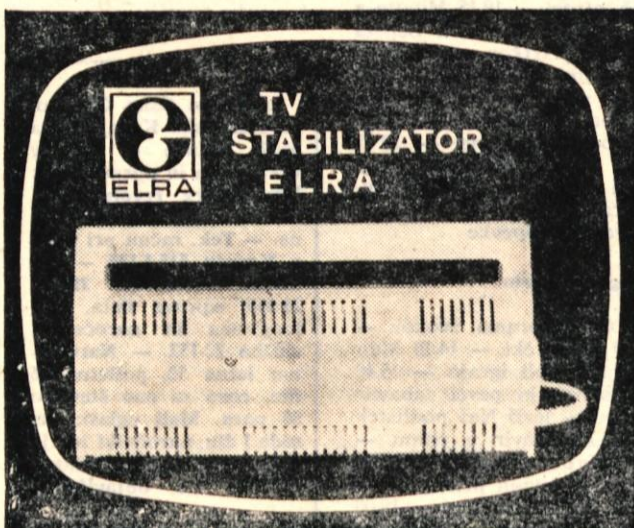
18. oktobra franc. barv. film CAS VOLKOV ob 19. uri

19. oktobra špan. barv. film ULICA TU SET ob 20. uri

Zelezniki OBZORJE

16. oktobra amer.-špan. barv. film REVOLVERJI ZA SEDEM VELICASTNIH ob 20. uri

17. oktobra franc. barv. film CAS VOLKOV ob 17. in 20. uri

RESITEV NAGRADNE KRIŽANKE

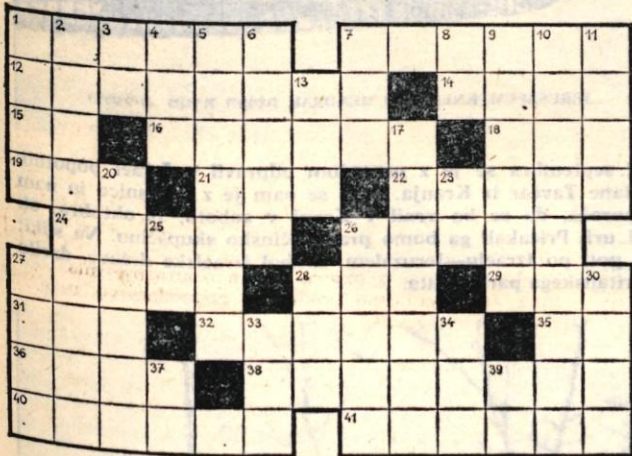
1. GORILA, 7. REDUTA, 13. ANANAS, 14. ANADIR, 15. MASER, 16. STAROST, 17. AKER, 18. ZVER, 19. RAA, 20. IZMECEK, 23. PST, 26. LETE, 27. OLIO, 31. OTOMANE, 33. SKAVT, 34. MAKETE, 35. ULOMEK, 36. PRITOK, 37. DINARA

IZZREBANI REŠEVALCI

Rešitev nam je poslalo 96 reševalcev. Od teh so bili izzrebani naslednji: 1. nagrado (30 din) prejme Glavač Ludvik, Jama 19, Kranj; 2. nagrado (20 din) prejme Koren Marija, Radovljica, Nova vas 27 a, 3. nagrado (10 din) pa prejme Wendling Marta, Kranj, Planina 29. Nagrade vam bomo poslali po pošti.

VODORAVNO: 1. poravnava, pobotanje, 7. ožina, tesnost, 12. znana Verdijeva opera, srednjeveški potujoči ali zaljubljeni pevec, 14. podstrešna izbica, podstrešje, 15. znak za kemično prvino radij, 16. perzijski polasel, vrsta: srednjeveške lučalnice, 18. varjeno mesto, zvar, 19. glavni števnik, 21. češka pritrilnica, 22. misel, domislek, zasnova, 24. sultanov uradni razglas, 26. star izraz za blič, korobač, 27. podzemni del hiše (množina), 28. ploskovna mera (množina), ljubkovalno ime Onassisa (Aristotel), 29. krilo, oddelek rimske legije, 31. osebni zaimek, 32. ime igralke Kaloper; rdeč vrtni ali gozdni sadež, 35. oznaka za neznanca, 36. stiska, nuja, moč, jakost, 38. nenasiten, lačen človek, 40. otoki polinezijskega otočja Tuamotu v Tihem oceanu, 41. prebivalka Ilirije.

NAVPIČNO: 1. med, 2. statut, poslovnik, napisana pravila, 3. znak za kemično prvino rutenij, 4. Finska luka v Botniškem zalivu, Turku, 5. redka kemična prvina, za jeklo (znak V), 6. večje mesto na jugu Turčije, 7. kratica za ameriško državo Oregon, 8. oziralni zaimek, 9. maščevanje, 10. spajalo, 11. teža embalaže, 13. italijansko moško ime, Hugo, 17. mast ali tekočina proti nahodu, 20. površina (množina), 23. Delavska univerza, 25. arabski žrebec, 26. skica v geodeziji, naris, osnutek, 27. orodje koscev, 28. turški velikaš, 30. ljubkovalno žensko ime, Aškerčeva socialna pesem, 33. ime gledališkega igralca Ranerja, 34. ljubkovalni naziv za očeta, tudi ime muzika Sossa, 37. Anton Aškerc, 39. Narodna republika.

Rešitev pošljite do četrтка, 21. oktobra na naslov: Glas, Trg revolucije 1, Kranj, z oznako Nagradna križanka. Nagrade: 1.: 30 din, 2.: 20 din, 3.: 10 din.

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V Mestni hiši je na ogled stalna arheološka, kulturnozgodovinska, etnografska in umetnostozgodovinska zbirka. V Galeriji v Mestni hiši je odprta razstava slovenskih in italijanskih umetnikov iz skupine 2 GO.

Izbor diapozitivov s komentarjem prikazuje to pot motive iz starega Kranja. V baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je odprta stalna pokrajinska zbirka Narodnoosvobodilni boj na Gorenjskem in republiška zbirka Slovenska žena v revoluciji. V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji v isti stavbi pa razstava slikarskih del Borisa Lavriča iz Kranja. V gotski kleti razstavlja izbor fotografij Janko Jelnikar iz Maribora. Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

loterija

NEURADNO POROČILO O ZREBANJU SREČK 41 kola, ki je bilo dne, 14. 10. 1971

0	6
67660	2.006
72580	2.006
84790	506
146430	10.006
466180	10.006
1	6
44381	1.006
88071	506
737751	10.006
42	30
19202	500
70422	1.000
269282	10.000
308612	10.000
93	10
34353	1.000
38563	500
010083	150.000
544353	10.000
550743	10.000
14	20
13034	500
15394	1.000
584164	50.000
797884	10.000
15	20
0985	200
26935	500
766875	10.000
06	10
36	10
9516	200
29296	500
398086	10.000
7	6
24397	506
83437	506
467887	10.006
614557	10.006
68	10
418	100
63938	500
671138	10.000
703538	10.000
29	10
549	50
35369	1.000
001899	10.000
309259	10.000

TRŽNI PREGLED

V KRANJU

Solata 4 din, špinača 5 do 6 din, korenček 3 din, slive 6 din, jabolka 2 do 2,50 din, limone 7 din, česen 10 din, čebula 3 din, fižol 6 din, pesa 3 din, kaša 4 din, paradižnik 3 do 3,50 din, kostanj 5 din, med 14 din, ajdova moka 5 din, koruzna moka 3 din, jajčka 1 din, surovo maslo 18 do 20 din, smetana 14 din, orehi 30 din, klobase 5 din, sir skuta 7 din, sladko zelje 2 din, kislo zelje 4 din, kisla repa 3 din, cvetača 5 do 6 din, paprika 3,50 din, krompir 1 din, žganje 14 din.

NA JESENICAH

Solata 4 din, špinača 5,80 din, korenček 2,70 din, slive 3,60 din, jabolka 2,80 din, limone 7,60 din, česen 9,50 din, čebula 2,30 do 2,80 din, fižol

7,80 do 8,80 din, pesa 1,70 din, kaša 3,70 din, paradižnik 4,50 din, ajdova moka 6,15, koruzna moka 2,25 din, jajčka 0,85 do 0,95 din, surovo maslo 29 din, smetana 13,80 din, orehi 31 din, klobase 4,50 din, sir skuta 7 din, sladko zelje 1,60 do 2 din, kislo zelje 3,50 din, cvetača 6 din, paprika 5,40 do 6 din, krompir 0,90 do 1 din.

V TRŽICU

Solata 4 din, špinača 7 din, korenček 4 din, slive 4 din, jabolka 2 do 3,50 din, česen 8 din, čebula 3 din, fižol 10 din, pesa 2 din, kaša 4,80 din, paradižnik 4 din, banane 7 din, grozdje 5 din, ajdova moka 3,70 din, jajčka 1,20 din, surovo maslo 22 din, smetana 12 din, orehi 30 din, sir skuta 7 din, kislo zelje 4 din, kisla repa 4 din, karfiola 5 din, krompir 1,20 din, med 18 din, kumarice 3 din.

poročili so se

V KRANJU

Muri Peter in Skuber Ana, Marija, Rus Miran in Repina Nada, Vreček Jože in Vreček Marija, Gros Jakob in Lotrič Ivana, Cvitkovič Sanjin in Kern Sonja

V SKOFJI LOKI

Bogataj Mihael in Bernik Karla, Jelenc Stanislav in

Kržišnik Marjeta, Kavčič Leopold in Kavčič Mirjana

umrli so

V KRANJU

Korenč Viktor, roj. 1930, Mali Franc, roj. 1892, Križnar Marija, roj. 1878, Klanjšček Marija, roj. 1892, Tavčar Karel, roj. 1901, Tošič Danilo, roj. 1927, Gros Alojzij, roj. 1907, Pindur Karel, roj. 1910

V SKOFJI LOKI

Guzelj Vencelj, roj. 1901

V TRŽICU

Česen Ivan, roj. 1895, Klemenc Janez, roj. 1944

SOBOTA — 16. oktobra, ob 19.30 A. Leskovec: DVA BREGOVA — gostovanje v Cerk-ljah

PONEDELJEK — 18. oktobra, ob 17. uri P. Golia: JURCEK — za učence šole France Prešeren, nastopajo učenci šole Simon Jenko

TOREK — 19. oktobra, ob 16. uri za dijake Solskega centra Iskra in ob 19.30 red PREMIERSKI — N. Erdmann: SAMOMORILEC — gostuje Mestno gledališče ljubljansko

OBNOVLJENO ZIMSKO KOPALIŠČE V KRANJU ODPRTO ZA ŠPORT, ZA POUK PLAVANJA, ZA REKREACIJO

Po 4. mesecih obnove je zimsko kopališče v Kranju spet odprto. Zahvaljujoč pomoči obč. skupščine Kranj in obč. zvezi za telesno kulturo Kranj je zavod ob precejšnjem deležu lastnih finančnih sredstev uspel zamenjati streho in strop kopališča, prepleškati prostore, obnoviti zasteklenitev in fasado kopališča ter montirati novo ventilacijo. Stroški obnove so znašali okrog 400.000 din. Čeprav je preteklo 8 let od svečane otvoritve tega koristnega objekta, lahko trdimo, da je kopališče v Savskem logu poznano le manjšemu številu Kranjčanov, saj je ugotovljeno, da je največ gostov iz Ljubljane.

Koristi pokritega kopališča pa se že dalj časa zaveda večina kranjskih osnovnih šol in nekatere srednje šole, ki uporabljajo bazen za pouk plavanja svojih učencev in s tem največ pripomorejo k odpravi plavalne nepismenosti. Zato tudi ni čudno, da večina učencev osnovnih šol Kranja, ko zapusti šolo, zna plavati. Tudi nekatere sindikalne organizacije so spoznale koristi kopališča in njihovi člani imajo že leta rekreacijo plavanja.

Prepričani smo, da bo obnovljeno kopališče uporabljalo za svojo rekreacijo več Kranjčanov, več Gorenjcev.

Zavod bo omogočil obisk s posebnim popustom članom posameznih sindikalnih organizacij in tudi posameznikom. Reklama cena permanentne vstopnice za leto 1971 znaša 50 din.

Kopališče je odprto za rekreacijo ob sredah, četrtek in petkih od 15. do 19. ure in ob nedeljah od 7. do 19. ure.

Čistilno kopališče pa je odprto vsak dan 7. do 19. ure.

GORENJSKI IN KRANJČANI VABLJENI! NA SVIDENJE V ZIMSKEM KOPALIŠČU

bila sem v ameriki

(Nadaljevanje)

Mesto je precej veliko, z razvito industrijo in trgovino, z razvitim šolstvom, toda mesto, brez srca, brez duše. Tu se vse življenje odvija v domovih in raznih klubih. Na ulicah srečaš le sem in tja kakega pešca, otroci se v šolo vozijo z avtomobili ali šolskimi avtobusi. Prav tako se zaposleni vozijo na delo, gospodinjne na nakupovanje in mladi na zmenke. Tam si ne zaželiš, da bi se proti večeru odpravil v mesto, da bi srečal sošolca ali sošolko, z njima poklepetal kar na uličnem vogalu ali pa posedel v »kanarčku«. Občepiš doma ob televizorju, brez katerega Amerikanec sploh ne more, ali pa si povabljen kam na party, ki pa tudi ni prav nič podobna našim praznovanjem in proslavljanjem.

SOLSKI SISTEM JE MODEREN

V mestu je tudi več šol. Solski sistem pa je v Ameriki precej drugačen kot naš. »Elementary school« — osnovna šola traja šest let; 7., 8. in 9. leto šole se imenuje junior high school; 10., 11. in 12. leto pa senior high school. Obvezno šolanje traja od šestega do osemnajstega leta. Prvih šest let imajo vsi enake predmete in šele ko pridejo v junior high school, se odločijo za smer in za predmete, ki jih najbolj privlačijo. Tako se lahko odločijo za najrazličnejše smeri, kot so: business education (Poslovna vzgoja), umetnost, angleščina, tuji jeziki, home economics (domača ekonomija — ekonomija v domu), matematika, glasba, znanost (science) poklicna usmeritev, social studies (zgodovina, sociologija, ameriška družbena ureditev). Torej je to nekaka sinteza vseh naših srednjih in poklicnih šol. Dijak si v okviru smeri, za katero se je odločil, izbira predmete po svoji presoji in nagnjenju, vendar so nekateri predmeti obvezni: angleščina, ameriška družbena ureditev, ameriška zgodovina. Vsak predmet je »vreden« določeno število točk in določeno je, koliko točk mora dijak zbrati do konca šolanja, če hoče dobiti diplomu. Tako izbira le ni povsem svobodna, toda še vedno zelo svobodna,

če pomislim na naš trdni določeni predmetnik za vsak razred.

Odnosi med učitelji in učenci so izredno sproščeni in otroci sprašujejo in se pogovarjajo z učitelji, kot bi se menili med seboj. Nobene zadržanosti, nobenega strahu ali celo sramu. Ker ni ustnega izpraševanja in se znanje ugotavlja le na podlagi najrazličnejših testov, odpadejo tudi spori okoli ocen; saj je subjektivni faktor pri takem načinu ocenjevanja skoraj izključen. Vsakih šest tednov pa smo pisali najrazličnejše referate. Učitelj nam je dal naslov, mi pa smo si morali poiskati v knjižnici literaturo in napisati referat. Tako delo navaja k večji samostojnosti in zdi se mi, da se tako tudi veliko več zapomniš, kot pa če se moraš naučiti praktično vso knjigo na pamet, kot je to nemalokrat res pri nas. Vsaka šola ima veliko knjižnico, kjer resnično lahko dobiš vse knjige, ki jih potrebuješ pri kateremkoli predmetu. V mestu pa je tudi mestna knjižnica, ki je prav tako imenitno založena z vsakovrstno literaturo. Učitelji tudi skušajo pouk čimbolj popestriti in prav čudila sem se, ko so nam nosili v šolo razmnožene članke in razprave iz časopisov, knjig ali revij; in to pri vseh predmetih. Zanimivo pa je, da kot reden predmet velja tudi petje v pevskem zboru, igranje v orkestru ali pa sodelovanje v dramski skupini. Ker je vsak predmet na sporedu vsak dan, ni čudno, da so njihovi zbori in orkester res odlični.

Ameriške šole so poznane tudi po najrazličnejših klubih in sploh izvenšolskih dejavnostih. Prav presenečena sem bila, ko sem sčasoma spoznala, kako tradicionalne so marsikateri prireditve, ki jih prireja šola že leta in leta. Posebno slovesno proslavljajo začetek in konec nogometne sezone, ko vse poteka po točno določenih pravilih in precej burno.

Se posebno slovesno na proslavijo zaključek dvajsetletnega šolanja. Dijaki dobijo za te ceremonije posebne halje in klobuke v barvah šole. Vsaka šola ima svoje barve, ki jih nosi na vseh treh prireditvah.

Prva prireditev »Class day« se odvija v glavni dvorani šole

in ob tej priliki podelijo najrazličnejše nagrade, stipendije ipd.

Čez nekaj časa sledi »Baccalaureate«, ki pa je nekakšna cerkvena ceremonija, na kateri ima govor pastor ene izmed številnih cerkva v mestu, ki podeli tudi blagoslov.

Zadnja je na vrsti »Commencement«, ki je najbolj svečana. Ob igranju šolskega orkestra prikorakajo ry štadijon dekleta in fantje vsak s svoje strani. Nato vsakega posebej pokličejo na tribuno in mu izročijo diplomu. Sledi slavnostni govor in ko si dijaki premeste cefe na kapah so dokončno potrjeni za »zrele«.

BOGATO, TODA ENOLICNO

Zadnja dva meseca sem preživela na farmi, okrog sto km proč iz Mansfielda. Farma je obsegala okoli 200 ha zemlje, ki je bila vsa posejana le s kurozo in sojo. Vso zemljo je obdeloval sam gospodar in le ob počitnicah mu je pomagala domača hči, saj je vse delo popolnoma mehanizirano. Včasih sem preišljevala, koliko ljudi bi pri nas potrebovali za obdelovanje tako velikega posestva, in nehoti sem primerjala to farmo s kmetijo strica na Štajerskem. Pri stricu pridelujejo vse od žita, krompirja, sadja, grozdja, jajc itd., tam pa samo dve kulturi. Na eni strani težaško delo od zore do mraka za vso družino, na drugi pa je družina živela kot v mestu in še čutila ni, da imajo polja oziroma kmetijo. Hiša je podobna onim v mestu, prav tako pohištvo in gospodinjinski stroji so se vrstili drug za drugim. Bi se dalo tudi pri nas tako gospodariti? Ne vem!

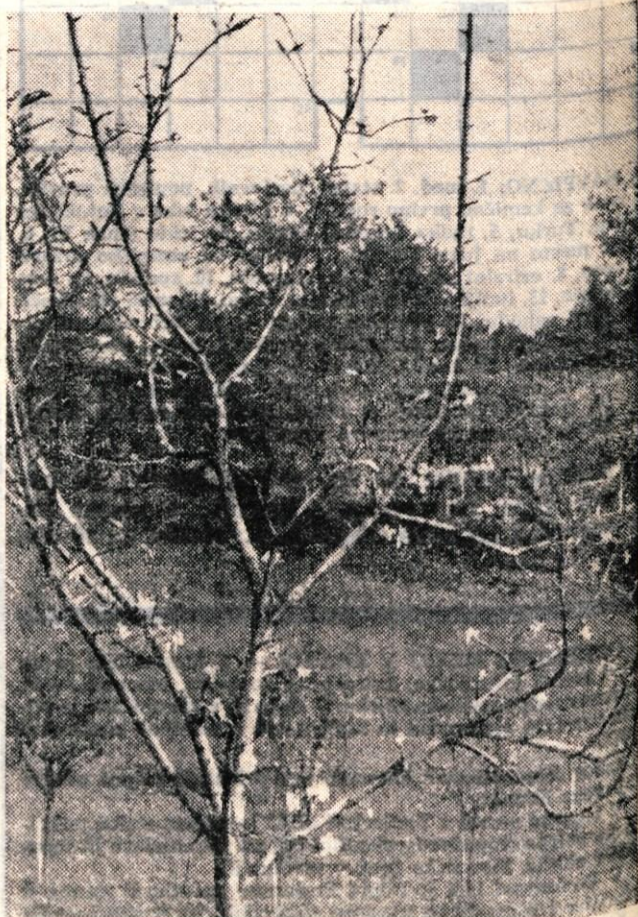
Najbrže bi morala na koncu dodati še nekako sodbo o Ameriki in Amerikancih, toda tega ne znam, niti ne upam. Prelada sem in premalo poznam življenje, da bi lahko sodila in primerjala, toda nekaj zadržano vem; v Ameriki stalno ne bi hotela živeti, kljub vsem materialnim dobrinam, kljub vsem izrednim možnostim za študij. In resnično kar nekako oddahnila sem se, ko sem po enem letu z letališča Orly zakoračila v vrvež Pariza. Zdelo se mi je, da sem že doma. Bila sem v Evropi.

Mojca Avsec

JERUSALEM, KNESSETH MENORAH מנורה תלמודית

11. septembra se je z mopedom odpravil v Izrael popotnik Stane Tavčar iz Kranja. Javil se nam je z dopisnico in nam sporoča, da se bo vrnil v Kranj v soboto, 16. oktobra, ob 11. uri. Pričakali ga bomo pred občinsko skupščino. Na sliki: S poti po Izraelu—Jeruzalem, simbol izraelske države, darilo britanskega parlamenta.

V času, ko so jabolka večinoma že obrana, je lepo cvetenje gotovo posebnost. Razcveteno jablano smo imeli priliko videti te dni na vrtu Marije Skof v Zlebeh pri Medvodah. — Foto: F. Rozman

Moška roka zaliva cvetje

Sedem za pisalni stroj v svoji topli in čisti sobi, vem da lahko mirno začnem delati, ker so moji otroci umili, najedli so se, igrajo se na soncu, zdravi so in srečni. Napisati moram o obisku pri Martinčevi mami v Gradu pri Cerkljah, pa ne vem, če bom lahko opisala vse tako, da bo pretreslo tudi druge, tako kot je mene. Tako osupljivo brezbržno se vozimo na izlete, spimo v toplih sobah, otrokom kuhamo priboljške, da so za nas besede bolezni, obup, hlad, starost, besede, ki jih odrivamo iz vsakdanjega besednjaka. Pa je treba včasih pogledati le čez cesto, zaklicati v vežo, če kdo morda potrebuje našo pomoč, našo besedo, košček naše človečnosti. Za okni, na katerih cveto rože se ne skriva vedno tudi idilika.

Res, na hiši št. 29 v Gradu pri Cerkljah, cvete na oknih nekaj rdečih pelargonij in raste rožmarin, kot da bi bilo pri hiši za možitev godno dekle. Vendar pa te rože zaliva moška roka.

Sedela sva zunaj, na stolih, ki jih je France Grošel prinesel iz sobe. Znotraj je bilo preveč temačno, preveč hladno, tako da človeka zazebe tudi pri srcu. Brez zadrege je gospodar odklenil večna vrata, nobene nezaupljivosti ni pokazal pred tujko. Zalost nad življenjem, ki ga mora živeti na stara leta, je popila ves ponos kmečkega gospodarja. »Poglejte, takole je pri hiši, kjer ni ženske roke.« Nato je dodal zagrenjeno: »Povsod napredujejo, pri nas pa...«

V mrzli kuhinji so bili še ostanki zajtrka. Peljal me je v hišo, kjer že poldrugo leto leži njegova tašča Marija Murnik. Stara je 91 let. »Saj ni bolna, veste, le bolj slaba je.« Na krožniku ob postelji so bili še ostanki zajtrka ali večerje — grozdje, na drobno zrezana slanina ali suho meso. Starka naju je pogledala s svetlimi velikimi očmi, ki so od starosti že zvodenele in naju je ogovorila. Nisva se mogli pogovarjati, ker zelo slabo sliši. Zet pravi, da ji včasih kaj napiše z velikimi črkami, pa tudi to ne pomaga pri sporazumevanju, ker zelo slabo vidi. Posteljina na starih postelji je bila strahotno umazana. Okno je bilo odprto, pa vendar se v sobi ni dalo držati zaradi smradu, ki se je širil iz lesenega prenosnega stranišča. Starka se hrani leže, vstane le, kadar gre na potrebo, včasih se tudi sprehodi po sobi. Ven menda ne gre niko-

li. Leži v postelji, dobiva hrano, včasih ji premenjajo posteljnino, gleda v strop in vrata in se pritožuje, če je okno odprto, ker jo zelo rado zebe.

France Grošel

Vprašujem, kdo jo neguje in ji kuha. Gospodar, star je 74 let, sam bolan, ji skuha, kadar sina ni doma. »Saj veste, moški nismo za kuho. Mleko zavrem, pa kruh zraven, to bova danes imela za kosilo. Tudi sin kuha, ob nedeljah imamo juho, drugače pa bolj živimo ob mleku, kakšno jajce znese kokoš, ali rezance skuha in riž.« Nato pomolči in z vso žalostjo vdovca, ki že tri leta ni slišal iz svoje kuhinje ženskega brkljanja in ropotanja ob pripravljaniju kosila, pove: »Juho sem jedel v nedeljo, pri sosedu v vasi so me povabili na večerjo. Se nikoli nisem tako dobre jedel, ali pa se mi je samo zdela tako dobra.« Nato pove, da prideta od časa do časa njegovi hčeri, poročeni sta v Senčurju, in ji opereta perilo. Vprašam, če vsak teden ali mesec ali kako, pa se izogne odgovoru. Pravi, da imata obe hčeri družino, svoje skrbi in delo, pa ne moreta bolj skrbeti zanj.

Nato pripoveduje, kako se bolezni drži njihove hiše. Pokojna žena je bolehalo več kot trideset let, sin je delen invalid, imel je kostno tuberkulozo. Z vso očetovsko žalostjo pove, kako je sina vodil dolga leta k zdravniku, dokler ni bilo z nogo tako hudo, da je moral na operacijo. Joka, ko pripoveduje, kako se je sinova noga slabšala, o operaciji, o zdravlje-

nju v Valdoltri. Zdaj je sinu 26 let, pozna se mu pri hoji, da je bila noga hudo bolna. Oče zaradi starosti in bolezni, sin zaradi pohabljenega noge ne moreta vsega dela opraviti sama. Hiša zahteva pridne ženske roke za kuho, za nego stare matere.

»Sosedje, največ Koprivnik, nama pomagajo, pri večjih kmečkih delih. Ze nekaj časa priganjam sina, naj se oženi, pa kar noče slišati. Zagrenjen je, ne hodi v družbo, jaz pa mu pravim, da se bo tudi zanj, čeprav ima nogo pohabljeno, našlo dekle. Vem, da je danes težko dobiti dekle na kmetijo, vendar če bi bila žena pri hiši, bi sin šel lahko v službo. Saj je že delal v Iskri, pa je moral pustiti službo, ko je moja žena umrla.«

Tiho sva, za trenutek je gospodarju zmanjkalo besed. »Tako sem žalosten. Ljudje, ki so zdravi, še ne vedo, kako so bogati. Gledam jih, ob nedeljah se veselo vozijo mimo hiše, proti Krvavcu, pri nas pa takole...«

Bolezen potegne za seboj še druge težave, pripoveduje. Najel je kredit, da je kupil konja. Krompirja ne bo mogel prodati, ker ga bo zamejnal za dolg, ki ga ima zaradi umetnih gnojil. Z davki je v zaostanku, letos še ni mogel plačati nobene akontacije. Les bo prodal ali pa kako živinče iz hleva, da bo plačal davke. Gozda je precej, zato je tudi davčna osnova precejšnja, a kaj ko ne moreta delati, kot bi bilo treba ne on in ne sin. Les se mu ne izplača sekati. Večino ima tik pod zadnjo postajo žičnice na Krvavec. Predlani je k denarju za prodani les moral nekaj še primakniti, da je lahko plačal delavce, ki so posekali. Lani in letos zato sploh ni vložil prošnje za posek.

Sovaščani niso ravnodušni do Grošlja in do Martinovčeve mame. Nekateri jim pomagajo. Tudi na svetu krajevne skupnosti Grad so že večkrat govorili o Martinovčevi mami. Po telefonu je tajnik skupnosti Janez Por povedal, da ima njihova komisija za socialna vprašanja nalogo, da do novembra predlaga svetu, kaj bi se v okviru krajevne skupnosti dalo storiti za Martinovčevo mater.

Do takrat pa bosta oba moška po svoje negovala starks, po svoje preživljala svoj vsakdan poln tegob zaradi bolezni, na pol pozabljena.

»Zdaj je še toplo,« je rekel ob slovesu France Grošel, »toda bojim se zime.« L.M.

Prostovoljni gasilci pomagali Možjančanom

Med letošnjo dolgotrajno sušo so usahnili številni studenci, ki so napajali vodovodne zbiralnike v hribovskih vaseh. Prebivalci teh vasi so si pomagali na najrazličnejše načine. Največkrat so dovažali vodo z avtomobilskimi cisternami, kar je bilo precej drago, razen tega pa avtomobili niso mogli premagati vseh hribovskih poti.

»Sušna« vas je bila tudi Možjanca nad Preddvorom. O tem smo v Glasu že pisali, danes pa spet pišemo zaradi tega, ker so prišli Možjančani v sušnih dneh do zanimive zamisli.

Zaprosili so gasilce v Preddvoru, da bi črpali vodo iz Kokre in s tem napolnili rezervoarje. Sami so pripravili teren, izsekali traso ter s konjsko vprego vozili na teren vso potrebno gasilsko opremo. Ker preddvorski gasilci naloge sami niso zmogli, so prosili za pomoč sosednja gasilska društva Primskovo,

Britof, Cerklje in Stefanjogoro, razen njih pa še industrijsko društvo Sava Kranj. S skupnimi močmi so pred kratkim položili 1050 metrov sintetičnih cevi, tako da je bila izguba vode med črpanjem iz reke Kokre minimalna. Vsa društva so imela enotne motorne brizgalne rosenbauer. Akcijo je vodil predsednik občinske gasilske zveze Franc Košnjek, pomagal pa mu je tudi »tehnični« Miro Ravnik. Med »komando« in krajem, kjer so vodo črpali, je delovala radijska zveza, tako da je akcija gladko tekla in uspela. To je bila v nekem smislu tudi verižna vaja prostovoljnih gasilcev.

V enem dnevu so prostovoljni gasilci napolnili dva rezervoarja s skupno prostornino 90 kubičnih metrov. Voda je po ceveh porabila od črpališča do vrha Možjanca 20 minut. Prebivalci so tako za nekaj časa spet preskrbljeni z vodo.

—jk

V Predosljah nova motorna brizgalna

Jutri, 17. oktobra, bo pred gasilskim domom v Predosljah prevzem nove motorne brizgalne znamke rosenbauer, ki so si jo domači gasilci že nekaj časa želeli. Motorno brizgalno so kupili s prostovoljnimi prispevki vaščanov Predoselj, Suhe in Britofa, pomagala pa je tudi zavarovalnica Sava iz Kranja, aktiv

ZMS Predoslje in še nekatere delovne organizacije z manjšimi prispevki. Pokrovitelj slovesnosti, ki se bo začela ob pol treh popoldne, je gostilna Kristof v Predosljah, kum in kumica nove brizgalne pa sta Anton Ušlakar in Angelca Kuhar. Po slovesnem prevzemu brizgalne bo za bava.

—jk

Jahorina prva

Najboljši planinci — tekmovalci v orientacijskem športu, so se letos pomerili v Sloveniji, in sicer na Rudnem polju na Pokljuki. 9. ZOT PZJ se je udeležilo 22 ekip iz vseh republik, med njimi kar tri ekipe iz gorenjskih planinskih društev (Skofja Loka — izven konkurence ter Kranj in Radovljica). Tekmovalci so morali prehoditi oziroma preteči 40 km v dveh dneh in najti 10 kontrolnih točk. Že prvi dan se je pokazalo, da slovenske ekipe ne bodo kos izkušenim in treniranim planincem iz BiH in Hrvaške. Kranjčani in Radovljičani so pravzaprav še mladinci, vsem ko pri ostalih ekipah prevladujejo tek-

movalci, ki so stari 30 let. Že prvi dan se je precej ekip moralo posloviti od tekmovalstva, ker so prekoračile predviden čas. Razglasitve rezultatov v hotelu Jelovica, se je poleg tekmovalcev udeležil tudi predsednik PZJ dr. Marjan Brečelj. Podeljeno je bilo tudi več praktičnih daril, ki so jih prispevala gorenjska podjetja Elan, Alpina, Almira in Bombažna predilnica in tkalnica iz Trziča.

Rezultati. 1. Jahorina I. (BiH), 2. Jahorina II. (BiH), 3. Zagreb matica (Hrv.), 4. Javorak III. (C. g.), 5. Sljeme (Hrv.), 8. Radovljica (Sl.), 10. Sežana (Sl.).

J. Pretnar

Pogovori o Besnici

(5. nadaljevanje)

Če smo že poslušali Josipa Benkoviča, ki kar z neko rahlo simpatijo govori o Dimežu, potem moramo dati besedo še besniškemu zgodovinarju Francišku Pokornu:

»Nekoč pride ravno iz Bankove krčme, kjer so se rokovanjci večkrat shajali in svoje zabave imeli, ter gre proti Spodnji Besnici. Nasproti mu pride orožnik, katerega prav prijazno vpraša, če ima kak čik, da bi mu ga dal. Orožnik Dimežu res da cigareto in ga še povpraša, če je kaj videl rokovanjškega poglavarja. O, da, videl sem ga, brž odgovori Dimež, in je še govoril z njim. Če se orožnik požuri, ga utegne še dohiteti. Nato se Dimež zahvali za cigareto in nadaljuje pot po cesti. Ko pa v Rakovici sreča neko žensko, ki je bila namenjena v Besnico, ji naroči, naj orožniku, ki ga bo gotovo videla kje v Besnici, pove, da je on sam Dimežu čik podaril. — Tako in jednako jih je vodil Dimež za nos vse, kateri so ga iskali, da bi ga dobili v pest.«

Za svojo varnost pa so besniški rokovanjci znali sami poskrbeti. Vaščanke (Pokorn jih ozmerja kar z vlačugami), ki so bile v taki ali drugačni zvezi s skrivači, so v primeru, če je prihajala po Besnici navzgor orožniška patrulja, pohitele v bližnjo goščo in od tam vreščale kot srake. Tako so bili rokovanjci opozorjeni in se poskrili po zemeljskih votlinah ali v odročne gmajne. Včasih pa so ženske obešale na drevje pisane cunje in na ta način opozarjale svoje gozdne prijatelje na nevarnost.

DIMEŽ, STRAH KRANJSKE DEZELE

Tak je naslov ljudske igre, ki je leta 1911 izšla pri Katoliški Bukvarni v Ljubljani, in sicer kot 17. snopič Zbirke ljudskih iger.

Napisal pa je to ljudsko igro s petjem v šestih slikah »A. (= Anton) C. (= Cerar) Danilo, znan slovenski igralec. Starejša generacija se gotovo še spominja popularnega starejšega igralca karakternih vlog v ljudskih igrah. In seveda kot vsem znanega originala z nepogrešljivo cigaro v koticu usten. Danilo je bil znan tudi kot prireditelj, režiser in celo kot pisatelj ljudskih iger — ni pa bil seveda takega umetniškega formata, kot sta bila v njegovih časih Anton Verovšek in Ignacij Borštink.

No in tako imamo pred seboj njegovega Dimeža, poglavarja besniških rokovanjšcev.

Danilo pravi v opombah: da je igra napisana po izvirnih listinah, da so nastopajoče osebe in imena zgodovinska. In še točen datum Dimeževe smrti pove, 21. januarja 1862.

Morda bo kdaj kazalo, vrniti se k tej igri in jo morda celo priporočiti kaki amaterski igralni družini, da bi jo predstavila občinstvu v besniškem Domu družbenih organizacij — pač kot prijetno osvežilo, četudi ne kot kak umetniški dosežek.

PREŠERNOV POSLEDNJI PRIJATELJ

Nehote se nam vsiljuje domneva, da bi utegnil biti poslednji pesnikov gostilniški prijatelj — prav poznejši rokovanjški poglavar Dimež?

Seveda zapišemo to z vso rezervno in previdnostjo, zgolj kot kuriozno domnevo, a z ničemer prav dokazano. V naša kramljanja pa lahko vključimo take stvari. Če že niso stoddstotno resnične, so pa vsaj zanimive!

Opisi rokovanjškega Dimeža in Prešernovega sopivca v gostilni pri Stari pošti v Kranju se v nekaterih točkah presenetljivo ujemajo. Celo domači kraj (Stražišče — Gorenja Sava) je pri obeh isti. Le priimka sta različna (Franc Rajgelj-Pacenk in France Zihlerl-Dimež). Celo čas njunega življenja se za čuda kar precej ujema — oba sta živel v desetletjih sredi preteklega stoletja.

Prav posebej pa nas presenetijo v opisih nekatere značilne karakterne poteze, pripisane obema, Prešernovemu Pacenkju in besniškemu Dimežu: oba nagle jeze, drzne humorja, navihanca, a poštenjaka, oba vsa divja na bogatine in gosposko, oba gostilniška modrijana in spretna govorca.

Pri opisih vnanjosti presečne soglasje glede tršate čokatosi postave, kot oglje črnih in iskrecih oči, temnih zmršenih in kodrastih las, ležernosti v oblačenju — a bogatega duha in tankega posluha za žalitev.

RESNICA ALI ZMOTA

Gotovo bo najbolj prav, če damo besedo opisovalcem obeh čudaških mož.

V Kidričevem Prešernovem albumu preberemo:

»Franc Pacenk, biografsko malo osvetljena oseba, ki je s Prešernom v neki dobi najbolj občeval.«

V Slovenskem biografskem leksikonu piše Anton Slodnjak: »Franc Rajgelj-Pacenk, originalni kranjski postopač, sin gostača in sitarja (1815-1877).«

(Se bo nadaljevalo)

Crtomir Zorec

KAJ JE PISAL

Gorenjec

PRED SEDEMDESETIMI LETI

Iz prve oktobrske številke »Gorenjca« letnika 1901 izvemo, da so še v tem času poznali »mačjo godbo«, o kateri je že sestra pesnika Prešerna pripovedovala, da so jo stari Kranjčani l. 1848 napravili takratnemu oblastniku, okrajnemu komisarju Janezu Pajku. Stanoval (in svoje urade imel) je neprimljubljeni zastopnik cesarskega Dunaja v vogalni hiši na Glavnem trgu (danes Titov trg), kjer sedaj v pritličju posluje trgovina Jugoplastike.

In še to pove Alenka, da doktor ni sodeloval pri »mačji godbi« pod Pajkovimi okni, pač pa je sedel na klopi (včasih so bile skoro pred vsemi hišami v Kranju kamnite klopi) in se tiho muzal. Bilo je pač revolucionarno leto 1848...

No, zdaj pa beremo v »Gorenjcu« izpred sedemdesetih let:

Mačje zadeve. Mačjo godbo so priredili pretekli četrtek zvečer kranjskemu tehantu. Če bi se nad tem zgrazali, dejal bi vsak, da pretakamo mačje solze, ker tehant je s svojim nastopom za časa volitev prisluzil tako mačjo godbo.

Iz starega »Gorenjca« tudi izvemo, kdaj je začel voziti »sloviti« ljubljanski tramvaj:

V Ljubljani se je otvorila 6. t. m. električna železnica, ki ima 8 jako modernih voz. Od 6. do 15. t. m. se je že izdalo 27000 voznih listkov, kar kaže, da se Ljubljancani silno zanimajo za novo napravo.

Kako uspešna je bila še v l. 1901 pri svojem ljudsko-prosvetnem poslanstvu častljivo stara Mohorjeva knjižna družba, zvemo iz naslednje vesti:

S Koroškega nam poročajo, da šteje Družba sv. Mohorja v Celovcu letos 76110 udov. Z razpošiljanjem knjig so že pričeli. Le to je žalostno, da šteje družba letos manj udov kot lani. Kar 2486 bivših naročnikov ni plačalo udnine in torej knjig ne bodo prejeli.

Pa še političen odmev pravkar končanih volitev v deželni zbor:

Brzojavka iz Skofje Loke: Svojemu kmetskemu poslancu dr. Brejcu izrekamo popolno nezaupanje, dočim se veselimo zmage gospoda Cirila Pirca. — Napredni Zabnjanci.

S stanovanji za dijake včasih ni bilo tako hudo kot je sedaj. Takrat so gospodinje kar z oglasi v časopisju vabile podnajemnike. Enega takih oglasov preberemo tudi v »Gorenjcu«:

Več dijakov se sprejme v Kranju blizu gimnazije, h. št. 21. Postrežba dobra, hrana izvrstna, stanovanje čedno.

Pa še nekaj drobnih, a zanimivih vesti, ki kažejo, kako so napredne zamisli neustavljivo zmagovalce:

Tiskovni zakon pride najbrže že v jesenskem zasedanju državnega zbora na vrsto. Temelji preosnove zakona so predvsem naslednje: objektivno postopanje preneha, razžaljenje Veličanstva in časti po časopisih ne pridejo več pred poroto; kolportaja pa postane prosta.

Nov zakon, tičoč se olajšav za poslopja z zdravimi in ceneniimi stanovanji za delavce, kakor tudi 24-letno oproščanje od davka, se pripravlja v ministrstvu za notranje stvari.

Iz starega »Gorenjca« še izvemo, da se ruski car in carica sedaj (1901!) mudita v Franciji. — In da vojna v južni Afriki še besni. V 14 dneh so imeli Buri kar 17 bitk z Angleži in v vseh so zmagali. — Potem sledi še novice:

Kuga je nastala v Neaplju 500 pristaniških delavcev je dalo zdravstveno oblastvo izolirati. V lacaretu je 24 za kugo obolelih oseb. Kugo so najbrž zanesli pristaniški delavci v mesto z ladij, ki so pripeljale v luko kože iz prekomorskih dežel. Na nekaterih ladjah se je našlo mnogo za kugo poginolihi podgan. Italijanska vlada je poslala tjakaj vse zdravnike, ki so v Indiji študirali kugo.

Morilca severo-ameriškega predsednika Mac Kinleya z imenom Czolgosca so dne 23. p. m. obsodili na smrt z elektriko. Morilec se je vedel boječe in je priznal svojo krivdo.

Nov list je začel izhajati v Žalcu na Štajerskem z naslovom »Občinski časnik«, strokovni list za slovenske občine. Prinašal bo vesti, važne za občinske uprave, o zgradbi novih šol, o volilnih postopkih, o novih cestah, o sejmihi, o letini i. dr. Pač koristen list; zato ga priporočamo.

Mačji davek. Društvo za zaščito ptic v Berlinu je predlagalo precej visok davek, ki naj bi ga plačevali lastniki mačk. Razumljiva skrb: saj mačke love ptice pevke — te pa so nekemu mestu v večji okras in veselje kot hinavske muce.

Velikansko buteljko vina, v kateri je pijače kar za stotisoč navadnih buteljk, so razstavili v Dürkheimu. C. Z.

Dvojni kozolec (toplar) na z obio opeko zidanih okroglih stebreh — edinstvena gradbena posebnost stoji ob Jeralovi domačiji v Njivici ob cesti proti Nemiljam.

Ljudje ob stojnicah

Rdeči zublji

Sobota. »O prima«, si rečem, »danes sem prosta.« Široko zarezam in skočim iz postelje. Moje stlačim obleko, se po mačje umijem in stečem v kuhinjo. Namrdnem

se — zopet kruh, marmelada in mleko. Že navsezgodaj sem slabe volje — ja, gotovo sem vstala z levo nogo. Tedaj se spomnim, da mi je mami naročila, naj grem na trg. Po-

grabim cekar in stečem čez cesto.

Gneča. Kamor pogledaš. Ljudje se prerivajo, avtomobili trobijo in sonce z vso močjo pripeka. Tam nekdo pobira raztresen krompir in mala gruča ljudi je zbrana okrog moža, ki kara nerodnega dečka. Pred njima pa razlito mleko.

Nasmehnem se. Iz trga se razlegajo glasovi branjevki, ki ponujajo blago. Vsaka zatrjuje, da so njene paprike boljše, krompir najdebelejši, hruške najslajše. Odločim se, da bom kupila zelenjavo pri najbolj tih branjevki. Oziram se in jo zagledam. Sklenjena v dve gubi streže lepo oblečeni gospe. Njene oči so žive, prazne, brez leska — so oči žene, ki ne pozna sreče in veselja. Izpod velike črne rutete ji gleda šop las. Izsušene roke si briše v pisan predpasnik, ki je že ena sama velika zaplata. Opazujem jo. Streže počasi naveličano in nestrpnosti ljudje jo priganjajo. Nenadoma zagledam gospoda z velikim trebuhom, ki prepričuje ljudi, da ima premalo hrušk za dinar, ki ga je odštel branjevki v rožasti halji. Je najmlajša branjevka na trgu. Črne lase ima spete v čop in na zagorelem obrazu se iskrijo velike črne oči. Umazane nohte ima nalakirane z rožastim lakom. Ne zmeni se za razjarnega gospoda, ki je v obraz ves rdeč in vsem pripoveduje o goljufivki v rožasti obleki. Samo zamahne z roko, se izzivalno nasmehne in streže naprej. Pogledam k stari branjevki. Še vedno streže oni s klobukom in njen pogled je otožen in proseč. Gospa seže po torbici in plača stari branjevki. Ženica streže naprej. Ljudje ob stojnicah pa se prepirajo, prerivajo, izbirajo sadje, se jezijo in smehljajo.

Povsod ostaja gneča!
Jana Miklič, 8. b r. osn.
šole heroja Bračiča, Tržič

Nov gasilski dom na Brezjah

V nedeljo je bila otvoritev gasilskega doma na Brezjah pri Tržiču. Ko smo prišli tja, so odkrili spominsko ploščo padlim borcem NOB. Gasilcem so izročili novo motorno brizgalno. Dom si je ogledalo veliko ljudi. Sedeli smo v travji in poslušali glasbo. V dvorani je igral ansambel »Gorenjci«, pari so se vrteli ob zvokih poskočnih polk. Okoli doma so hodili okrašeni konji. Ljudi je bilo vedno več. Bilo je veselo.

Protj večeru smo se vračali domov.

Bizjak Barbara, 5. r. osn.
šole F. S. Finžgar, Lesce

Dobršen del počitnic sem preživel na Štajerskem pri teti. Dnevi so hiteli kot blisk, saj je bilo razvedrila čez glavo.

Bila je sobota — vroč avgustovski dan. Vroče je bilo in odločili smo se, da se gremo kopat v Dravo. Moj bratranec, ki pozna vse lepe rokave Drave, nas je pripeljal do peščenega brega, od koder smo z veseljem poskakali v vodo. Nismo se kopali niti deset minut, ko nas je iz vode pregнал gost, črn dim, ki se je vil tik nad gladino reke. Dušilo nas je in kašljač joč smo se rešili tega dražega objema. Ker nas je zanimalo, od kod prihaja dim, smo brž odhiteli v smer, od koder se je valil. Nedvomno je nekaj gorelo. Nismo prehodili kilometer, ko smo med krošnjami dreves zagledali

ognjene zublje in nam je postalo še bolj vroče. Prišli smo še bliže in zagledali gorečo kmetijo. Ognjeni zublji so jo zajeli že celo. Prasketalo je in se kadilo. Takoj po našem prihodu so v akcijo prešli gasilci. Med ognjene zublje so se vrinili vodni curki in ni preteklo pol ure, ko je bil požar pogašen. Ognjeni zublji so izginili, ostalo je le požgano tramovje, ki je zgovorno pričalo o požaru. Odšli so gasilci, odšli tudi drugi radovedneži, pa smo pogorišče zapustili tudi mi.

Ko smo vse preostalo popoldne v Dravi lovili ribe, smo na požar skoraj čisto pozabili. Nanj sem se spomnila šele ponoči, ko so se mi v sanje vpletli rdeči, do neba segajoči zublji.

Breda Lakner, 8. a r. osn.
šole heroja Bračiča, Tržič

Rada se je spominjam

Poznala sem jo, odkar živim v Preddvoru. Vedno je bila tako prijazna kot druga mama. Zelela je, da jo vsi otroci kličemo »teta Darina«.

Čeprav ni imela otrok, je prav nas, mlade, najbolj razumela. Ni bila le predmetna učiteljica, bila je pedagog, kakršnega je treba iskati. Pogovor z njo je razrešil marsikateri naš problem. Vzgajala nas je in nas izobraževala. Za uspešno napisano šolsko nalogo, ki smo jo pisali pri njenem predmetu, smo vedno kaj dobili, največkrat je bila to kakšna slikanica ali zbirka pesmic. Njene sestavke o vzgoji mladine smo lahko poslušali po radiu in brali v časopisih. Pri vsem tem pa je bila preprosta žena. Nikoli ni bilo na njenem obrazu sledu rdečila ali pudra, lasje so bili gladki in obleke preproste. Lepa je bila njena zunanost, radi smo jo imeli, ker je bila tako dobra, razumevala, skoraj materska.

Potem pa je nenadoma udarilo: »Teta Darina je umrla!« Smrt je povzročila dolgotrajna bolezen, ki jo je prenašala tiho, brez tožbe. Na mrtvaškem odru je ležala shujšana, a njen obraz je prekrival smehljaj. Pogreb je pričal, da je bila res priljubljena. Poleg sorodnikov so se ga udeležili številni učenci predvorske šole in drugih šol, na katerih je učila, njihovi starši in prijatelji Darine Konc. Solza za solzo je kapljala na njen grob in se poslavljala od nje.

Ko je bila zadnjikrat pri nas, je obljubila: »Se bom prišla, samo, da postane malo topleje, ker mi je hladno.«

Zdaj si odšla, teta Darina! Postalo bo spet toplo, a tebe

nikdar več ne bo v Preddvoru, kjer si bila tako rada. Samo mi te še lahko obiščejo in na tvoj zadnji dom položimo cvetje v spomin nate!

Brigita Pernuš,
7. a r. osnovna šola
Matija Valjavec, Preddvor

Čepulje

Moj domači kraj se imenuje Čepulje. To je vasica s šestimi hišami. Leži pod Joštom.

Kadar je lepo vreme, je lep razgled na Sorško polje in celo Ljubljana se vidi. Tudi hribi se vidijo. Posebno lep razgled je na Krvavec in Storžič, kadar sta obsijana s soncem.

Vas krasijo njive, travniki in gozdovi. Njive so lepo obdelane. Včasih jih obiščejo tudi srne in zajci, ki naredijo veliko škodo poljskim pridelkom.

Tudi pozimi je lepo, ko zapade veliko snega.

Alenka Novak, 4. a r. osn.
šole, Lucijan Seljak

Prvič na Triglavu

Ura je tri popoldne. Avtobus odpelje izpred postaje. Vsi imamo težke nahrbtnike in oblečeni za hojo v planine. Naš cilj je vrh Triglava.

Avtobus nas pripelje do Aljaževega doma v Vratih, kjer prespimo na skupnih ležiščih. V sobi je pravočisto planinsko vzdušje. Jutro je deževno, pa se kljub temu odpravimo proti vrhu. Pot se začne vzpenjati. Kmalu se pojavijo na naših obrazih znojne kapljice. Učitelji pa se večkrat ustavijo in si opomorejo s pijačo. Po štirih urah hoje pridemo lačni in žejni do Kredarice. Ko se odpočijemo in okrepčamo, se napotimo proti vrhu. Prej še pogledamo, če je pot varna. Na razpotju odložimo nahrbtnike in se začnemo počasi in v enakomernih presledkih vzpenjati. Vsak od nas je navezan in pod vodstvom alpinistov. Počasi stopamo po klinih in po eni uri pridemo do Aljaževega stolpa. Vsi smo srečni in veseli, da smo premagali ovire. Na

vrhu nas čaka »krst«... Dobimo jih z vrvo po zadnji plati. Nato se začnemo spuščati v dolino. Pot je še bolj težavna. Klini so spolzki, zato moramo biti zelo previdni. Tudi spust je za nami. Na razpotju pobereмо nahrbtnike in se napotimo proti Planiki. Na Planiki prenočimo na zelo tesnih ležiščih. Zjutraj pa se odpravimo čez Sedmera triglavska jezera. Pot je lažja, toda daljša. Med potjo se ustavimo v koči pri Triglavskih jezerih. Pogled na jezera je čudovit. Naša zadnja postaja je slap Savica. Tam si ogledamo slap in se odpočijemo do prihoda avtobusa. Ob prihodu avtobusa se vsi udobno namestimo in nekateri celo zaspimo.

Avtobus nas pripelje čez Bohinj, Bled v Tržič. V Tržiču se vsi porazgubimo po domovih. Malo utrujeni, toda srečni.

Branko Božnik,
8. b razr. osn. šole heroja
Bračiča, Tržič

Požar v seniku

Na počitnicah sem bil v Kovorju. Z mano je bil tudi Primož, moj brat. Pomagala sva Markučevim pri delih na polju. Spravljali smo krmilno koruzo in seno. Seno smo pobrali iz kozolcev, ga naložili na voz, ga potlačili in se na vozu, v katerega je bila vprežena kobilica Žuka, odpeljali na dvorišče, nakrmili živino, preostalo seno pa smo spravili na senik.

Nato sva s Primožem odšla k staremu atu, povečerjala in zaspala.

Ponoči so naju zbudili kriki. Pogledam in »Joj!« krik mi je ušel, vendar ne brez

Poglej, to sem jaz!

Sem deklica s sivo modrimi očmi in rjavimi lasmi. Včasih so moji lasje razmršeni, včasih pa počesani. Ušesa imam velika, vendar bolj malo slišijo. Novi zobje mi še rastejo. Lička imam okrogla in rdeča. Nosim obleko, še rajši pa hlače. Sem malo bolj debela, zato so mi hlače precej ozke. Imam bele nogavice in rdeče copate.

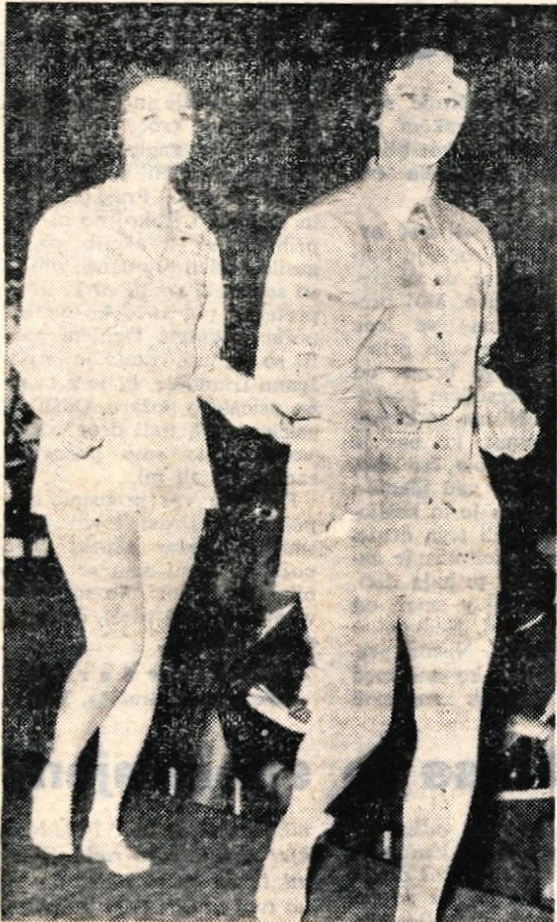
Nataša Grašič,
4. a r. osn. šole
Lucijana Seljaka, Kranj

vzroka. Markučev senik in hlev sta bila vsa v ognju. Vstala sva, se oblekla in zdrvela na Markučevo dvorišče. Po vasi so se razlegale sirene, in zvoniku je začelo biti, po cestji pa so se pripeljali gasilci z avtom in brizgalno. Vožili so z vso hitrostjo, na vsakem ovinku so gume presunljivo zavilile. Po vasi se je zaslislalo lajanje psov, po hišah so ljudje prizigali luči, gasilci pa so morali hitro ukrepati. Sestavili so cev, jo naravnali, vžgali brizgalno in curki vode so švigali pod temno nemirno nebo. Nad ožganimi oboki se je začel nabirati dim. Postalo je zadržano. Voda je počasi ukrotila ogenj in pogumni gasilci so odšli kot že velikokrat zmagoslavno nazaj v gasilski dom ter nato domov. Nekateri pa potem na slavlje v gostilno »Pri Jurčku«.

Markučevi so žalostno zrlji v uničeno imetje. Potem smo odšli spat, saj smo vedeli, da bomo jutri popravljali senik.

Pozneje smo zvedeli, da je požar povzročila pretrgana električna žica, ki je bila napeljana v hlevu. Suh les in seno pa sta bila kot nalašč za ogenj.

Andraž Legat, 6. c
razred osn. šole

Na nedavni Murkini prireditvi na Bledu je bil na modni reviji prikazan tudi plašč iz tweeda. Izdelali so ga v Murški Soboti, za 790 din pa ga lahko kupite v Murkinih prodajalnah v Supermarketu Union na Jesenicah, v Tekstilu na Bledu in v Blagovnici v Radovljici.

Iz trevire in poliestra so krojene moške srajce, ki so jih izdelali v tovarnah Pik Maribor, Toper Celje in DTR Zagreb. Cena je okoli 110 din, dobe pa se v vseh trgovinah s tekstilom.

MARTA
odgovarja

Mariela iz Davče — Iz blaga, katerega vzorec prilagam, bi rada imela obleko za jesen. Nosila bi jo za šolo, kljub temu, pa naj bo moderna.

Marta — Obleka je midi dolžine in precej oprijete kroja. Sprednji in zadnji del obleke sta po sredini rezana. Obleka se zapenja spredaj, ovratnik je koničast. Rokavi so na rami nabrani, ob zapetju pa ozki in se zapenjajo z gumbki. Čez obleko lahko nosite pas, spušen na boke ali pa na svojem pragem mestu. Pas naj bo v barvi gumbov na obleki oziroma enake barve kot čevlji.

Kotiček za ljubitelje cvetja

Sajejne čebulnic

PISE:
INZ. ANKA
BERNARD

Kdo še ne pozna pravih znanilcev pomladi: pisanih žafranov, zlatorumenih jaric, zvončkov, morskih zvezdic, hrušic, pritlikavih perunik, vetrnic, narcis, hiacint, tulp itd.? Vse te pomladanske gomoljnice in čebulnice morajo jeseni v zemljo. Zato izkoristimo lepe dneve v oktobru, da pripravimo zemljo v vrtu. Težka ilovnata tla izboljšamo s šoto ali kompostom. Svežega gnoja te cvetlice ne marajo. Prija pa jim dodatek umetnih gnojil, vendar v zmerni količini. Po sajenju tla še dodatno prekrijemo s šoto, da jim mrz in suša ne škodujeta.

Pri nakupu izbirajmo med sortami, ki cveto v različnem času, da bo pomlad v našem vrtu trajala od marca pa do junija. Prvi bodo cveteli žafrani, jarice, perunike, zvončki in najzgodnejši med tulipani — Kaufmanovi tulipani. Za njimi cveto T. fosteriana z žareče rdečimi cvetovi. Istočasno z botaničnimi tulipani cveto enojne in poljane rane tulpe, in sicer ob koncu aprila in v začetku maja. Slede jim mendelove tulpe, nato triumf tulpe z ogromnimi širokimi cvetovi v raznih barvah. Nato cveto množica dolgocepljatih darvink, ki so primerne tudi za rezanje. Izredno lepe so darvin hibrid tulpe z velikimi žareče rdečimi cvetovi. Z njimi cveto tudi nekatere druge vrste tulipanov kot so lilijski in monstrozni tulipani. Zadnji cveto pozno cvetoči cottage tulipani.

Vse spomladanske čebulice so najlepše v skupinah. Nikoli jih ne sadimo v vrste, pač pa v manjše ali večje skupine neenakomerno posejane po vrtu. Male čebulice žafranov sadimo v razdalji dveh prstov, tulpe in večje čebulice pa za dlan narazen. Globina sajenja je odvisna od tal, običajno pa sadimo 5 do 10 cm globoko. K tulpam in narcisam sadimo mačehe in spominčice, marjetice in šeboj. Pred saditvijo razmislimo o primernih kontrastnih barvah

DRUŽINSKI POMENKI

Opeko in drugi gradbeni material

najugodnejše kupite pri
Kmetijski zadrugi Bled.

Dobava po želji — konkurenčne cene, možnost plačila s tujimi plačilnimi sredstvi z običajnim popustom.

Se priporočamo

Zdravnik
svetuje

Pljučni rak (3)

Izkazalo se je, da kadilci, ki imajo kako kronično obolenje na pljučih, v večjem številu zbole za rakom kot kadilci brez takih obolenj.

So pa tudi snovi s kemičnimi lastnostmi, ki po opazovanjih lahko povzročajo raka. Že dokazni kancerogeni agensi so:

— produkti, ki vsebujejo aromatične policiklične ogljikovodike kot so smola, katran, kreozot, antracentsko olje, katranska olja in saje

— produkti frakcionirane destilacije oljnih škriplavcev rjavega premoga in petroleja, katerih končni produkti so olja in voski — aromatične amino, nitro in azo spojine in podobne snovi kot so benzidini

— produkti, ki nastajajo pri kromiranju in niklanju

— radioaktivni žarki

— anorganski arzen in azbest itd.

Omenil sem le najbolj pogoste snovi, s katerimi se med delom srečujemo. Zadnje izkušnje pa kažejo, da so lahko tudi snovi, ki jih najdemo v kozmetičnih in drugih pripomočkih, povzročitelji raka. Nevarnost za nastanek raka predstavlja tudi vedno večje število kemičnih preparatov (npr. pesticidi) kakor tudi razni čisti in pripomočki, ki jih uporabljamo v gospodinjstvu. No, in na koncu s dijo sem tudi zdravila, če jih ne uporabljamo po navodilu. Predvsem mislim na kontrolirano uporabo zdravil, ki vsebujejo hormone.

Ta bežen prikaz snovi nam govori o veliki zamožnosti pri pojavu raka stih obolenj. Raziskave so deloma dokazale, da lahko pri nekaterih vrstah raka sumimo, da so povzročitelji živi organizmi, po vsej verjetnosti virusi. Ob vsej tej raznolikosti in potencialni možnosti za nastanek obolenja, pa je najbolj zanesljiva pot zdravljenja — kar najugodnejše odkrivanje te bolezni.

dr. Gorazd Zavrnik

Trgovsko podjetje

»NAMA« Ljubljana

Tomšičeva 2,
objavlja naslednja prosta
delovna mesta za
BLAGOVNICO
V ŠKOFJI LOKI:

1. natararje
2. mesarje - sekače

Pogoji:

pod tč. 1.: natarar, eno leto prakse;
pod tč. 2.: mesar-sekač, dve leti prakse.

Delo za nedoločen čas. Poskusno delo en mesec.

Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in praksi sprejema kadrovska socialna služba podjetja 8 dni po objavi.

Tekmovanje v namiznem tenisu končano

V okviru letnih sindikalnih športnih iger v kranjski občini je bilo v torek v osnovni šoli Simon Jenko končano tekmovanje v namiznem tenisu. Na tem tekmovanju je sodelovalo pet ekip iz kranjskih sindikalnih organizacij oziroma 16 tekmovalcev.

Med posameznimi tekmovalci so bili najboljši Novak (Sava), Bevk in Kerštajn (Iskra). Ekipno pa je bila prva Iskra, druga Sava, tretja pa ekipa Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje.

Organizatorji tekmovanja menijo, da bi bila glede na tradicijo te športne panoge v kranjski občini udeležba lahko večja. Žal pa se je, kot kaže, tudi tokrat zgodilo, da v nekaterih sindikalnih orga-

nizacijah vodstva svojih članov sploh niso obvestila o tekmovanjih v okviru sindikalnih športnih iger. — V

prihodnje bodo na programu še tekmovanja v kegljanju, odbojki in nekatera druga.

A. Ž.

Upokojenci proslavili 30. obletnico vstaje

Da bi kar najbolj slovesno počastili 30. obletnico vstaje jugoslovanskih narodov, so škofjeloški upokojenci septembra obiskali otok Rab. Predsednica društva upokojencev Skofja Loka Francka Bozovičar, je na pokopališču internancev položila venec,

upokojenke so prižgale svečke in počastili spomin rojakov in tovarišev, ki so za svobodo darovali življenja.

Na poti proti domu so škofjeloški upokojenci obiskali še več znanih partizanskih krajev.

P. B.

Sneg pobelil vrhove

Gorenjska, 15. oktobra — V noči od četrтка na petek je sneg pobelil vrhove nad tisoč

metrov. Po daljšem suhem in lepem vretnu je padlo v nižinah tudi precej dežja.

Cenjeni obiskovalci sejma »Obrti in opreme« v Kranju obiščite prodajalno pohištva

lesnina

KRANJ, Titov trg 5

in skladišče v Kranju, Benedikova 1 (Stražišče)

Pred nakupom si oglejte veliko izbiro pohištva

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. laboranta v obratu Oljarica
2. prodajalke za nadomeščanje odsotnih prodajalk
3. več transportnih delavcev

POSEBNI POGOJI:

pod točko 1.: kemijski tehnik
pod točko 2.: KV prodajalka
pod točko 3.: NK delavec

Na vseh delovnih mestih se uvede poskusno delo. Pismene prošnje z dokazili o strokovnosti in opisom dosedanjih zaposlitev sprejema uprava KŽK Kranj, Cesta JLA 2. Objava ostane v veljavi do zadnje delovnih mest.

● POVEČALI SMO PROSTORE ● POVEČALI SMO PROSTORE ● POVEČALI SMO PROSTORE

700 m²
PRODAJNE POVRŠINE

OTVORITVENI SPORED:

sobota, 16. oktobra, ob 9. uri:

slavnostna otvoritev s koncertom

od ponedeljka, 18. oktobra do četrтка, 21. oktobra:

reklamna darila
razpis nagrad za 10.000 šilingov

petek, 22. oktobra, ob 18. uri

žrebanje z glasbo pred našo trgovino

VSE POD ENO STREHO

PRITLIČJE:

ŽIVILA — SUPERMARKET
PERILO, VOLNENI
IZDELKI
METRSKO BLAGO
IGRACE

1. NADSTROPJE:

OBLACILA ZA
ŽENSKO, MOSKE
IN OTROKE,
CEVLJI,
POSTELJNINA

IZREDNA PONUDBA
OB OTVORITVI

TRGOVINA

Kometter

BOROVlje-PRI CERKVI

Kometter

FERLACH · NEBEN DER KIRCHE

SLOVENIJALES

LJUBLJANA

Na Gorenjskem sejmu obrti in opreme od 9. do 18. oktobra

● pohištvo ● posteljni vložki ● gospodinj-
ski aparati ● preproge ● okna ● vrata ●

Povečan izbor pohištva iz programa lastnih
proizvodnih enot:

SLOVENIJALES IDRIJA:

spalnice MARCELA, SIBILA, MARIEL,
KLARA

SLOVENIJALES SORA — MEDVODE:

predsobne stene in del izvoznega programa,
omarice za čevlje

SLOVENIJALES BREŽICE:

spalnice Dušanka, Mimoza

STIL KOPER:

Regal Sara, regal št. 28

5% POPUST

Dostava na dom
Pri nakupu pohištva
odobravamo 10.000 din kredita

Sava Kranj

industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov

potrebuje večje število delavcev

v starosti od 18 do 35 let za
delo v proizvodnih delovnih
enotah

Nudimo :

- OD v višini od 100.000 do
200.000 S din
- možnost napredovanja
- organizirano uvajanje in
usposobitev

Možnost zaposlitve takoj! Delo v treh izmenah. Za-
želena zaključena osemletka.

Prednost pri zaposlitvi bodo imeli kandidati z odslu-
ženim vojaškim rokom.

Podjetje krije stroške prevoza na delo in z dela v
višini nad 24 dni.

Pismene prijave sprejema kadrovska služba podjetja
najkasneje do vštete 22. oktobra 1971.

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31,
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske za-
druge, posestva, kmeto-
valci!

Odkupujemo pšenico in
vse vrste žitaric po naj-
višjih dnevnih cenah.
Kmetovalcem plačamo v
gotovini pri prevzemu.

Prodajamo najkvalitet-
nejšo moko, krmilno mo-
ko, koruzo, pšenični zdrob
in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30
do 16. ure vsak dan tudi
v soboto.

CESTNO PODJETJE V KRANJU

obvešča interesente za na-
kup stanovanjske hiše v
Dovjem, da bo javna licitacija za prodajo, 4. 11.
1971 ob 9. uri in ne 20. 10.
1971, kot je bilo to objav-
ljeno v časopisu GLAS,
št. 75 od 29. 9. 1971. Po-
goji licitacije so v raz-
pisu.

ZAVAROVALNICA SAVA PE KRANJ

OBVEŠČA

VSE ZASEBNE KMETOVALCE

V letu 1971 smo uvedli kolektivno
nezgodno zavarovanje za vse člane
kmetijskih gospodinjstev preko kme-
tijskih zadrug, ki bodo nastopale kot
sklenitelj zavarovanja.

Zavarovanje je zaradi izredno nizkih
premijs zelo ugodno. Ker se v času od
oktobra do februarja 1972 sklepajo
kooperacijske in druge pogodbe čla-
nov zadrug, priporočamo vsem kme-
tovalcem, naj zahtevajo informacije
in sklenejo zavarovanje pri matični
zadrugi.

ZAVAROVALNICA SAVA
PE KRANJ

KDO PLINARNA LJUBLJANA

Podjetje s 110-letno tradicijo v plinski dejavnosti

KAJ KOMU

je zgradila v Kranju novo skladišče tekočega propan butan plina v jeklenkah

v novem skladišču prodajamo plin za:

- gospodinjstva
- gostinstvo
- camping
- obrt
- industrijo

uporaba tekočega plina ima sledeče prednosti:

- takojšnja pripravljenost za uporabo
- dober izkoristek
- minimalni skladiščni prostor
- nobenih škodljivih izgorevalnih ostankov
- ekonomičnost

skladišče je v komunalni coni na Primiskovem na cesti proti Brniku telefon 23 588

skladišče je odprto vsak dan, vključno v soboto od 7. do 18.30

Poleg prodaje tekočega plina izvršujemo:

- dostavo plina na dom
- redne preglede jeklen in plinskih instalacij
- montažo, popravila in servis plinskih aparatov
- projektiranje in izvajanje plinskih instalacij
- brezplačno nudimo vse tehnične nasvete za varno in ekonomično uporabo plina

Vaše želje sporočite na pravi naslov, to je:

PLINARNA LJUBLJANA
Resljeva 34
tel. 316 555

ZAKAJ

KJE KDAJ IN ŠE

TOREJ!

Kmetovalci, obrtniki!

NA GORENJSKEM SEJMU OBRTI IN OPREME V KRANJU RAZSTAVLJA ISKRA:

- vrtnalne stroje
- vibracijske stroje
- električne pnevmatske stroje
- brusilne stroje
- stroje za lakiranje
- hobby stroje

NOVOST NA JUGOSLOVANSKEM TRŽIŠČU:

PREMI BRUSILNI STROJ

V ČASU SEJMA DEMONSTRACIJE PRAKTICNE UPORABE IN PRODAJA.

Posebej vam želimo predstaviti premi brusilni stroj PB 122 AI, s katerim lahko brusite vse vrste rezil pri poljedelskih strojih. Moč stroja je 270 W in ima 22000 vrtljajev v minuti v praznem toku. Teža stroja je 2 kg. Maksimalni premer uporabnega brusnega koluta je 25 mm oz. 50 mm z bakelitno vozavo in s posebnim ojačanjem. Brusne kolute lahko kupite v vseh naših industrijskih prodajalnah.

JUGOBANKA

Ekspozitura Jesenice

Cesta maršala Tita 20

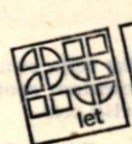
obvešča, da posluje vsak dan od 7. do 11.30 in v sobotah od 7. do 9. ure

Ekspozitura opravlja hranilniško službo, vodi devizne in žiro račune občanov.

Poleg poslov deviznega in dinarskega varčevanja nudi ekspozitura občanom tudi ostale usluge, vezane na devizne posle, kakor npr.: prodaja deviz za privatna potovanja, odkup in prodaja čekov, odkup tujih valut, plačila in drugo.

Lastniki deviznih računov, kakor tudi dinarskih hranilnih vlog, odprtih pri Jugobanki, imajo možnost, da dobe stanovanjske in potrošniške kredite.

JUGOBANKA
ekspozitura Jesenice
C. maršala Tita 20

Iskra

ZDRUŽENJE ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIČEV Kranj

sklicuje sestanek na katerem bo vpis v večerno šolo, za vse šoferje »C« kategorije, ki še nimajo spričevala o strokovni izobrazbi (kvalifikacije). Sestanek bo v nedeljo, 17. 10. 1971 ob 9. uri dopoldne v Delavskem domu v Kranju, vhod številka 6.

Planinsko društvo Kranj

prireja veliko denarno loterijo

Stiri premije in 4004 dobitki v skupni vrednosti 200.000 din. Srečke bodo v prodaji do 21. oktobra, žrebanje pa bo 23. oktobra.

Zbrana sredstva so namenjena predvsem za pokritje stroškov gorenjske alpinistične odprave v Hindukuš.

Pri DRŽAVNI ZALOŽBI SLOVENIJE
je tik pred izidom umetniška monografija
o našem impresionistu

RIHARDU JAKOPIČU

ki predstavlja enega izmed
vrhov slovenske likovne umet-
nosti. S to edicijo, ki bo tudi
grafično na najvišji sodobni
ravni, bo zapolnjena vrzel, saj
je bilo knjigo že dolgo pričako-
vati. Knjiga o Rihardu Jakopiču,
ki bo izšla v več svetovnih jezi-
kih, bo imela 232 strani velikega
formata (25 × 29,5 cm).

Rihard Jakopič bo tokrat prvič predstavljen v celoti. Poleg uvodne študije Zorana Kržišnika, ravnatelja Mestne galerije, bo objavljenih 81 BARVNIH REPRODUKCIJ JAKOPIČEVIH NAJPOMEMBNEJSIH DEL TER 50 SKIC IN RISB IZ AVTORJEVE ZAPUSČINE.

Slike je izbral Zoran Kržišnik, knjigo pa je opremila in uredila ing. Nadja Furlanova. Barvne reprodukcije so natisnjene v Milanu pri ARTI GRAFICHE RICORDI, ki je bila s svojo naj sodobnejšo tehniko umetnostnih reprodukcij kos tej izredno zahtevni nalogi. Knjiga bo vezana v platno, platnice bodo vatirane, ščitni zavili bo iz plastičnega materiala.

Celotno delo bo v kartonskem ščitnem ovitku.

Založba razpisuje za Jakopičevo monografijo
subskripcijo,

ki bo trajala do izida knjige. Za naročnike velja cena 300 din, ki jo lahko poravnajo v 10 mesečnih obrokih po 30 din. Interesentom sporočamo, da bo v prosti prodaji le manjši del naklade in še ta po znatno višji ceni.

Naročila sprejemajo vse knjigarne, zastopniki založbe in tudi uprava založbe, če ji pošljete priloženo naročilnico v ovojnici na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Oddelek »Knjižne zbirke«
61000 Ljubljana, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Obvezno naročam umetniško monogra-
fijo o RIHARDU JAKOPIČU. Cena:
300 din.

Naročnino bom poravnal:

- takoj
- v 10 mesečnih obrokih po 30 din.

Knjigo pošljite na naslov:

- stalnega bivališča
- na kraj zaposlitve

(Neustrezno, prosimo, prečrtajte!)

Kraj in datum:

Podpis naročnika:

NASLOV NAROČNIKA:

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica:

Uslužben pri:

mali oglasi

PRODAM

Prodajam drobni KROMPIR, krmilno PESO, zimska JABOLKA in SADJE za mošt. Olševek 3, Preddvor 5072

Prodajam večjo količino zimskih JABOLK in nekaj za mošt. Voglje 85 5099

Prodajam ŠTEDILNIK goran na drva. Jezerska cesta 124 f, Kranj 5102

Prodajam lončeno PEČ (kamin), OLJNO PEČ kontakt 7500 kal., premično PLINSKO PEČ in štirioglat BOJLER kontakt. Stok, Kokrškega odreda 30 a, Kranj, telefon 21-608 5103

LIGUSTER SADIKE za živo mejo nudim. Kranj, Škofjeloška 46 5104

Ugodno prodajam namizno STRUZNICO. Naslov v oglašnem oddelku 5105

Prodajam 14 tednov brejo SVINJO in ZELJE v glavah. Nasovče 10, Komenda 5106

Prodajam šest tednov stare PRASICKE. Zemlja Zdravko, Vrba 23, Zirovnica 5107

Prodajam lepo ZREBICO, staro osem mesecev, TELICO, ki bo v dveh mesecih

teletila, in plemenske OVCE z jagenčki. Zamenjam tri leta staro PSICO nemško ovčar ko, dobro čuvajko za lovskega terierja ali foksterierja ali prodajam. Jakob Peternel, Hotovlje 30, p. Poljane nad Škofjo Loko 5108

Prodajam 80-basno klavirsko HARMONIKO znamke buttsstadt. Pintarjeva 2 (Cirče), Kranj 5109

Prodajam KRAVO s teletom ali brez. Freljih Milan, Brezje št. 55 5110

Prodajam zimska JABOLKA. Češnjevček 22 5111

Poceni prodajam nov radio-kasetni MAGNETOFON. V. F., Stara cesta 13, Kranj 5112

Prodajam tri mlade KRAVE. Zemva, Bled, Pod Kuhovnico št. 17 5113

Prodajam KRAVO. Strahinj 7, Naklo 5114

Prodajam PUNTE in BARKINE. Tržič, Zali rovt 5 5115

Prodajam LES za ostrešje (7 m dolge špirovce in potresnike). Pot na Jošta 3, Kranj 5116

Prodajam PUJSKE. Žvan, Zirovnica 11 5117

Čez zimo oddam v najem GARAZO za pekarno »Zitac« Kranj. Telefon 22-180 5118

LTH

Loške tovarne hladilnikov
Škofja Loka

vabijo k sodelovanju
nekvalificirane delavce,
ki se bodo priučili za:

- delo na strojih za tlačno litje
- varjenje
- delo na stružnicah
- delo na rezkalnih strojih
- delo pri obdelavi pločevine
- delo pri montaži hladilnih naprav.

Če vas zanima to področje dela, naslovite prošnjo na KSS našega podjetja. Da se boste lažje odločili, pridite in si oglejte delovna mesta!

Prodaj sodobno KUHINJSKO OPRAVO. Predvdor 104
Ugodno prodaj dve dobro ohranjeni trajnožareči PEČI em. Čadež Pavel, Binkelj 20. Skofja Loka 5120

Prodaj trivrstno, triglasno diatonično HARMONIKO hohner. Žura, Kranj, Gradnikova 11 5121

Prodaj nov nemški električni CIKCAK SIVALNI STROJ, tudi na obroke. Kranj, Titov trg 24/I 5122

Zelo poceni prodaj dobro ohranjeno DNEVNO SOBO. Ogled vsak dan od 15. do 16. ure. Selko Jožica, Ulica mladinskih brigad 9/I, Kranj (pri vodovodnem stolpu) 5123

Prodaj PLINSKO PEČ z jeklenko. Kurirska pot 2, Kranj (Primskovo) 5124

Prodaj TELEVIIZIJO RIZ. Trojarjeva št. 48, Stražišče. Kranj 5125

Prodaj cementni ŠPIČAK in KIKINDA ter DKW F-11. Visoko 89, Senčur 5126

Prodaj 40-litrsko STISKALNICO za mošt, PARNI KOTEL za prašičjo krmo in komplet VRATA in VEZI za krušno peč. Kutinova 2 (Oreh), Kranj 5127

Prodaj novo švedsko PEČ na olje. Lukanc, Mlakarjeva 2, Kranj. Ogled od 16. ure dalje 5128

Prodaj ročno prevozno GNOJNICNO CRPALKO. Škofjeloška 25, Kranj 5129

Prodaj šest tednov stare PUJSKE. Muhovc, Zirovnica 5130

Prodaj TELICO, ki bo čez dva meseca teletila. Sora 13, Medvode 5131

Prodaj HLADILNIK, žensko KOLO in ELEKTRIČNO PEČ. Naslov v oglasnem oddelku 5132

Prodaj 4 m³ suhih DRV. Sp. Duplje 23 5133

Prodaj 6 m³ kostanjevih in 4 m³ bukovihi suhih DRV. Zg. Besnica 66 5134

Oddam GARAZO. Oprešnikova 12, Kranj 5135

Prodaj PRAŠIČKE. Zg. Brnik 7 5136

Prodaj novo MOTORNO ZAGO »still« in dva PRASIČA, težka po 70 kg. Dvorje 44, Cerklje 5137

Prodaj dva PRASIČA, težka po 80 kg. Zg. Brnik 29 5138

Prodaj dobro KRAVO, ki bo v kratkem teletila. Viženca 9, Cerklje 5139

Prodaj KRAVO simentalko, ki bo čez en mesec teletila, in dve TELICI simentalki. Mlaka 21, Kranj 5140

Prodaj KRAVO frizijko, ki bo čez en mesec teletila. Bobovek 4, Kranj 5141

Prodaj dobro KRAVO, šest mesecev brejo. Dermastja Jože, Voklo 75, Senčur 5142

Prodaj sedem mesecev staro TELICO (sivorjava). Srednja vas 4, Golnik 5143

Prodaj ELEKTROMOTOR 1,5 kW. Zg. Bitnje 136 (pri puškarni) 5144

Prodaj 3000 kg CEMENTA. Sp. Brnik 34, Cerklje 5145

Prodaj RADIO UKV NANOS. Zupan Marjan, Pangeršica 3, Golnik 5146

Zaradi selitve prodaj PEČ na olje em 6 v zelo dobrem stanju. Rogač Jakob, Cankarjeva 4, Radovljica 5176

Prodaj šest tednov stare PRASIČKE in dva PRASIČA, težka po 80 kg za pitanje. Zasp 23, Bled 5177

Prodaj suhe smrekove PLOHE in DESKE. Pogačnik, Zvirče, Tržič 5178

Prodaj HLADILNIK himo in OTROSKO POSTELJICO. Kranj, Sorlijeva 19, stanovanje 36 5179

Poceni prodaj SPALNICO orehov furnir in kuhinjsko MIZO z ultrasasom. Ogled v soboto in nedeljo ves dan. Dolenc, Sorlijeva 29, Kranj 5180

Prodaj HRUSKE moštariče. Luče 6 5181

Prodaj osem mesec brejo KRAVO. Brejc Anton, Praporše 4, Podnart 5182

Prodaj kuhinjsko KRE-DENCO. Naslov v oglasnem oddelku 5183

Po ugodni ceni prodaj 42-litrski KOTEL za žganjekuho in novo litoželezno kopalno BANJO. Srednja Bela 29, Predvdor 5184

Prodaj ZAKONSKO SPALNICO. Podgoršek Franc, Valjavčeva 8, Kranj

KUPIM

Kupim rabljen MEŠALEC, Jenko Jože, Skofjeloška 7, Kranj 5086

Kupim rabljen BILJARD. Naslov v oglasnem oddelku 5088

Kupim POMIVALNA KORITA ali POMIVALNO MIZO. Naslov v oglasnem oddelku 5147

Kupim rabljeno LONČENO PEČ. Verbič, Cerklje 156 5148

Kupim rabljeno SOBNO OPRAVO. Naslov v oglasnem oddelku 5149

Kupim majhno OTROSKO KOLO. Jezeršek, Hotavlje 64, Gorenja vas 5189

MOTORNÁ VOZILA

Prodaj osebni avto FORD TAUNUS 20 M, letnik 1966, odlično ohranjen. Ogled vsak dan. Partizanska 19, Kranj 5089

Prodaj BMW 2000, prevoženih 34.000 km. Luznarjeva ulica 13, Kranj 5091

Prodaj FIAT 1100 R. Sebenje 18, Križe 5150

Poceni prodaj AMI 6, letnik 1965. Informacije na telefon 85-070, Skofja Loka 5151

Prodaj PRIKOLICO za osebni avto. Dolenja vas 39 nad Skofjo Loko 5152

Prodaj BMW 1600, letnik 1967, prevoženih 72.000 km. Jarc Tine, Grmičeva 1, Čirče, Kranj 5153

Prodaj odlično ohranjen avto SKODA. Vajs, Vrba 11 5154

Po ugodni ceni prodaj FIAT 600. Strahinj 7, Naklo 5155

FIAT 600 D, letnik 1961 prodaj za 5500 din. Ogled 20. oktobra po 16. uri. Jernej Ručigaj, Kranj, Čirče 35 5156

Prodaj avto RENAULT 4 v nevoznem stanju. Markič Albin, Naklo 114 5157

KAMIONET CITROEN 3 CV 1964, prevoženih 46.000 km, in AMI BREAK 1969, dobro ohranjen prodaj. Informacije vsak delavnik od 6. do 14. ure (71-441), ogled od 15. do 20. ure. Jerala, Pristava 32, Tržič 5185

Ugodno prodaj FIAT 750. Milje 36, Senčur 5186

Prodaj karambolirano ZASTAVO 750. Informacije na telefon 22-770 Kranj, od 6. do 8. ure 5187

Prodaj FIAT 750, letnik 1966 za 8000 din. Hotemaže 46, Predvdor 5188

STANOVANJA

Frizerska pomočnica išče SOBO, po možnosti ogrevano, v najbližji okolici Škofje Loke. Frizerski salon Oblak, Skofja Loka 5158

Oddam opremljeno SOBO. Cankarjeva 14, Kranj 5159

Sprejemem starejšo žensko. Imela bi svojo SOBO. Ostalo po dogovoru. Ponudbe poslati pod »Kranj« 5160

Pošteno izobraženo dekle dobi STANOVANJE. Naslov v oglasnem oddelku 5161

ZAMENJAM komfortno dvosobno STANOVANJE na Jesenicah za enakega v Kranju. Ponudbe poslati pod »Milan hotel Creina« 5162

Miren fant išče opremljeno SOBO v Kranju. Ponudbe poslati pod »reden plačnik« 5163

V Kranju ali proti Skofji Loki iščeta SOBO zakonca brez otrok. Ponudbe na telefon 21-382 ali poslati pod »čimprej« 5190

Mlada zakonca iščeta manjše STANOVANJE ali sobo s kuhinjo v Kranju ali bližnji okolici. Dasta 2000 din nagrade in predplačilo za eno leto. Naslov v oglasnem oddelku 5191

POSESTI

V BISTRICI pri TRŽIČU prodaj GOSPODARSKO POSLOPJE, s preureditvijo primerna stanovanjska hiša na lepem kraju. Informacije: Cernilec Franc, Loka 11, Tržič

ZAMENJAM večjo HISO, garažo, skladišče, sadni in zelenjavni vrt v bližini Bleda za manjšo hišo brez zemlje v Radovljici, Lescah ali bližnji okolici. Ostalo po dogovoru. Ponudbe poslati pod »tako — ugodno« 5164

Proti prhljaju in za rast las uporabljajte

DROGESAN lasno vodo.

Kozmetična obrt P. Sinkovec Kranj, Prešernova ulica 19

Prodaj več GRADBENIH PARCEL v lepem zazidalnem okolišju. Cena 20 din za m². Peter Likar, Golnik 53 5165

Na lepi sončni legi prodaj ZAZIDLJIVO PARCELO 992 m² v Smedniku. Vodovodna in električna napeljava je ob parceli. Naslov v oglasnem oddelku 5166

Prodaj gradbeno PARCELO v Retečah. Naslov v oglasnem oddelku 5192

ZAPOSLOTIVE

Izučen FINOMEHANIČ išče 4-urno dopoldansko honorarno zaposlitev. Naslov v oglasnem oddelku 5167

V popoldanskem času grem na dom VAROVAT OTROKE. Staneta Zagarja 21, Kranj 5168

Takoj zaposlim izučenega ali priučenega PARKETARJA. Mirko Florjančič, PARKETARSTVO KRANJ, Zasavska cesta 24 5169

Delavec dobi zaposlitev v Kranju. Naslov v oglasnem oddelku 5193

OBVESTILA

ROLETE lesene, plastične z delnim popustom in žaluzije naročite pri zastopniku Špilerju, Gradnikova 9, Radovljica, telefon 75-046. Pišite, pridem na dom 4557

KMETOVALCI! Strokovno montiram in popravljam vse MOLZNE STROJE tipa ALFA LAVAL in imam na zalogi rezervne dele. Za stroje, ki niso strokovno montirani, tovarna ne prizna garancije. Izdelujem tudi stojšča za privezovanje živine z verigo ali plastično vrvjo. Se priporočam! KOBAL Stefan, Tacenska 90, Ljubljana-Vizmarje 5170

PLESNI TECAJI v delavskem domu Kranj vsako sredo, petek in nedeljo 5171

PRIPEDITVE

KUD BOREC VELESOVO prireja vsako nedeljo ob 17. uri PLES. Igra ansambel FKENKY. Vabljeni! 5172

GOSTILNA JERMAN na PODREČI priredi v soboto, 16. oktobra, ob 19. uri PLES. Igrali bodo na ELEKTRONSKO HARMONIKO. Za jedajo in domačo kapljico preskrbljeno. Vljudno vabljeni! 5173

ANSAMBEL TURISTI prirejajo v nedeljo, 17. oktobra, ob 18. uri KONCERT S PLESOM v kulturnem domu v MAVČICAH 5174

GOSTIŠČE »ŽLINDRA« VALBURGA prireja vsako soboto ZABAVO s PLESOM. Igra ansambel METODA PRAPROTNIKA. Vabljeni! 5175

KUD STPAZA TRSTENIK priredi 16. oktobra ob 20. uri ZABAVO s PLESOM v dvorani v Pedijubini. Igra kvintet RUDIJA JEVSKA. Vabljeni! 5194

Sedaj je čas

- PEČI NA PLIN, OLJE IN TRAJNO ZAREČE
- TRAJNO ZARNI STEDILNIKI KUPERSBUSCH
- PRALNE STROJE, STEDILNIKE GORENJE
- SEZONSKO RAZPRODAJO HLADILNIKOV
- POSEBNI POPUSTI PRI NAKUPU Z GOTOVINO
- BREZPLACNA DOSTAVA
- KREDITI BREZ OBRESTI IN POROKOV

vam nudi na sejmju Obrti in opreme od 9. do 18. oktobra v Kranju v Savskem logu

Presenečeni boste v paviljonu Blagovnice FUŽINAR Jesenice

KOVINOTEHNA

BLAGOVNICA FUŽINAR JESENICE

nesreče

NESREČA NA ŠOLSKEM IGRISČU

Na igrišču pred osnovno šolo v Gorenji vasi se je v torek, 12. oktobra, pripetila huda nesreča. Ko je šolski avtobus pripeljal na igrišče, je skupina otrok planila proti njemu, pri tem pa je Rant Ljudmila, učenka 5. razreda, doma s Suše, padla pod kolo avtobusa. Deklica je bila takoj mrtva.

NEZGODA MOTORISTA

V sredo, 13. oktobra, ob šesti uri zvečer se je na cesti tretjega reda v vasi Dobračeva pri Zireh pripetila prometna nezgoda vozniku motornega kolesa Janezu Mravlji iz Dobračeve. Pri hiši št. 3 je iz nasprotnne smeri po levi strani ceste in z neprimerno hitrostjo pripeljal neznan voznik osebnega avtomobila renaulta, oker barve. Motorist se je trčenju izognil tako, da je zapeljal na neutrjeno bankino in zaradi tega padel. Ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

AVTOMOBIL JE ZANESLO

Na cesti tretjega reda med Kranjem in Golnikom je v četrtek, 14. oktobra, začelo zanašati osebni avtomobil, ki ga je vozil Vili Fajfar iz Maribora. Avtomobil je zavozil v jarek ob cesti. V nesreči je bil ranjen sopotnik Zdravko Markovič iz Ljubljane. Skode ra avtomobilu je za 8000 din. L. M.

Izsiljevanje prednosti

V torek, 12. oktobra, dopoldne je s poljske poti privozil na cesto prvega reda pri Zirovnici mopedist Anton Legat iz Sela pri Zirovnici. Voznik osebnega avtomobila Vojko Mijajlovič z Jesenic se je mopedistu, ki je nekaj metrov peljal po sredini ceste, umikal v skrajno desno stran, vendar je mopedist nenadoma zavil na desno in trčil v desni sprednji blatnik osebnega avtomobila. V nesreči je bil Anton Legat huje ranjen in so ga prepeljali v jeseniško bolnišnico.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste našo dobro mamo, staro mamo, teto

Urško Gaberc

spremlili na zadnji poti, darovali šopke in vence, nam izrekli iskreno sožalje, duhovščini in tov. Zdravku za ganljiv poslovlilni govor ob grobu.

Zalujoči: Kati, Angelca, Jože, Lojze, France in drugo sorodstvo

V globoki žalosti sporočamo prijateljem in znancem, da nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, brat, stric in ded

Ivan Bohinc

posestnik in puškarski mojster iz Mišač št. 1

Pogreb pokojnika bo v nedeljo, 17. oktobra, ob 15. uri izpred hiše žalosti na pokopališče na Srednjo Dobravo pri Kropi.

Zalujoči: žena Ana, hčerke Metka, Mina in Mojca z družinami, sestra Marija z družino, brat Andrej z ženo Anico, vnuki, nečaki in drugo sorodstvo

Mišače, Bled, ZRN Langen, Radovljica, Ljubljana, 15. oktobra 1971

Zahvala

Ob smrti dragega moža, očeta, brata, starega očeta in strica

Franca Tomana

Pavlinovega ata s Posavca

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem, sosedom in ostalim, ki ste ga v tako velikem številu spremlili k večnemu počitku, mu darovali vence in cvetje. Se posebno se zahvaljujemo dr. Zdravku Černetu, gospodu župniku ter pevčcem. Zahvala tudi častiti sestri Liberati Mrzel za vso pomoč v zadnjih urah.

Zalujoča žena Marija, sin Franc z družino, hčerka Ivanka z družino, sin Janez in drugo sorodstvo

Posavec, 12. oktobra 1971

Zahvala

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

Alojzija Grosa

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sosedom, kolektivu Cestnega podjetja Kranj, finančnemu sektorju Tekstilindusa in društvu upokojencev iz Naklega, ki so nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremlili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo za zdravljenje dr. Suptovi, medicinskemu in strežnemu osebju, pevskemu zboru in častitemu duhovniku za poslovlilne besede in spremstvo.

V imenu družine in sorodnikov žena Marija

Kranj : Kladivar 85 : 60 (40:33)

V zadnji tekmi druge slovenske košarkarske lige je ekipa Kranja v fair igri premagala Zirovce s 85:60. Pri domačih sta bila najboljša Bidovec in Čehovin, pri gostih pa Mlinar in Kristan.

J. A.

Triglav : Domžale 74 : 71

V pokalni košarkarski tekmi je v četrtek Triglav presenetljivo premagal Domžale, ki igrajo v drugi zvezni ligi. Zmaga domačih je bila povsem zaslužena, saj so bili skozi vso tekmo boljši. To je že druga zmaga Triglava nad drugoligaši. Triglav je igral z naslednjo ekipo: Torkar 20, Dežman 9, Lampret 21, Čadež 4, Mavrič 4, Rus 6, Slokan 10.

J. J.

Prvi poraz Triglava B

V nedeljskem kolu gorenjske košarkarske lige so igralci Kladivarja B premagali ekipo Triglava B, za katero so igrali mladinci. To je bilo edino presenečenje minulega kola.

Rezultati: Kladivar B : Triglav B 67:66, Radovljica A : Gorenja vas 74:64, Gorenja vas : Radovljica B 42:60, Kropla : Gotik 50:44, Radovljica A : Radovljica B 45:41, Radovljica B : Polet 20:0 b. b. J. Ažman

Športne drobtine

Na pionirskem prvenstvu Kranja v atletiki, ki je bilo obenem tekmovanje za pokal partizanskega kurirja, so imeli največ uspeha učenci in učenke osnovne šole Franče Prešeren, med posamezniki pa mlada nadarjena šprinterka z iste šole Irena Brezar, ki je šole pretekla 60 m v času 8,0.

* Hokejaši Triglava so pričeli s pripravami za novo zimsko sezono. Trenirajo štirikrat tedensko, od tega enkrat na ledu v Hali Tivol. Kaže, da mislijo mladi hokejaši ponoviti lanskoleten uspeh, ko so osvojili prvo mesto v slovenski ligi.

* Redni obiskovalci na stadionu Stanka Mlakarja so tudi smučarski skakalci. Ko smo mladega trenerja Iva Konca, študenta Visoke šole za telesno kulturo v Ljubljani, vprašali, zakaj imajo treninge tudi ob sobotah dopoldan, je dejal: »Takrat noben od mlajših ne more reči, da je bil odsoten zaradi šole.«

D. Z.

KRANJ

sveže
pakirano
meso

ŽIVILA

EXOTERM
kemična tovarna
Kranj

takoj zaposli

VEČ DELAVCEV
za izmensko delo
v proizvodnji.

Informacije dobite na telefon 21-330

PROJEKTIVNO PODJETJE KRANJ

CESTA JLA 6/I
(nebotičnik)

IZDELUJE
NACRTE
ZA VSE
VRSTE
GRADENJ

Pogovor tedna

Vztrajnost pod koši

Jeseniške košarkarice so z zadnjo tekmo v slovenski košarkarski ligi, ko so premagale Konus, postale slovenske prvakinje v košarki. Po tej zadnji tekmi so prejele pokal KZS z željo, da bi uspeli tudi v kvalifikacijah za vstop v zvezno ligo, ki bo v Zadru.

Košarkarsko vrsto Jesenic že vrsto let trenira Franc Benedičič.

● Tovaš Benedičič, čemu se lahko zahvalite za tak uspeh?

»Letos smo morali biti mnogo bolj pripravljeni, saj je kvaliteta ostalih ekip iz leta v leto večja. K uspehu nas je vodila vztrajnost, borbenost in dobra kondicijska pripravljenost ter želja, da uspemo.«

● Kaj vas je pri tem najbolj oviralo?

»Mislim, da je bila in je še vedno največja težava v tem, ker je kvaliteta razlika med posameznimi igralkami kar precejšnja. Ekipo sestavlja nekaj zelo dobrih, izredno kvalitetnih igralk, druge pa so razmeroma mlade in neizkušene. To je obenem tudi problem, ki nam bo povzročal največ preglavic v naših prihodnjih tekmovanjih.«

● S kakšnimi pričakovanji vstopate torej v kvalifikacije za zvezno ligo?

»Ne pričakujemo preveč, kajti večina igralke je zelo zaposlenih v službi ali v šoli. Mislim, da se bo zelo težko uvrstiti med najboljše.«

● Kaj je po vašem mnenju največja vrлина ekipe?

»Mislim, da uigranost in skladnost, predvsem pa izredna volja in borbenost. Igralke ne zataje tudi v najtežjih trenutkih, tedaj dajo od sebe vso moč in uporabijo vse znanje. Premagajo še tako slab dan in še tako razigrano ekipo prisilijo, da kloni.«

● Ze 18 let ste trener ženske košarkarske ekipe. V tem obdobju so igralke Jesenic postale sedemkrat slovenske članske prvakinje in dvakrat mladinske prvakinje. Ali svoje bogate izkušnje prenašate tudi na mlajše?

»Treniram tudi najmlajše košarkarice in nekaj mladink je prav dobrih. Te se bodo v nekaj letih že lahko vključile med člansko ekipo. Na Jesenicah zanimanje za košarko raste in se nam zato ni treba bati za mlajši kader.«

Pod dobrim strokovnim vodstvom dolgoletnega trenerja Franca Benedičiča so se torej Jeseničanke povzpelle v sam vrh naše košarke. Ne le doma, tudi na državnih prvenstvih in mednarodnih tekmovanjih so nas zastopale dovolj dostojno. Nastopale so v sosednji Italiji in Avstriji, tekmovali z ekipami, ki igrajo v zveznih ligah. Skoraj nikoli niso zatajale.

Vztrajnim, požrtvovalnim in odličnim jeseniškim košarkaricami in njihovem trenerju, ki jih je uspešno vodil na tako lepemu uspehu, naše iskrene čestitke.

D. Sedej

Gorenjska nogometna liga

Na vrhu tri ekipe

V minulem kolu gorenjske nogometne lige smo zabeležili dvoje presenečenj. Vodeči Senčur je v Zeleznikih doživel prvi letošnji poraz, v Kranju pa so Tržičani odvzeli dragoceno točko ekipi Kranja.

REZULTATI: Lesce : Bohinj 3:0, Alples : Senčur 3:1, Kranj : Tržič 1:1, Ranch Boys : Predoslje 7:3, Podbrezje : Trboje 1:7, Kropa : Naklo 0:3.

LESTVICA:

Tržič	8	6	2	0	42:8	14
Kranj	8	6	2	0	30:6	14
Senčur	9	6	2	1	30:9	14
Naklo	9	6	0	3	30:11	12
Ranch Boys	8	3	3	2	24:11	9
Trboje	9	3	2	4	27:16	8
Preddvor	8	3	2	3	17:16	8
Alples	8	3	0	5	16:19	6
Lesce	8	3	1	4	22:22	5
Predoslje	8	2	1	5	15:28	5
Podbrezje	9	1	0	8	6:75	2
Bohinj	8	0	0	8	5:42	0

V mladinski ligi so bili doseženi naslednji rezultati: Senčur : Trboje 9:0, Tržič : Kranj 1:2, Jesenice : Triglav 0:1. V vodstvu je Senčur pred Triglavom, ki imata vsak po devet točk.

V pionirski ligi so bili zabeleženi naslednji rezultati: Senčur : Predoslje 1:4, Alples : LTH A 1:2, Kranj B : LTH B 0:0, Triglav : Preddvor 4:0. Na lestvici vodijo Predoslje z devetimi točkami.

P. Novak

Zaključki iz ankete o telesni kulturi kranjske občine

Kako vključiti v šport več mladine

Zgodnje odhajanje kadrov in članov iz telesnovzgojnih organizacij, se kaže v problemih s kadri v telesnovzgojnih organizacijah. Odgovori anketiranih občanov, da otroci ne poznajo vrednosti športa, da nimajo časa za vadbo, da v kraju bivanja ni organizacije in da so premalo seznanjeni z organizacijo, se navezujejo na odgovore več kot 60% predsednikov telesnovzgojnih organizacij, da so v organizacijah premalo storili za seznanjanje in pridobivanje občanov za delo v telesnovzgojnih organizacijah. Kakor je med anketiranimi občani močno razširjeno mnenje o potrebi povečanja ur šolske telesne vzgoje, na katerih naj bi otroci dobili osnovne pojme o telesni vzgoji in pridobili trajne navade, tako tudi anketirani člani telesnovzgojnih organizacij mislijo, da bi morali posvetiti večjo skrb vključevanju otrok v telesnovzgojne organizacije prek šolskih športnih društev; postavljajo zahtevo po boljšem informiranju občanov o delu telesnovzgojnih organizacij in po vključevanju rekreacijskega športa v programe dela telesnovzgojnih organizacij.

Posamezne telesnovzgojne organizacije in društva so namenjena predvsem določeni športni panogi, programi dela pa so lahko usmerjeni tako v tekmovalni šport, v splošno telesno vzgojo ali rekreacijski šport. Programe za delo v letu 1970 je imelo 28 telesnovzgojnih enot med 39 anketiranimi enotami. 11 telesnovzgojnih enot ni sprejelo programa dela in funkcionarji v njih so odgovorili, da delajo glede na okoliščine.

Po izjavah anketiranih članov naj bi imel v programu dela prednost množični šport, na drugem mestu je tekmovalni šport in na tretjem splošna telesna vzgoja. Tekmovalci in aktivni člani dajejo večji poudarek tekmovalnemu športu, medtem ko se za tekmovalni šport zavzema le 16% trenerjev in funkcionarjev. Tudi splošna telesna vzgoja ima manj pristašev med tekmovalci in trenerji. Za množični šport se je zavzelo več kot 60% funkcionarjev, toda manj kot 50% funkcionarjev in članov.

Večina funkcionarjev v telesnovzgojnih organizacijah, ki imajo izdelan program dela, je mnenja, da se program, če že ne v celoti, pa vsaj večinoma izvaja. Izdelan program dela in učinkovito izvajanje predstavlja osnovo za uspešno delo telesnovzgojne organizacije. Pogoj za to pa je tudi seznanjenost članov s programom in njegovim izvajanjem. Dobljeni podatki kažejo, da obstaja le redka praksa, da bi telesnovzgojne organizacije pismeno

seznanjale svoje člane s programom dela. To delo opravijo največkrat na letnih občnih zborih, pomanjkljivo ali nikakršno informiranje občanov o delu in programih dela telesnovzgojnih organizacij je močan razlog, da se občani ne seznanijo z delom telesnovzgojnih organizacij. Tako 54% funkcionarjev predlaga, da naj bi med metode dela za pridobivanje novih članov vključili informiranje občanov o delu telesnovzgojnih organizacij prek lokalnega in tovarniških glasil. Med anketiranimi občani v občini je bilo 37% odgovorov, da se otroci ne vključujejo v telesnovzgojne organizacije, ker so premalo seznanjeni z delom organizacij.

Programi dela telesnovzgojnih organizacij, bi bilo vključevati več rekreacijske dejavnosti, sodelovanje s šolami in s šolskimi športnimi društvi ter prizadevanja, da občani po končanem šolanju ne bodo prenehali z vsako organizirano telesnokulturno dejavnostjo, pomoč delovnih organizacij in drugih družbenopolitičnih organizacij, predvsem krajevnih skupnosti, organizacije SZDL in ZM ter širših družbenopolitičnih skupnosti v pripravah za širšo programsko idejno in ne na koncu materialno osnovo, naj bi služilo kot osnova v prizadevanjih za ustanovitev nove telesnokulturne skupnosti.

Moto ball – prvič v Kranju

Pod pokroviteljstvom tovarne Sava Kranj bo v nedeljo ob 9.30 na stadionu v Stražišču v organizaciji AMD Kranj prvič v Jugoslaviji moto-ball — nogomet z motorji. V eksibicijski tekmi se bosta pomerila dva izmed najboljših moštev ZRN. Prvo moštvo Jug-Baden je sestavljeno iz igralcev šestih nemških klubov. Nasprotno moštvo bo Tajfun. Moštvo Tajfuna je eno izmed najboljših moštev v ZRN in je bilo do sedaj že štirikrat vice državni prvak, dvakrat državni prvak, enkrat so osvojili evropski pokal in drugič v okviru državne reprezentance tudi evropski pokal. Med posamezniki je najbolj zanimiv Norbert Schöffer, ki je kapetan moštva, 31-letni avtomehanik, kot najboljši nemški napadalec in istočasno tudi odlični vratar in duša kluba. Poleg

njega velja omeniti še Franza Heiferja, ki ima izredne sposobnosti branilca in napadalca, njegova specialiteta pa je zadetek s prostimi strelji.

Moto-ball je za Jugoslavijo povsem nova športna disciplina. V svetu pa ima že svojo tradicijo. Prvo tekmo so odigrali že leta 1929 v Franciji. Kmalu pa se je razvil v Zahodni Nemčiji in Angliji. Bistven napredek v svetu v tem športu je bil napravljen v zadnjih osmih letih, ko se je uvedlo tekmovanje za evropski pokal. Prvi so prejel ta naslov Francozi leta 1965 in 1966 ZRN, 1967 Sovjetska zveza, 1968 ZRN, 1969 Sovjetska zveza, 1970 Francija, letos pa je bilo zaključeno tekmovanje pred nedavnim v Sovjetski zvezi, kjer je pokal osvojila spet Sovjetska zveza pred Bolgarijo in ZRN.

J. J.

Gorenjska rokometna liga

Tudi v šestem kolu prve gorenjske lige ni bilo presenečenj, saj so favoriti brez težav premagovali svoje nasprotnike. Vodilni na lestvici, loški Sešir, je bil spet uspešen v gosteh, saj je v Preddvoru osvojil še nadaljni dve točki.

REZULTATI: Preddvor : Sešir 14:20, Tržič B : Križe B 14:12, Sava : Kranj B 17:7, Radovljica : Jesenice 21:10, Zabnica : Kranjska gora 13:30.

LESTVICA:

Sešir	6	6	0	0	150:52	12
Kranj B	6	5	0	1	105:77	10
Radovljica	6	5	0	1	94:73	10
Tržič B	6	4	0	2	99:100	8
Križe B	6	3	0	8	78:70	6
Kranjska gora	6	3	0	3	96:90	6
Sava	6	2	0	4	90:130	4
Preddvor	6	1	1	4	69:77	3
Jesenice	6	1	0	5	83:112	2
Zabnica	6	0	1	5	80:142	1

V drugi ligi severne skupine so zaključili jesenski del tekmoovanja. Jesenski prvak skupine je tako postal Krvavec brez izgubljenih tekme.

REZULTATI: Radovljica B : Duplje B 17:24, Krvavec : Storžič 25:26.

V južni skupini je Sešir B v predzadnjem kolu odpravil Zabnico B, Triglav je bil uspešen v igri s Kranjem C, Dijaški dom pa z Besnico.

REZULTATI: Zabnica B : Sešir B 10:38, Triglav : Kranj C 22:14, Dijaški dom : Besnica 24:16.

dh

V ponedeljek bodo v Savskem logu zaprli IV. sejem obrti in opreme, na katerem sodeluje 88 razstavljavcev, med njimi 4 iz tujine. S tremi gorenjskimi obrtniki smo se pogovarjali o pomenu sejma obrti in opreme ter o njegovem vplivu na gorenjsko obrtništvu.

● Marija Senk, Britof 23, vakuumiranje plastičnih mas: »Prvič sodelujem na sejmu obrti in opreme. Prikazujem nov plastični proizvod, ki se pogosto uporablja za oblaganje sten in stropov, in za katerega je precej zanimanja. Mislim, da na tem sejmu razstavlja premalo obrtnikov. Mogoče zaradi tega, ker prostor še ni popolnoma urejen, ker je bilo premalo reklame, ali pa zaradi tega, ker se zaradi večjih davkov marsikateri obrtnik boji pokazati nov proizvod. Zaradi tega noben obrtnik ne more obogatiti. Sodim, da je celjski obrtniški sejem bolj izpopolnjen od kranjskega.«

● Katarina MARKIČ, Trzič, izdelovanje copat: »Obrtnica sem od 1959. leta dalje, na kranjskem sejmu obrti in opreme pa sodelujem tretjič. Pozdravljam take sejme, vendar se mi zdi, da so že prepogosti, in zaradi tega tudi obiska ni toliko. Mislim na obiskovalce in razstavljavce. Med moji-

mi izdelki prevladujejo otroški ortopedski copati, ki so izdelani po načrtih zdravnika... Sodelovala bom tudi na prihodnjih sejmih. Tradicijo imamo in ljudje nas poznajo.«

● Zalka RADIKOVIČ, Kranj, ekspres izdelava ključev: »Obrtniki smo postali maja lani in smo edini tovrstni obrtniki na Gorenjskem. Zato je bil začetek izredno težak. Sedaj je sicer boljše, ker so nas ljudje že spoznali, vendar precej ljudi še odhaja po nove ključve v Ljubljano, ker mislijo, da na Gorenjskem take obrti ni. Na sejmu sodelujemo predvsem zaradi reklame. Taki sejni so dobri, ker se obrtniki med seboj spoznamo, in je prav, da bi bili tudi v prihodnje. Seveda bi moralo sodelovati več obrtnikov. Tako bi bil tudi promet večji.«

J. Košnjek

Kongres psihologov na Bledu

V festivalni dvorani na Bledu se je v sredo začel četrti kongres psihologov. Na njem sodeluje prek 600 psihologov iz vse države. Kongres bo trajal štiri dni.

Kaj je z načrti za cesto?

To vprašanje je bilo postavljeno na četrtkovi seji sveta gorenjskih občin v Trziču glede ceste državna meja Podkoren — Kranj — Ljubljana — Bregana in glede predora pod Karavankami. Sklenili so, da bodo to vprašanje postavili poslanci na seji slovenske skupščine. Hkrati pa bodo postavili vprašanje, kako je z načinom financiranja te ceste in predora.

Podobno vprašanje je bilo pred nedavnim sproženo že na seji radovljiške občinske skupščine. Gre namreč za to, da je bilo z republiškim odlokom o financiranju projektiranja cestnih odsekov v Sloveniji določeno, da je treba za cesto od državne meje pri Podkorenu do Bregane do konca leta 1970 izdelati investicijski program in idejni ter glavni projekt. Čas je torej že potekel, načrtov pa še vedno ni. Po drugi strani pa se slišijo govorice, da so načrti za predor pod Karavankami za zdaj opuščeni. Zato so na seji menili, da kaže, da bi nekateri želeli reševati ta zelo pomemben problem gorenjske regije brez sodelovanja gorenjskih občin in v nasprotju z že sprejetim programom slovenske skupščine.

A. Z.

še meni
loško kavo
iz nove pražarne

Obiskali smo Francko Bozovičar iz Skofje Loke. Ne zato, ker bi bilo njeno ime znano daleč okrog, temveč zato, ker so nam to predlagali škojjeleški upokojeanci. Skromna, a z izrednim poslušom za težave in probleme ostarelih, z izredno požrtvovalnostjo in vneto že več kot deset let vodi društvo upokojeencev v Skofji Loki. Njeno delo poznajo tudi v občinskem odboru ZZB NOV in ZVVI Skofja Loka in drugih krajevnih organizacijah. »Kaj si upokojeanci najbolj želimo? Večje pokojnine in malo razvedrila.«

»Na cesti nisi sam«

Da bi bila na Gorenjskem letošnja prometna akcija kar najbolje pripravljena, so se v začetku oktobra zbrali na posvetu v Kranju predstavniki občinskih komisij za varnost v cestnem prometu in komandirji postaj milic ter postaj milic za cestni promet ter predstavniki uprave javne varnosti v Kranju. Na sestanku so bili enotnega mnenja, da je poleg opozarjanja in vzgojnega vpliva na lastnike vozil, voznike ter druge uporabnike cest uspeh akcije predvsem odvisen od poostre operative in represivne dejavnosti delavcev milice. Dogovorili so se, da bo poostrena kontrola nad tehnično brezhibnostjo in opremo vozil tako motornih kot tudi vprežnih vozil in koles.

Ce bodo prometniki ustavili tehnično ne brezhibno vozilo, bodo odvzeli vozniku prometno dovoljenje, sledila bo seveda mandatna kazen. Voznik bo moral peljati svoje vozilo na ponovni tehnični pregled, nato bo dobil nazaj prometno dovoljenje. Vozniki koles in pa vprežnih vozil pa bodo mandatno kaznovani, če vozila ne bodo brezhibno tehnično opremljena. Prometniki bodo kontrolirali tudi težo na tovornih motornih vozilih, z radarjem pa bodo kontrolirali hitrost motornih vozil.

M. MAZGON

Krompir se je pocenil

Kakor poroča Tanjug, so trgi v potrošniških središčih dobro založeni, cene pa se gibljejo po trenutnem razmerju med ponudbo in povpraševanjem. Fižol in čebula sta naidražja, krompir pa se je malo pocenil. Na živilihskih trgih je prav tako dovolj domačega sadja, uvoženega pa je manj. Na trgih je največ krompirja, čebule, paprike, jabolk, grozdja in zelia.

—jk